

Γραβάνη Χαρίκλεια

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
2. ΑΓΟΡΑΙΟΣ ΕΡΩΤΑΣ	6
2.1 ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ.....	6
2.2 ΜΟΡΦΕΣ ΑΓΟΡΑΙΟΥ ΕΡΩΤΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	9
2.2.1 ΠΟΡΝΕΙΑ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ-ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ (STREET PROSTITUTION) .	9
2.2.2 ΟΙΚΟΣ ΑΝΟΧΗΣ.....	11
2.2.3 ΣΥΝΟΔΕΙΑ (ESCORT)	12
2.2.4 ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	13
2.2.5 ΕΞΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΠΟΡΝΕΙΑ (TRAFFICKING).....	14
3. Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΓΟΡΑΙΟΥ ΕΡΩΤΑ.....	19
3.1 ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΣΟΑΜΕΡΙΚΗ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΡΩΜΗ	21
3.2 Ο ΜΕΣΑΙΩΝΑΣ 501 – 1500 Μ.Χ.	22
3.3 ΑΠΟ ΤΟ 16 ^Ο ΕΩΣ ΤΟΝ 18 ^Ο ΑΙΩΝΑ.....	24
3.3 19 ^{ΟΣ} ΚΑΙ 20 ^{ΟΣ} ΑΙΩΝΑΣ	25
4. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΟΥ ΑΓΟΡΑΙΟΥ ΕΡΩΤΑ ΑΝΑ ΤΟΝ	
ΚΟΣΜΟ	29
5. ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ, ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ	
ΖΩΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΓΟΡΑΙΟΥ ΕΡΩΤΑ.....	39
5.1 ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	39
5.2 ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ.....	42
6. ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ	
ΔΙΕΘΝΩΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	
ΤΩΝ ΖΩΝΩΝ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΑΓΟΡΑΙΟΥ ΕΡΩΤΑ.....	51
6.1 ΟΛΛΑΝΔΙΑ.....	51
6.2 ΣΟΥΗΔΙΑ	56
6.3 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΟΛΛΑΝΔΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΟΥΗΔΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ	58
6.4 ΙΤΑΛΙΑ.....	60
6.4 ΤΑΪΛΑΝΔΗ	62
6.5 ΝΕΒΑΔΑ	66
6.6 ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	70
6.7 ΙΑΠΩΝΙΑ.....	74
7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	79
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	82
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	98

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	111
ΠΗΓΕΣ INTERNET	117

«Sex and the City: Τάσεις και πρακτικές στην Ευρωπαϊκή Ένωση και Διεθνώς σχετικά με τη χωροθέτηση ζωνών – δραστηριοτήτων αγοραίου έρωτα»

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Μέσα σ' ένα κόσμο που διαρκώς εξελίσσεται, τα κοινωνικά φαινόμενα αποκτούν χωρική διάσταση και διεκδικούν τη θέση τους στα αστικά σύνολα. Η πορνεία, παρούσα σε κάθε κοινωνία από αρχαιοτάτων χρόνων, αποτελεί ένα από τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα. Ωστόσο, χωρικά, δεν εντοπίζεται ακόμη ξεκάθαρα. Για τον λόγο αυτό μια έρευνα σχετικά με τις τάσεις και τις πρακτικές ανά τον κόσμο, είναι το πρώτο βήμα μιας ουσιαστικής προσέγγισης και κατανόησης του φαινομένου. Δεδομένης της διαφορετικής οπτικής γωνίας που κάθε κοινωνική ομάδα παρατηρεί το φαινόμενο, είναι σαφές και η συνακόλουθη διαφοροποίηση του τρόπου αντιμετώπισης, επομένως και η πολιτική ένταξης των ασχολουμένων στον χώρο αυτό πολιτών σε διαδικασίες βιώσιμης χωροθέτησης. Περιοχές της Ευρώπης φαίνεται να εμφανίζουν κάποιες πρωτοπόρες πρακτικές στον τομέα του τρόπου αντιμετώπισης και χωροθέτησης της συγκεκριμένης δραστηριότητας, ενώ, παράλληλα και σε παγκόσμια κλίμακα, εξακολουθεί να αντιμετωπίζεται με σκεπτικισμό η ιδέα της πλήρους και ισότιμης ένταξής της στον αστικό ιστό.

ABSTRACT: In a world that permanently develops, the social phenomena acquire territorial dimension and they claim their place in urban clusters. Prostitution, present in each society from ancient years, constitutes one of the most characteristic examples. However, territorial, it is not located still evidently. For this reason a research with regard to tendencies and practices all over the world, is the first step for an essential approach and comprehension of this phenomenon. Given the different point of view that each social team observes the phenomenon, the consecutive differentiation of way of confrontation is explicit, consequently and the policy of integration in processes of sustainable special planning of the citizens dealing with this activity, as well. Regions of Europe appear to present certain pioneer practices in the sector of way of confrontation and arrangement of the particular activity, while, at the same time and in a world wide scale, the idea of a complete and equivalent integration in the urban web continues to be faced with scepticism.

Λέξεις κλειδιά: πορνεία, οίκος ανοχής, red-light district, διαχειριζόμενη ζώνη, ζώνη ανοχής

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο αγοραίος έρωτας, ή όπως συχνότερα αποκαλείται, η πορνεία, προσφωνείται εδώ και χιλιετίες ως το αρχαιότερο επάγγελμα του κόσμου. Παρ' όλα αυτά μέχρι και σήμερα δεν έχει καταφέρει να αποκτήσει την αίγλη που προσδίδεται στα υπόλοιπα «αρχαία» επαγγέλματα ή τουλάχιστον την αναγνωρισιμότητα που του πρέπει ως αναπόσπαστο κομμάτι της δομής μιας κοινωνίας. Αντίθετα αποτελεί ίσως την αρχαιότερη κοινωνική διαμάχη αφού σύμφωνα με κάποιους εμφανίζεται ως πληγή και θα έπρεπε να εξαλειφθεί ενώ σύμφωνα με άλλους έχει ουσιώδη θέση στην κοινωνία.

Η αιτία της διαμάχης ίσως να μπορεί να εντοπιστεί στο γεγονός ότι η πορνεία αποκτά διαφορετικές έννοιες για διαφορετικές ομάδες. Αυτό σημαίνει ότι κάθε κοινωνική ομάδα τείνει να την ερμηνεύει σύμφωνα με τις κυρίαρχες αξίες της υποκουλτούρας της.

Οι φεμινίστριες για παράδειγμα διαφωνούν ως προς το καθεστώς της πορνείας και τα μέτρα που λαμβάνονται όσον αφορά τα προβλήματα που εμφανίζονται. Μερικές θεωρούν ότι, όποιος κι αν είναι ο λόγος, η πορνεία είναι μια πραγματική εκμετάλλευση των γυναικών και παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματά τους. Άλλοι πάλι θεωρούν ότι γυναίκες που επιλέγουν την πορνεία επιθυμούν να υποστηριχθούν και να τους δοθούν τα μέτρα έτσι ώστε να τους παρέχεται ασφάλεια και προστασία στην εργασία αντί να καταργηθεί η πορνεία ως επάγγελμα.

Γεγονός είναι όμως, και θα πρέπει να το αποδεχτούμε, πως η πορνεία αποτελεί κοινωνικό λειτούργημα επειδή προσφέρει συγκεκριμένες υπηρεσίες σε μία μερίδα αντρών αλλά και γυναικών οι οποίοι διαφορετικά δε θα είχαν διέξοδο για τις φαντασιώσεις τους.

Μέσα στα πλαίσια του αστικού χώρου η πορνεία είναι μια λειτουργία απαραίτητη για το κοινωνικό σύνολο της πόλης αλλά που εντοπίζεται έξω από αυτή είτε εννοιολογικά είτε χωρικά. Συνακόλουθα, προκύπτει έμμεσα και η ανάγκη πραγματικής χωροθέτησης των δραστηριοτήτων που προκύπτουν από την άσκηση της με διάφορες μορφές, καθώς και η νομική θεσμοθέτηση και οριοθέτηση των λειτουργιών της.

Ο Φουκώ ορίζει τον οίκο ανοχής ως ακραία μορφή ετεροτοπίας . Η ετεροτοπία έχει την έννοια ενός τόπου υπαρκτού και πραγματικού που έχει σκιαγραφηθεί στην

ίδια τη συγκρότηση της κοινωνίας. (Foucault M., 1986). Ο τόπος αυτός είναι δύσκολο να εντοπιστεί, παράγει σχέσεις αλληλεπίδρασης με τον υπόλοιπο χώρο, είναι συνεπώς ένας τόπος α-χωρικός. Οι ετεροτοπίες παρουσιάζουν ένταση λόγω του αντιφατικού τους χαρακτήρα, που προκύπτει ανάμεσα στην κανονιστική τους λειτουργία (πχ. ετεροτοπίες της απόκλισης) και την ετερογένεια που παράγουν. Έτσι συνδέονται τόσο με τον πλήρη έλεγχο και την οργάνωση όσο και την απόλαυση, την πλήρη ελευθερία.

2. ΑΓΟΡΑΙΟΣ ΕΡΩΤΑΣ

2.1 ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Είναι σημαντικό όμως προτού προχωρήσουμε στην ανάλυση της σχέσης της πορνείας με το χώρο στις σύγχρονες αστικές κοινωνίες, να παρατεθούν κάποιοι εννοιολογικοί ορισμοί όσον αφορά στον αγοραίο έρωτα γενικότερα. Σκοπός μιας τέτοιας προσέγγισης είναι η εξοικείωση με τις βασικές έννοιες που αναπτύσσονται κατά την εκπόνηση αυτής της μελέτης, όπως ο αγοραίος έρωτας ή πορνεία, η πόρνη, ο οίκος ανοχής και τέλος η εξαναγκαστική πορνεία ή, όπως είναι πιο γνωστή, η διεθνική σωματεμπορία (trafficking).

Οι έννοιες αυτές αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την κατανόηση του τρόπου και των αιτίων της χωροταξικής διασποράς τους, δεδομένης της αμφίδρομης σχέσης τους με τα κατά τόπους κοινωνικά χαρακτηριστικά, όπως αυτά κάθε φορά εκφράζονται μέσα από νομοθετικές ρυθμίσεις, πολιτικές επιλογές και κοινωνικές ευαισθησίες.

Παράλληλα κρίνεται σκόπιμο να οριστεί και η έννοια του χώρου και συγκεκριμένα ο «δημόσιος χώρος», αφού η παρούσα εργασία έχει ως στόχο να ερευνήσει κατά κάποιο τρόπο τη σχέση μεταξύ του αγοραίου έρωτα και του χώρου, τις τάσεις και τους παράγοντες εγκατάστασης της πορνείας στο αστικό περιβάλλον.

Αγοραίος έρωτας - πορνεία

Αγοραίος έρωτας ή πορνεία ονομάζεται η συνουσία με χρηματικό αντάλλαγμα και αντίστοιχα το πρόσωπο που παρέχει σεξουαλικές υπηρεσίες με τον τρόπο αυτό ονομάζεται πόρνη.

Παρ' όλα αυτά υπάρχουν κάποιοι που αντιτίθενται στην ύπαρξη ενός συγκεκριμένου ορισμού της πορνείας. Ο Ηλίας Πετρόπουλος χαρακτηριστικά αναφέρει: «...δεν μπορούμε να καταρτίσουμε έναν ορισμό της πορνείας, γιατί αδυνατούμε να καθορίσουμε τι ακριβώς συμβαίνει μεταξύ της πόρνης και του πελάτη της κατά την συνουσίαν. Η πόρνη παραδίδει το σώμα της έναντι ενός (όχι απαραίτητως χρηματικού) τιμήματος και δεν ξέρουμε αν αυτό είναι, νομικώς, ενοικίαση πράγματος ή παροδική αυτοπώληση ή απλή χρήση έμψυχου αγαθού. Αγνωσούμε αν, νομικώς, η σχέση

μεταξύ πόρνης-πελάτη αποτελεί ετεροβαρή ή αμφοτεροβαρή συμφωνία...».(Πετρόπουλος Η., 1980)

Σε σχέση με τον αστικό χώρο ο Richard Symanski (1981) χαρακτηρίζει την πορνεία σύστημα σύνδεσης των αστικών ιστών που απεικονίζει τα μεγέθη των πόλεων και τις γεωγραφικές και κοινωνικές σχέσεις μεταξύ τους. Αποδεικνύει, επιπλέον, ότι η πορνεία αποτελεί ένα αστικό φαινόμενο με διακριτική γεωγραφία σε μια ποικιλία επιπέδων.

Ο Ashworth κ.α.(1988) από την άλλη περιγράφει την πορνεία ως μια περιθωριακή κοινωνική δραστηριότητα της οποίας οι γεωγραφίες είναι ενδεικτικές της θέσης της στις κοινωνικές και χωρικές ιεραρχίες.

Πόρνη

Ο όρος πόρνη προέρχεται από το την αρχαιοελληνική λέξη πέρνημι που σημαίνει προς πώληση,. Στους ελληνιστικούς χρόνους, η Αφροδίτη - υπό την ιδιότητα της προστάτιδα των ιεροδούλων - έφερε την προσωνυμία Πόρνη (Πετρόπουλος Ηλίας, 1980). Επίσης, ο όρος αυτός χρησιμοποιείται από κάποιους για να αναφερθούν σε σεξουαλικές δραστηριότητες που αποδοκιμάζουν, όπως για παράδειγμα τη σεξουαλική ασυδοσία και η συνουσία εκτός γάμου. Η υποτιμητική αυτή χρήση του όρου υποδεικνύει ότι η πορνεία δεν είναι ευρέως αποδεκτή από το κοινωνικό σύνολο.

Υπάρχει μία πληθώρα προσωνυμιών για όσους απασχολούνται με την πορνεία, κάποια από τα οποία διαχωρίζουν διαφορετικά είδη ή υποδεικνύουν την κοινωνική βαθμίδα στην οποία ανήκουν. Στην ελληνική γλώσσα οι λέξεις που χρησιμοποιούνται συνήθως ως προσφώνηση είναι πόρνη, ιερόδουλη και εκδιδόμενη ενώ παράλληλα υπάρχει μία πληθώρα άλλων με ξενικές ή και όχι επιρροές που όμως θεωρούνται χυδαίες και προσβλητικές .

Οίκος ανοχής

Από την αρχαία εποχή ξεκινούν οι λέξεις: πορνείο / οίκημα / χαμαιτυπείο, που χρησιμοποιούνται ακόμα και σήμερα. Τα συνώνυμα οίκος απώλειας / οίκος διαφθοράς έχουν εκκλησιαστική απαρχή, αφού η εκκλησία χαρακτηρίζεται ως οίκος σωτηρίας. Ανάλογα είναι τα συνώνυμα : οίκος ανοχής / κακόφημος οίκος (Πετρόπουλος Η.,1980)

Η λέξη μπορντέλο προέρχεται από την Ιταλία και όχι από τη Γαλλία καθώς κάποιοι νομίζουν. Οι Ιταλοί λένε bordello. Οι Γάλλοι λένε bordel. Αλλά και στα

τριεστίνικα το μπορντέλο ονομάζεται bordel. Στα γαλλικά η μορφή bordel δε φαίνεται να πηγαιίνει πιο πίσω από το 12^ο αιώνα, και σήμαινε τότε σπιτόπουλο. Η γαλλική λέξη bordel (με τη σύγχρονη σημασία) ξεκίνησε, προφανώς από την Ιταλία. Ωστόσο οι λέξεις bordello/ bordel δήλωναν, αρχικά, ένα καλύβι έξω από το χωριό (ή την πόλη), όπου, αργότερα είχε το δικαίωμα να ζει εκεί μια εκδιδόμενη. Στη γλώσσα μας υπάρχει και η παράλληλη και ταυτόσημη μορφή μπουρδέλο (Πετρόπουλος Η., 1980).

Διεθνική Σωματεμπορία (trafficking)

Ο ορισμός της Παράνομης διακίνησης γυναικών δίνεται σύμφωνα με το Πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών του Σεπτεμβρίου του 2000 για την Αποτροπή, την Καταστολή και την Τιμωρία της Παράνομης Διακίνησης Προσώπων με Σκοπό την Σεξουαλική και Οικονομική Εκμετάλλευση των Γυναικών και των Παιδιών που συμπληρώνει την Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών Ενάντια στο Υπερεθνικό Οργανωμένο Έγκλημα (μαζί με το Πρωτόκολλο Ενάντια στη Λαθρεμπορία των Μεταναστών μέσω ξηράς, αέρα και Θάλασσας)

Η διεθνική σωματεμπορία (trafficking) είναι μια σύνθετη έννοια που συχνά ανάγεται σε (ή συγχέεται με) κάποια παραπλήσια έννοια όπως, για παράδειγμα, η πορνεία ή η παράνομη μετανάστευση. Ο ορισμός του Palermo, ο οποίος, λόγω της εκτεταμένης ανάλυσής του, ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2000 με σκοπό να προσφέρει την πληρέστερη και συνεκτικότερη αντίληψη του φαινομένου, αποδίδει το trafficking ως «...η στρατολόγηση, μεταφορά, υπόθαλψη ή αποδοχή προσώπων που γίνεται με απειλή ή άσκηση βίας ή άλλες μορφές εξαναγκασμού, απαγωγής, απάτης ή κατάχρησης εξουσίας ή εκμετάλλευση μιας ιδιαίτερα τρωτής θέσης, με σκοπό την επίτευξη συναίνεσης αυτών των προσώπων στην εκμετάλλευσή τους από ένα άλλο πρόσωπο...». Περιλαμβάνει τρία βασικά στάδια: την στρατολόγηση, τη μεταφορά από τη χώρα αποστολής στη χώρα προορισμού και, τρίτο, την εκμετάλλευση (Λάζος Γ., 2002).

Ο όρος «εκμετάλλευση» αναφέρεται λοιπόν στην σεξουαλική εκμετάλλευση γυναικών και παιδιών, την εξαναγκαστική εργασία ή την εξαναγκαστική παροχή υπηρεσιών, τη διαμόρφωση συνθηκών σκλαβιάς ή παρόμοιων με αυτή πρακτικών, τη διαμόρφωση συνθηκών δουλείας (δεσμευτικής παροχής υπηρεσιών) και την λήψη σωματικών οργάνων. Επίσης πρέπει να επισημανθεί πως ως «παιδί» νοείται κάθε πρόσωπο ηλικίας κάτω των δεκαοχτώ ετών (Λάζος Γ., 2002).

Δημόσιος χώρος

Πρόκειται για έναν υλικό φυσικό χώρο (Mitchell 1995: 117). Οι δημόσιοι χώροι είναι οι φυσικές αρένες στις οποίες κατασκευάζονται οι πολιτικοί διάλογοι της δημόσιας σφαίρας [της α-χωρικής σφαίρας όπου «το κοινό οργανώνεται και απεικονίζεται» ((Mitchell 1995: 116)].

Ο Don Mitchell (1995) ορίζει δύο κανονιστικές αντιλήψεις του δημοσίου χώρου. Από τη μία είναι η αντίληψη του δημοσίου χώρου ως ενός τόπου δίχως ενδιάμεση πολιτική και «ίσως επικίνδυνης αλληλεπίδρασης» (Mitchell 1995: 119). Αυτή η άποψη υποστηρίζει ότι οι κοινωνικές διαφορές στο δημόσιο χώρο αποτελούν ένα ουσιώδες τμήμα του βιωμένου δημοσίου χώρου. Ωστόσο σύμφωνα με την αντίθετη άποψη ο δημόσιος χώρος θα έπρεπε να είναι «ένας χώρος τάξης» (Mitchell 1995: 125) έτσι ώστε να διευκολύνει τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ του νόμιμου κοινού (Mitchell 1995: 120).

2.2 ΜΟΡΦΕΣ ΑΓΟΡΑΙΟΥ ΕΡΩΤΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

Οι μορφές αγοραίου έρωτα κατατάσσονται ανάλογα με το χώρο, τον τρόπο και τις υπηρεσίες που προσφέρονται στον πελάτη. Διαχωρίζονται σε :

1. Πορνεία του δρόμου (street prostitution)
2. Οίκους ανοχής
3. Συνοδεία (Escort)
4. Σεξουαλικό τουρισμό
5. Πορνεία μέσω διαδικτύου
6. Εξαναγκαστική πορνεία (trafficking)

2.2.1 ΠΟΡΝΕΙΑ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ-ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ (STREET PROSTITUTION)

Η πορνεία του δρόμου είναι μια ιδιαίτερη μορφή πορνείας όπου η εκδιδόμενη δραστηριοποιείται στο δρόμο. Προσελκύει πελάτες ενώ περιμένει στις γωνίες του δρόμου, η περπατώντας κατά μήκος του (Εικόνα 1 και 2). Η συνουσία πραγματοποιείται συνήθως στο αυτοκίνητο του πελάτη ή σε κάποιο νοικιασμένο δωμάτιο. Σαν φυσική συνέπεια, η φύση και ο τρόπος άσκησης της δραστηριότητας αφήνουν, σε πρώτη προσέγγιση, την επιλογή του χώρου της αποκλειστικά στα άτομα που την ασκούν σύμφωνα με τα προσωπικά τους κριτήρια.

Οι περισσότερες εκδιδόμενες εργάζονται έξω και γι' αυτό είναι ιδιαίτερα ευάλωτες σε φυσική και σεξουαλική επίθεση όπως και σε ληστεία.. Συχνά οι γυναίκες αυτές έχουν «προστάτες», αν και εργάζονται μόνες (έμμεση δημιουργία συναφούς με το επάγγελμα «δραστηριότητας» στον ίδιο ζωτικό χώρο). Επίσης συχνά οι εκδιδόμενες του δρόμου είναι εθισμένες στο αλκοόλ και τα ναρκωτικά γεγονός που τις αποτρέπει από την εργασία σε κάποιο οίκο (δημιουργία και τήρηση αποστάσεων από την αμέσως επόμενη βαθμίδα στοχευμένης οργάνωσης και αρχικής επαγγελματικής χωροθέτησης). Μια έρευνα στη Νέα Υόρκη έδειξε πως το 87% των γυναικών που ασκούν την πορνεία του δρόμου είναι άστεγες ή χωρίς σταθερή κατοικία.

Η χρήση ναρκωτικών είναι ιδιαίτερα συχνό φαινόμενο. Μερικές ιερόδουλες καταλήγουν να ασκούν αυτό το επάγγελμα ως αποτέλεσμα της έλλειψης στοιχειώδους μόρφωσης ώστε να ακολουθήσουν κάποιο άλλο είδος εργασίας. Η νέα τάση στις Η.Π.Α. όταν καταδικάζονται εκδιδόμενες είναι η προσπάθεια μόρφωσής τους ενώ βρίσκονται στη φυλακή (<http://www.sexworkersproject.org/>).

Κάποιες χώρες έχουν αποποινικοποιήσει την πορνεία του δρόμου αλλά την περιορίζουν σε συγκεκριμένες περιοχές γνωστές ως ζώνες ανοχής (tolerance zones). Στις χώρες αυτές περιλαμβάνεται η Ολλανδία, η Γερμανία και η Βραζιλία. Το Ηνωμένο Βασίλειο σκέφθηκε να δημιουργήσει ζώνες ανοχής στο Λίβερπουλ, που απορρίφθηκαν από την κεντρική κυβέρνηση, και τώρα διαπραγματεύεται την ίδρυση «μίνι οίκων» έτσι ώστε να επιτραπεί στις εκδιδόμενες να εργάζονται σε ασφαλέστερες συνθήκες. (The Guardian, 2006)

Στις χώρες όπου η πορνεία του δρόμου είναι ελεγχόμενη οι εργαζόμενες μπορούν να έχουν πρόσβαση σε περιοδικούς ιατρικούς ελέγχους και μόρφωση σχετικά με το ασφαλές σεξ. Στη Βραζιλία και τη Γερμανία έχει νομιμοποιηθεί σύνταξη για τις εργαζόμενες στο σεξ, συμπεριλαμβανομένων των εκδιδομένων του δρόμου. Παρ' όλα αυτά ένα μεγάλο ποσοστό των εκδιδομένων δεν συμμετέχει σε αυτές τις χορηγούμενες από το κράτος υπηρεσίες. Αυτό συμβαίνει πιθανώς για τη διατήρηση της ανεξαρτησίας τους και τη λήψη υψηλότερων αποδοχών αποφεύγοντας τους φόρους. Έτσι, στις περιπτώσεις εμφάνισης αυτής της μορφής πορνείας, προκύπτει έκδηλη η ανάγκη της καταγραφής, κατοχύρωσης και χωρικής οριοθέτησης των ασχολουμένων με την δραστηριότητα αυτή, ώστε να υπάρχει και η δυνατότητα αυστηρού ελέγχου εκ μέρους της πολιτείας.

2.2.2 ΟΙΚΟΣ ΑΝΟΧΗΣ

Ο οίκος ανοχής (ή πορνείο, ή μπουρδέλο) είναι ένα είναι ένα οίκημα αφιερωμένο στη διεξαγωγή εμπορικής συνουσίας, και ο ιδιοκτήτης έχει κέρδος από τη διευθέτηση των συναλλαγών μεταξύ εκδιδόμενης και πελάτη (Εικόνα 3 και 4). Όσον αφορά στον πελάτη, ο οίκος είναι ένα προσβάσιμο μέρος όπου μπορεί να εκτονώσει τις σεξουαλικές του εντάσεις και να πραγματοποιήσει τις φαντασιώσεις του. Γενικότερα ένας οίκος παρέχει ένα δωμάτιο, μια εκδιδόμενη και σεξουαλικές υπηρεσίες επ' αμοιβή. Στις εκδιδόμενες παρέχει ασφάλεια, τακτοποιημένα δωμάτια, πελατεία και καλές αποδοχές. Παρέχει ασφάλεια και διοίκηση που οι ανεξάρτητες γυναίκες θα ήταν δύσκολο να βρουν. Η «μαντάμ» ή ο διαχειριστής κανονίζει τις συναντήσεις των εργαζόμενων κοριτσιών με τους πελάτες. Στην πραγματικότητα οι εκδιδόμενες που εργάζονται σε οίκους πληρώνουν για τις υπηρεσίες και την ασφάλεια που τους παρέχεται καταβάλλοντας ένα μέρος του κέρδους τους στον οίκο της τάξεως περίπου του 50%. (Melissa Hope Ditmore, 2006)

Οι οίκοι συχνά λειτουργούν κάτω από σαφείς κανόνες, σταθερά χρονοδιαγράμματα και καλά καθορισμένες διαδικασίες. Οι ιδιοκτήτες καθορίζουν τις βάρδιες, το ωράριο και τις τιμές και απαριθμούν τις υπηρεσίες που οι εργαζόμενες προσφέρουν. Οι ώρες λειτουργίας είναι συνήθως από τις 10 π.μ. μέχρι τα μεσάνυχτα ή αργότερα, με μια αλλαγή βάρδιας γύρω στις 6μ.μ. Κατά τη διάρκεια μιας βάρδιας είναι παρούσες από μία έως δέκα γυναίκες ανάλογα με το μέγεθος του οίκου. ((Melissa Hope Ditmore, 2006)

Οι καλά οργανωμένοι οίκοι συνήθως απασχολούν έναν διαχειριστή ή μία «μαντάμ», που μπορεί και να μην κατέχει την ιδιοκτησία, βοηθούς διαχειριστή, έναν υπεύθυνο για την καθαριότητα, ένα υπεύθυνο ασφαλείας και μερικές φορές έναν δικηγόρο. (Melissa Hope Ditmore, 2006)

Οι οίκοι συνήθως βρίσκονται σε μονοκατοικίες ή διαμερίσματα, καταλαμβάνοντας μερικές φορές περισσότερα διαμερίσματα σ' ένα κτίριο. Περιλαμβάνουν κουζίνα, καθιστικό, κρεβατοκάμαρες και ένα ή περισσότερα μπάνια. Η επίπλωση ποικίλει από απλή σε πολυτελείας, ανάλογα με την τάξη στην οποία ανήκει η επιχείρηση. (Melissa Hope Ditmore, 2006)

Σε μερικές περιοχές οι οίκοι είναι νόμιμοι, και σε πολλές άλλες, χώροι όπως οι αίθουσες μασάζ μπορούν να λειτουργήσουν ως οίκοι κάτω από διάφορους κανονισμούς και περιορισμούς. Συχνά, στις μεγάλες πόλεις, οι χώροι αυτοί

περιορίζονται σε ζώνες που φέρουν την ονομασία *red-light districts* και *tolerance zones*.

Είναι σαφές, σε σύγκριση με τη πορνεία του δρόμου, ότι η συγκεκριμένη μορφή από τη φύση της απαιτεί συγκεκριμένες αστικές μονάδες (κτίρια) για την άσκησή της, και επομένως μπορεί ν' αποτελέσει το πρώτο από τα κομμάτια του παζλ που ενδεχομένως θα δημιουργήσουν την τελική εικόνα μιας χωροθετημένης κατάστασης εντεταγμένης στον ευρύτερο αστικό ιστό.

2.2.3 ΣΥΝΟΔΕΙΑ (ESCORT)

Στη συνοδεία η δράση λαμβάνει χώρα στο χώρο κατοικίας του πελάτη ή στο ξενοδοχείο του ή στο χώρο της συνοδού ή σε κάποιο δωμάτιο ξενοδοχείου κλεισμένο για την περίπτωση από τη συνοδό. Αυτή μορφή πορνείας συχνά κρύβεται πίσω από τα πρακτορεία συνοδών, τα οποία παρέχουν ελκυστικές συνοδούς για κοινωνικές εκδηλώσεις. Ενώ τα πρακτορεία ισχυρίζονται ότι δεν παρέχονται σεξουαλικές υπηρεσίες ελάχιστα από αυτά προσφέρουν αποκλειστικά κοινωνική συντροφιά.

Κάποιες συνοδοί μπορούν να εργάζονται ανεξάρτητα από πρακτορεία. Αυτό επιτυγχάνεται διαφημίζοντας τις υπηρεσίες που προσφέρουν απευθείας σε εφημερίδες, περιοδικά και στο διαδίκτυο.

Από νομικής πλευράς, τα πρακτορεία συνοδών ισχυρίζονται ότι στέλνουν αυτά τα άτομα έτσι ώστε να παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες, από τη στιγμή που οι νόμοι για την πορνεία συχνά απαγορεύουν την πληρωμή του σεξ ή την επικοινωνία με σκοπό το διακανονισμό παροχής σεξουαλικών υπηρεσιών. Οι διαφημίσεις που αφορούν τις εταιρείες συνοδών ακολουθούν προσεκτικά τη νομική γραμμή, και αποφεύγουν να προσφέρουν πορνεία ή σεξουαλικές υπηρεσίες. Κάτι τέτοιο είναι γνωστό στις αστυνομικές και πολιτικές δυνάμεις, οι οποίες, όπου η πορνεία είναι παράνομη, προτιμούν να δρουν εναντίον πιο εμφανών μορφών της όπως η πορνεία του δρόμου. Όλο αυτό έχει κατακριθεί ως υποκρισία, ειδικά όπου οι κυβερνήσεις δίνουν άδεια και φορολογούν τις εταιρείες συνοδών. Παρ' όλα αυτά υπάρχουν και εταιρείες που παρέχουν αποκλειστικά συνοδεία και όχι πορνεία κι έτσι κινούνται μέσα στο νομικό πλαίσιο. (The Ottawa Citizen, 16-6-2002).

Στην περίπτωση αυτή είναι σαφές ότι είναι πολύ δύσκολο έως αδύνατο να ενταχθεί η δραστηριότητα σε ένα καθεστώς ελέγχου ή/και χωροθέτησης και η παρακολούθηση, η καταγραφή και ο έλεγχός της αυτονόητα περιέρχονται στους

αντίστοιχους μηχανισμούς της πολιτείας, ενώ η χωροθέτησή της ξεφεύγει από την αρμοδιότητα της χωροταξίας.

2.2.4 ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο σεξουαλικός τουρισμός δεν αποτελεί ακριβώς μία ακόμα μορφή πορνείας αλλά ίσως κοινωνικό φαινόμενο αφού προβλέπει τη μετακίνηση ταξιδιωτών από πλούσιες χώρες σε φτωχότερες όπως η Ταϊλάνδη με σκοπό την αναζήτηση σεξουαλικών υπηρεσιών που ίσως κοστίζουν πολύ ακριβότερα στον τόπο καταγωγής τους.

Συγκεκριμένα ορίζεται ως ο τουρισμός με πρωταρχικό σκοπό ή κίνητρο, όσον αφορά τουλάχιστον σ' ένα μέρος του ταξιδιού, τη σύναψη σεξουαλικών σχέσεων. Θεωρείται ότι αυτές οι σχέσεις είναι συνήθως εμπορικής φύσεως. (Chris Ryan and C Michael Hall, 2000)

Με τις ρίζες του στο αρχαίο σύμπαν της πορνείας, ο σεξουαλικός τουρισμός επεκτείνεται ανάλογα με το ρυθμό αύξησης της τουριστικής παγκοσμιοποίησης.

Ο σεξουαλικός τουρισμός εμφανίζει αυξητικές τάσεις και τείνει να μαζικοποιηθεί. Στην Ταϊλάνδη οι νέοι πελάτες είναι νεαροί Δυτικοί σε αναζήτηση περιπετειών και έντονων εμπειριών. Αντικαθιστούν, σιγά σιγά, τους ηλικιωμένους γερμανούς, ιάπωνες ή αμερικανούς τουρίστες, οι οποίοι είχαν κάποτε, με τη σειρά τους, διαδεχθεί τους στρατιωτικούς των βάσεων κατά τη διάρκεια του πολέμου στο Βιετνάμ. Επιπλέον, μία καινούρια πελατεία κάνει την εμφάνισή της στις παραλίες και στα μπαρ: Μαλαίσιοι, Κινέζοι, Νοτιο-Κορεάτες... (*Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία*, 3-9-2006)

Η «τουριστική» πορνεία πλήττει ιδιαίτερα τις χώρες του Νότου: τα κορίτσια (ή τα αγόρια) είναι φτωχά και ελάχιστα μορφωμένα, επομένως εύκολα εκμεταλλεύσιμα. Καταλήγουν με λίγο-πολύ εξαναγκαστικό τρόπο στην πορνεία, «επάγγελμα» το οποίο δεν έχουν καμία διάθεση να ασκήσουν.

Μπορεί, πλέον, να χαρτογραφηθεί, κατά κάποιον τρόπο, ο σεξουαλικός τουρισμός: οι γυναίκες πηγαίνουν στην Γκόα, στην Ινδία, στην Τζαμάικα, στην Γκάμπια, ενώ οι άνδρες προτιμούν τις νοτιοανατολικές ασιατικές χώρες, το Μαρόκο, την Τυνησία, τη Σενεγάλη, τη Δομινικανή Δημοκρατία, την Κούβα, τον Παναμά, το Σουρινάμ, το Μεξικό, χωρίς να ξεχνάμε και τη Βραζιλία, όπου εκτιμάται ότι τουλάχιστον 500.000 παιδιά έχουν καταφύγει στην πορνεία (Jeremy Seabrook, 2002)

Ο μαζικός σεξουαλικός τουρισμός αναπτύσσεται, έτσι, στο σταυροδρόμι των τουριστικών ρευμάτων. Για πολλούς Δυτικούς αποτελεί μία μορφή νέου αποικισμού,

προσαρμοσμένου στην εποχή μας. Ορισμένοι θα ήθελαν πάση θυσία να γίνει διάκριση μεταξύ της εξαναγκαστικής πορνείας και της εθελούσιας ή «ελεύθερης» πορνείας. (*Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία*, 3-9-2006)

Υπάρχουν πέντε βασικοί λόγοι για την ακμή του μαζικού σεξουαλικού τουρισμού: η αυξανόμενη φτώχεια, η απελευθέρωση της αγοράς του σεξ κατά τρόπο που ενθαρρύνεται σε μικρότερο ή σε μεγαλύτερο βαθμό το εμπόριο της σάρκας, η διατήρηση των πατριαρχικών και σεξιστικών κοινωνιών, η σταδιακή υπονόμηση των γυναικών στο φόντο της γενικής και κοινότοπης σεξουαλικής βίας και, τέλος, η έκρηξη του διεθνούς τουρισμού και των ρευμάτων μεταναστών κάθε είδους. (*Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία*, 3-9-2006)

Συμπερασματικά, για την ιδιότυπη αυτή μορφή πορνείας, ο πελάτης είναι η δυναμική παράμετρος που επηρεάζει το φαινόμενο, ενώ ο εργαζόμενος έχει μεταπέσει σε ένα είδος δουλείας και εκμετάλλευσης. Η ύπαρξη έσχατης φτώχειας και ανέχειας είναι, από την άλλη πλευρά οι παράγοντες που καθορίζουν χωρικά τους τόπους εμφάνισης και άνθησης αυτής της μορφής πορνείας.

2.2.5 ΕΞΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΠΟΡΝΕΙΑ (TRAFFICKING)

Σε χώρες, όπου το βιοτικό επίπεδο του πληθυσμού είναι χαμηλό και η οικονομική κατάσταση άσχημη, η επιχείρηση του σεξ παρουσιάζει μεγάλη άνθιση. Τα θύματα μεταφέρονται, κυρίως, στα αστικά κέντρα, όπου υπάρχει μεγαλύτερη συγκέντρωση οίκων ανοχής και χώρων σεξουαλικής διασκέδασης. Από την στιγμή που το άτομο πωλείται, βαρύνεται έναντι του ιδιοκτήτη του πορνείου με τα έξοδα της μετακίνησής του, το ποσό που εδόθη στο άτομο από το οποίο πωλήθηκε (γονείς, συγγενείς...), καθώς και ό,τι ποσό κατεβλήθη στις αστυνομικές και λοιπές αρχές για παροχή προστασίας. Το ποσό αυτό συγκεντρωτικά αποτελεί το χρέος, το οποίο θα πρέπει να αποπληρώσει σταδιακά το άτομο με την εργασία του. Επί της ουσίας πρόκειται για μορφή δουλείας. Πρακτικά, ακόμη και όταν το ποσό εξοφληθεί, το θύμα μεταφέρεται ή μεταπωλείται σε άλλη επιχείρηση, οπότε εκ νέου αρχίζει η ίδια διαδικασία εξόφλησης (www.obrela.gr/ekstrateia_trafficking.htm).

Τα άτομα κρατούνται υπό συνθήκες φυλάκισης, με κάποιες διαφοροποιήσεις, ανάλογα με το είδος της επιχείρησης χωρίς πάντως δυνατότητα διαφυγής. Οι γυναίκες και τα παιδιά που κρατούνται φυλακισμένες στα κάθε είδους πορνεία, ζούνε υπό καθεστώς εκφοβισμού και ψυχολογικής βίας. Σπάνια επιχειρούν να φύγουν λόγω

της σκληρής τιμωρίας που έπειτα υφίστανται, της άγνοιας γλώσσας της χώρας στην οποία βρίσκονται και του φόβου σύλληψής τους (www.obrela.gr/ekstrateia_trafficking.htm).

Συμπερασματικά, η μορφή αυτή αποτελεί την ειδεχθέστερη μορφή εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο και σαν ιδέα και μόνο δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να χαρακτηριστεί σαν επάγγελμα, παρά μόνο σαν φαινόμενο. Το τελικό όμως αποτέλεσμα του φαινομένου είναι μια μορφή πορνείας που η χωροταξική της ταυτότητα συνδέεται με ύπαρξη περιοχών μεγάλης φτώχειας, χαμηλού βιοτικού και πολιτιστικού επιπέδου, τουλάχιστον ως προς το σκέλος της ανεύρεσης ατόμων που ασκήσουν το επάγγελμα. Λαμβάνοντας υπ' όψιν τις συνθήκες λειτουργίας του συγκεκριμένου τύπου πορνείας, συμπεραίνεται ότι ο ζωτικός χώρος της είναι αστικές περιοχές, οργανωμένοι οίκοι ανοχής, και ύπαρξη δικτύου διακίνησης, που μπορεί να εκτείνεται και έξω από τα σύνορα κρατών. Ως προς τα χαρακτηριστικά της αστικής χωροταξικής του ένταξης, είναι ταυτόσημα με τα αντίστοιχα της κατηγορίας των οίκων ανοχής.

Η Christine Harcourt, Επιστημονικός Συνεργάτης του **Εθνικού Κέντρου Επιδημιολογίας HIV και Κλινικής Έρευνας του Πανεπιστημίου της New South Wales**, και ο Basil Donovan, Καθηγητής Σεξουαλικής Υγείας του ιδίου τμήματος, σε άρθρο τους που δημοσιεύτηκε τον Ιούνιο του 2005 με τίτλο «Τα πολλά πρόσωπα της εργασίας στο σεξ» (The Many Faces of Sex Work), υποστηρίζουν πως «...υπάρχουν 25 τύποι της εργασίας στο σεξ που διαχωρίζονται ανάλογα με τον τόπο εργασίας, τον τρόπο προσέλκυσης των πελατών ή τις σεξουαλικές πρακτικές. Αυτοί οι τύποι εργασίας ομαδοποιούνται συχνά με βάση τους τίτλους άμεση και έμμεση πορνεία, με την τελευταία να έχει λιγότερες πιθανότητες να γίνει αντιληπτή ως εργασία στο σεξ....». Ο διαχωρισμός αυτός παρουσιάζεται παρακάτω:

Άμεσες μορφές πορνείας

- 1) Δρόμου (Street prostitution): Οι πελάτες προσελκύονται στους δρόμους, τα πάρκα ή άλλους δημόσιους χώρους. Οι υπηρεσίες προσφέρονται σε δευτερεύουσες οδούς, σε οχήματα, ή σε μικρές εγκαταστάσεις παραμονής

- 2) Οίκος ανοχής: Εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την παροχή σεξουαλικών υπηρεσιών. Καλύτερη ασφάλεια από ότι στο δρόμο. Οι άδειες συχνά χορηγούνται από τις αρχές.
- 3) Συνοδεία (Escort): Οι εργαζόμενοι του σεξ προσεγγίζουν τους πελάτες τηλεφωνικώς ή μέσω του προσωπικού ξενοδοχείων. Η πιο συγκεκριμένη μορφή της σεξουαλικής εργασίας. Σχετικά ακριβή λόγω του μικρού κύκλου πελατών. Υπηρεσία που παρέχεται στο σπίτι του πελάτη ή σε δωμάτιο ξενοδοχείου.
- 4) Ιδιωτική (Private): Ο πελάτης προσεγγίζει την εκδιδόμενη μέσω τηλεφώνου. Είναι κάτι παρόμοιο με τη συνοδεία μόνο που οι υπηρεσίες προσφέρονται στο χώρο της εργαζομένης. Μια παραλλαγή που συναντάται στο Λονδίνο και άλλες μεγάλες πόλεις είναι η «flat», που προσφέρει υπηρεσίες πορνείας υψηλού κόστους σε νοικιασμένους χώρους στο εσωτερικό των πόλεων.
- 5) Παράθυρο ή πόρτα (Window or Doorway): Πορνεία με τους εργαζομένους του σεξ σε δημόσια θέα. Τα παράθυρα προτιμώνται στα κρύα κλίματα ενώ οι πόρτες στις θερμότερες περιοχές (Εικόνα 5 και 6).
- 6) Club, bar, pub, karaoke, αίθουσες χορού: Οι πελάτες αναζητούνται σε χώρους πώλησης αλκοόλ και δέχονται τις υπηρεσίες εκεί ή και κάπου αλλού.
- 7) Άλλοι χώροι συναντήσεως ανδρών (All-male venues): Οι πελάτες αναζητούνται σε χώρους συναντήσεως ανδρών όπως είναι τα κουρεία, οι λουτρά, οι σάουνες, και τα ορυχεία. Οι υπηρεσίες προσφέρονται στους χώρους αυτούς ή και αλλού.
- 8) Χτύπημα πόρτας ή ξενοδοχείο (Door knock or hotel) : Αδέσμευτοι άνδρες προσεγγίζονται στα δωμάτια ξενοδοχείων ή σε πανσιόν.
- 9) Μεταφορά (σκάφος, φορτηγό, τραίνο) - Transport : Οι εργαζόμενοι στο σεξ μπορούν να επιβιβαστούν σε οχήματα για να εξυπηρετήσουν το πλήρωμα ή τους επιβάτες ή να πάρουν πελάτες στους σταθμούς και τις στάσεις.
- 10) Ραδιόφωνο CB: Οι εργαζόμενοι στο σεξ οδηγούν κατά μήκος των εθνικών οδών χρησιμοποιώντας το ραδιόφωνο CB για να ανταλλάξουν τα μηνύματα με τους πιθανούς χρήστες των οδηγούς φορτηγών. Οι πελάτες εξυπηρετούνται στα φορτηγά ή σε χώρους στάθμευσης.
- 11) Άλλες μέθοδοι αναζήτησης: Μέσω των διάφορων μέσων επικοινωνίας συμπεριλαμβανομένων των διαφημίσεων των εφημερίδων, των καταλόγων εργαζομένων με τους αριθμούς κινητών τηλεφώνων, του Διαδικτύου μέσω

των εικονικών οίκων ανοχής. Οι υπηρεσίες, παραδίδονται συνήθως σε οίκους ανοχής και άλλους εσωτερικούς χώρους .

Έμμεσες μορφές πορνείας

- 12) Δουλεία και πειθαρχία (Bondage and discipline): Η σεξουαλική φαντασία μέσω του παιχνιδιού ρόλων. Μπορεί να περιλαμβάνει την επιβολή του πόνου, αλλά η επαφή δεν είναι ρουτίνα.
- 13) Lap dance: Μια πρόσφατη δραστηριότητα που περιλαμβάνει κοντινό ερωτικό χορό χωρίς σεξουαλική επαφή.
- 14) Αίθουσα μασάζ: Οι εγκαταστάσεις που προορίζονται φαινομενικά στην παροχή μασάζ, αλλά μια σειρά των σεξουαλικών υπηρεσιών μπορούν να παρασχεθούν. Στη Νοτιοανατολική Ασία οι παρόμοιες καταστάσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν και στα κουρεία.
- 15) Ψυχαγωγοί ταξιδιών: Οι ηθοποιοί, οι χορευτές και άλλοι που εμπλέκονται στον τομέα της ψυχαγωγίας μπορούν επίσης να παρέχουν σεξουαλικές υπηρεσίες.
- 16) Beer girls: Νέες γυναίκες που μισθώνονται από σημαντικές επιχειρήσεις για να προωθήσουν και να πωλήσουν προϊόντα σε μπαρ και κλαμπ. Οι σεξουαλικές υπηρεσίες παρέχονται ως συμπληρωματικό εισόδημα.
- 17) Προμηθευτές και έμποροι του δρόμου: Φαινομενικά εμπορεύονται αγροτικά προϊόντα ή άλλα αγαθά αλλά συμπληρώνουν το εισόδημά τους παρέχοντας σεξουαλικές υπηρεσίες
- 18) Καιροσκοπικός (Opportunistic): Ένα πρόσωπο που προσεγγίζεται σε έναν κοινωνικό χώρο συναντήσεως μπορεί περιστασιακά να επιλέξει να χρεώσει για τις σεξουαλικές υπηρεσίες εάν ο πελάτης φαίνεται αρκετά πλούσιος
- 19) Femme libre: Γυναίκες, συνήθως ανύπανδρες ή διαζευγμένες, οι οποίες ανταλλάσσουν τις σεξουαλικές υπηρεσίες για δώρα. Τα δώρα μετατρέπονται έπειτα σε μετρητά.
- 20) Ατομικοί διακανονισμοί: Η ανύπαντρη μητέρα που μπορεί να έρθει σε σεξουαλική επαφή με τον ιδιοκτήτη του σπιτιού της αντί να καταβάλει ενοίκιο. Παλαιότεροι εργαζόμενοι στο σεξ που εξυπηρετούν μόνο έναν μικρό αριθμό τακτικών πελατών, με ραντεβού. Γυναίκες ή άνδρες «Kept». Παλλακίδες. Ο αριθμός πιθανών διακανονισμών είναι απέραντος.

- 21) Swingers Clubs: Μερικά sex clubs, swingers ή ζευγαριών, απασχολούν (τους άγνωστους) εργαζομένους στο σεξ εάν υπάρχει έλλειψη των θηλυκών καλεσμένων.
- 22) Γκέισα: Οι γυναίκες δεσμευόταν πρώτιστα για να παρέχουν την κοινωνική συντροφιά, αλλά η σεξουαλική πράξη μπορεί να ακολουθήσει.
- 23) Sex για ναρκωτικά: Γυναίκες που παρέχουν σεξουαλικές υπηρεσίες για ναρκωτικά. Νεαροί ομοφυλόφιλοι άντρες στις δυτικές χώρες ανταλλάσσουν καιροσκοπικές σεξουαλικές υπηρεσίες με ναρκωτικά,
- 24) Beachboys, bumsters, και gigolo: Άνδρες και τα αγόρια που δεσμεύονται από γυναίκες φαινομενικά για κοινωνικούς λόγους αλλά η σεξουαλική πράξη περιλαμβάνεται συχνά. Μερικοί beachboys είναι ανήλικοι και πολλοί εξυπηρετούν επίσης άνδρες πελάτες.
- 25) Σεξ επιβίωσης: Ένα θέμα κοινωνικής τάξης, εκεί όπου ο λιμός ή άλλη σοβαρή στέρηση είναι επικείμενος, ιδιαίτερα για τους υποτελείς. Τα τρόφιμα ή η ασφάλεια αποτελούν τον τρόπο πληρωμής και όχι τα χρήματα.

3. Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΓΟΡΑΙΟΥ ΕΡΩΤΑ

Η πορνεία είναι ιστορικά και πολιτιστικά πανταχού παρούσα και περιγράφεται ως το αρχαιότερο επάγγελμα. Στις πρώτες της μορφές είχε θρησκευτικές διαστάσεις και γι' αυτό συνηθίζεται να αναφέρεται ως ιερή πορνεία.

Ιερή ή θρησκευτική πορνεία εννοείται η πρακτική της σεξουαλικής επικοινωνίας για θρησκευτικό σκοπό. Η γυναίκα που εμπλέκεται σε μια τέτοια πρακτική ονομάζεται ιερόδουλη, αν και η σύγχρονη απόδοση του όρου στα κοινωνικά της συμφραζόμενα είναι δυνατόν να προκαλεί σύγχυση ως προς την ακριβή έννοια του όρου. Η ιερή πορνεία θεωρείται από αρκετούς ερευνητές ως ένας από τους κύριους παράγοντες που διαμόρφωσαν ή βοήθησαν στη διαμόρφωση της συνάθροισης μεγάλων κοινοτήτων και την μετουσίωσή τους σε πόλεις-κράτη (el.wikipedia.org/wiki/Ιερή_πορνεία).

Από κοινωνιολογικής άποψης η ιερή πορνεία, εκτός από τον συγκεκριμένο ρόλο στη διαδικασία του εξαστισμού φαίνεται πως υπήρξε και τεχνική ενθάρρυνσης της γονιμότητας, ως μέσο επιβίωσης της κοινότητας.

Το σεξ ήταν συνήθης ιεροπραξία στις πρωτόγονες κοινωνίες και έδενε τους ανθρώπους με τα ιερά δεσμά συνύπαρξης. Το γεγονός όχι μόνο διασφάλιζε τη συνέχεια της κοινότητας, αλλά εξασφάλιζε σε ένα βαθμό την τήρηση των εξωγαμικών εθιμικών κανόνων. Στις σύγχρονες κοινωνίες η ίδια πράξη εκλαμβάνεται ως ιερή κοινωνία και περιβάλλεται τον μανδύα της θρησκευτικότητας. Κοινότητες στην Γερμανία, το Θιβέτ, την Πολυνησία και τη Νότια Αμερική αλλάζουν τους κανόνες της πρόσβασης στον ερωτικό τομέα, έτσι ώστε να περιλαμβάνονται όλα τα ώριμα μέλη της κοινότητας σε μια ποικιλία ιεροπραξιών. Στο Μαρντί Γκρα, ένας συνδυασμός ψυχογενών ουσιών χρησιμοποιείτο για τη δημιουργία της ιερής ατμόσφαιρας. Σεξουαλική ελευθερία, οιοπνευματώδη, χορός και μουσική συντίθονταν για να δημιουργήσουν μια αίσθηση συντροφικότητας σε μια ιεροπραξία (el.wikipedia.org/wiki/Ιερή_πορνεία).

Στις αρχαίες κοινωνίες που περιγράφουν διάφοροι συγγραφείς η γυναίκα σεξουαλικότητα χρησιμοποιείτο για θρησκευτικούς σκοπούς. Η γυναίκα στην προκειμένη περίπτωση μέσω της συγκεκριμένης λειτουργίας ήταν αντικείμενο σεβασμού, κομμάτι της ενοποίησης με την ιδέα του ιερού, έτσι όπως το ιερό γινόταν

αντιληπτό στη συγκεκριμένη εποχή. Η παθολογία του συγκεκριμένου φαινομένου στη σύγχρονη εποχή εκλαμβάνει τη γυναικεία σεξουαλικότητα στα συμφραζόμενα της σύγχρονης καπιταλιστικής αντίληψης ως εμπορεύσιμο προϊόν για την άντληση κέρδους. Οι παραδοσιακές αντιλήψεις του σεξ όμως στις πρωτόγονες κοινωνίες όλου του κόσμου ήταν απλά ένας δρόμος για την ένωση με τους θεούς (el.wikipedia.org/wiki/Ιερή_πορνεία).

Με την πάροδο των χρόνων και των αιώνων διώχτηκε ως αμάρτημα και κατέληξε επάγγελμα στις σύγχρονες κοινωνίες.

Χαρακτηριστικά ο 19^{ος} αιώνας σηματοδοτεί ένα «νέο ξεκίνημα» αναφορικά με την κοινωνική αντιμετώπιση του σεξ και της σεξουαλικότητας. Οι κώδικες γύρω από το χυδαίο, τα άσεμνο, το πρόστυχο, το αθέμιτο χαρακτηρίζονται από μια ανεκτική οικειότητα κατά το 17^ο αιώνα, η οποία σταδιακά εξασθενεί, για να χαθεί οριστικά στα πλαίσια μιας νεοεγκαθιδρυμένης τάξης πραγμάτων το 19^ο αιώνα, η οποία θα μπορούσε να οριστεί ως βικτωριανή ηθική και που προέβλεπε τη σταδιακή εξάλειψη της πορνείας (Γουσέτη Ι.).

Η πορνεία όμως, όχι μόνο δεν εξαλείφθηκε, αλλά έπαψε να θεωρείται και πρόβλημα. Βέβαια δε θα πρέπει να θεωρηθεί πως ξεπεράστηκε η ντετερμινιστική λογική στις προσεγγίσεις περί πορνείας κατά το τέλος του 19^{ου} αιώνα και έως τα μέσα του 20^{ου}, απλώς μεταμφιέστηκε χαρακτήρα, εστίασε στην κοινωνική παράμετρο (Γουσέτη Ι.).

Η διαφορά στην αντιμετώπιση, κοινωνική και κρατική, έγκειται κυρίως στην είσοδο και ανάμειξη περισσότερων του ενός, της πόρνης, προσώπων στο παιχνίδι, με αποτέλεσμα να μεταβληθούν εν πολλοίς και οι όροι και ο χαρακτήρας του. Σε αυτή τη νέα τάξη πραγμάτων, λοιπόν, η πορνεία γίνεται ένα ακόμη επάγγελμα και η πόρνη μια ακόμη εργάτρια, όμοια με όλους τους μισθωτούς εργαζόμενους (Γουσέτη Ι.).

Παρακάτω αναφέρεται όσο το δυνατόν συνοπτικότερα, αλλά χωρίς να παραληφθούν χαρακτηριστικές πληροφορίες που σηματοδοτούν κάθε εποχή, η εξέλιξη της πορνείας σε διαφορετικούς τόπους και διαφορετικές χρονικές στιγμές.

3.1 ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΣΟΑΜΕΡΙΚΗ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΡΩΜΗ

Μεσοαμερική

Στον πολιτισμό των Αζτέκων , το Cihuacalli ήταν το όνομα που δινόταν σε ελεγχόμενα κτίρια όπου η πορνεία ήταν επιτρεπτή από τις πολιτικές και θρησκευτικές αρχές. Ο ορισμός της λέξης Cihuacalli είναι «ο οίκος των γυναικών».

Εγγύς Ανατολή

Μία από τις πρώτες μορφές είναι η ιερή πορνεία, που υποθετικά εξασκήθηκε από τους Σουμερίους. Η λέξη πόρνη για τις γυναίκες στη γλώσσα των Σουμερίων, kar.kid, προκύπτει από τον πρώτο κιάλας κατάλογο των επαγγελμάτων που χρονολογούνται περίπου από το 2400 π.Χ. Στις αρχαίες πηγές (Ηρόδοτο και Θουκυδίδη) εντοπίζονται πολλά ίχνη ιερής πορνείας, ξεκινώντας ίσως με τη Βαβυλώνα, όπου κάθε γυναίκα έπρεπε να φτάσει, μία φορά στη ζωή της, το ναό της Μιλήτου (Αφροδίτη) και εκεί να συνουσιαστεί με έναν ξένο ως δείγμα φιλοξενίας, για ένα συμβολικό βραβείο. Υπήρξε όμως και σχετική θεσμοθέτηση, αφού σε έξι (Κωδικοί 178-80, 187, 192, 193) από τους 282 κωδικούς του Hammurabi (1780π.Χ.) αναφέρονται ρητά τα δικαιώματα μιας πόρνης ή του παιδιού μιας πόρνης. (L.W. King , 1910).

Ο Ασσυριακός νόμος, με τον κώδικα Assura (1075π.Χ.), διέκρινε τις πόρνες από άλλες γυναίκες από το φόρεμα.

Αρχαία Ελλάδα

Ο διάσημος λυρικός ποιητής και νομοθέτης Σόλων ίδρυσε δημόσιους οίκους ανοχής (594 π.Χ.) και φορολόγησε τις πόρνες για τα έσοδά τους κατά τον 5ο αιώνα π.Χ. Το κόστος για την παρεχόμενη υπηρεσία ήταν ένας οβολός, ένα έκτο της δραχμής και το ισοδύναμο ενός ημερομισθίου (*The London Independent*, 21- 01 - 2006).

Με τα κέρδη της επιχείρησης, ο Σόλων, έχτισε ένα ναό αφιερωμένο στην Πάνδημο Αφροδίτη, θεά προστάτιδα αυτής της δραστηριότητας. Η προαγωγή , παρ' όλα αυτά ήταν αυστηρά απαγορευμένη. Στην Κύπρο (Πάφος) και στην Κόρινθο, ένα είδος θρησκευτικής πορνείας εξασκούσαν εκεί όπου ο ναός συγκέντρωνε πάνω από χίλιες ιερόδουλες, σύμφωνα με τον Στράβωνα.

Ανάλογα με τον τόπο άσκησης της πορνείας, οι πόρνες είχαν κατηγοριοποιηθεί με αντίστοιχα ονόματα. Έτσι υπήρχαν :

1. τα χαμαιτυπεία, όπου δούλευαν εξωτερικά,
2. οι περιπατητικές, οι οποίες συναντούσαν τους πελάτες τους ενώ περπατούσαν και στη συνέχεια δούλευαν στο χώρο τους,
3. οι γεφυρίδες, που εργαζόντουσαν κοντά σε γέφυρες. (Πετρόπουλος Η., 1980)

Ρώμη

Στην αρχαία Ρώμη, υπήρχαν κάποιες ομοιότητες με το Ελληνικό σύστημα, αλλά καθώς η αυτοκρατορία μεγάλωνε οι ιερόδουλες ήταν συχνά ξένες σκλάβες, που είχαν συλληφθεί, και ανατράφηκαν γι' αυτό το σκοπό. Τα παιδιά που κυρίως προορίζονταν γι' αυτό ήταν τα εγκαταλελειμμένα παιδιά. Ένας μεγάλος οίκος ανοχής στην Πομπηία, ονομαζόμενος Lupanar αποδεικνύει την ευρεία χρήση των ιεροδούλων στη Ρώμη κοντά στην αλλαγή του αιώνα. Όπως και στην Ελλάδα έτσι και στη Ρώμη η πορνεία ήταν κατηγοριοποιημένη με τίτλους για τις εκδιδόμενες και για τον τόπο εργασίας τους αλλά με πλήρη καταγραφή των στοιχείων τους και του «τιμολογίου» για την παροχή των υπηρεσιών τους (Justin Martyr, *First Apology* <http://www.newadvent.org/fathers/0126.htm>)

3.2 Ο ΜΕΣΑΙΩΝΑΣ 501 – 1500 Μ.Χ.

Κατά το Μεσαίωνα η πορνεία εντοπιζόταν συνήθως στα αστικά σύνολα. Αν και όλες οι μορφές σεξουαλικής δραστηριότητας εκτός γάμου θεωρούνταν αμαρτωλές από τη Ρωμαϊκή Καθολική Εκκλησία, η πορνεία ήταν ανεκτή επειδή προλάμβανε μεγαλύτερα κακά όπως ο βιασμός, ο σοδομισμός και ο αυνανισμός (McCall, 1979). Η γενική αυτή ανεκτικότητα ήταν απρόθυμη από τους περισσότερους και πολλοί εφημέριοι παρακινούσαν τις ιερόδουλες να αλλάξουν.

Ο Βυζαντινός Αυτοκράτορας Ιουστινιανός ο Μέγας συγκέντρωσε και ταξινόμησε τους υφιστάμενους αυτοκρατορικούς νόμους στο *Corpus Juris Civilis* με 38 εγγραφές για την πορνεία, το 534. Δημιούργησε νόμους που εξόριζαν τους ιδιοκτήτες οίκων ανοχής από την πρωτεύουσα, χορηγώντας ελευθερία σε σκλάβους που είχαν εξαναγκασθεί σε πορνεία. Δεν έλειψαν, όμως, και περιπτώσεις ποινικοποίησης της πορνείας (Nils Johan Ringdal, 2004).

Με διάταγμα, ο καθολικός βασιλιάς των Βησιγόθων της Ισπανίας (596-601) απαγόρευσε απολύτως την πορνεία (Tamae Mizuta, Marie Mulvey-Roberts, 1994),

ενώ, το 1158, ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Φρειδερίκος Μπαρμπαρόσα τιμωρεί πόρνες που ταξιδεύουν με το στρατό (Robert M. Hardaway, 2003).

Σε άλλες περιπτώσεις θεσπίζονται κανόνες που ρυθμίζουν την χωροθέτηση και τον έλεγχο των οίκων ανοχής.

Ο Ερρίκος II, στην Αγγλία, επέτρεψε την υπαγωγή σε κανονισμούς των, ευρισκομένων στις παρόχθιες περιοχές του Λονδίνου, “stew-houses” (οίκων ανοχής), στους οποίους κανονισμούς διώκονταν η αναγκαστική πορνεία (Hilary Evans, 1979).

Μετά την παρακμή της οργανωμένης πορνείας της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, πολλές εκδιδόμενες έγιναν σκλάβες. Παρ’ όλα αυτά, οι θρησκευτικές καμπάνιες κατά της δουλείας και η αυξανόμενη εμπορευματοποίηση της οικονομίας, επανέφεραν την πορνεία ως επιχείρηση. Έτσι άρχισαν να θεσπίζονται κανονισμοί που προσπαθούσαν να ελέγξουν το νεοφανές αυτό εμπόριο λευκής σάρκας. Σχετικοί είναι οι κανονισμοί του Αλφόνσου IX, Καστιλιάνου κυβερνήτη (1188-1230) (Vern Bullough, Bonnie Bullough 1978).

Σ’ αυτήν την εποχή ήταν συνηθισμένο κάποιοι κυβερνήτες πόλεων να μην επιτρέπουν στις ιερόδουλες να εργάζονται μέσα από τα τείχη των πόλεων, αλλά τις ανεχόταν έξω από αυτά εφόσον αυτές οι περιοχές ήταν εκτός της δικαιοδοσίας τους. Σε πολλές περιοχές της Γαλλίας και της Γερμανίας οι κυβερνήτες έθεταν κάποιους δρόμους ως περιοχές όπου η πορνεία μπορούσε να διεξαχθεί.

Τον Δεκέμβριο του 1254, ο βασιλιάς Λουδοβίκος IX της Γαλλίας διέταξε την απέλαση των γυναικών «που διαθέτουν ελεύθερα το σώμα τους», αλλά πρόσθεσε ότι θα ήταν σκόπιμο να τις διώξουν από αξιοσέβαστους δρόμους, να δραστηριοποιούνται όσο γίνεται πιο μακριά από θρησκευτικά ιδρύματα, και όταν είναι εφικτό, να τις αναγκάσει να στεγάζονται έξω από τα τείχη της πόλης (Jacques Rossiaud, 1988).

Αργότερα άρχισαν να ιδρύονται στις μεγάλες πόλεις της Νότιας Ευρώπης αστικοί οίκοι ανοχής, ενώ απαγορευόταν κάθε είδος πορνείας που λάμβανε χώρα έξω από αυτούς. Η πορνεία βρήκε επίσης πρόσφορο έδαφος κατά τη διάρκεια των Σταυροφοριών.

Στο διάστημα μεταξύ 1350 και 1450 οι πόλεις θεσμοθέτησαν την πορνεία, με τη δημιουργία ενός prostibulum publicum (δημοτικός οίκος ανοχής), όταν στην πόλη δεν υπήρχε κανένα. Το Castelletto στη Βενετία άνοιξε τις πόρτες του στο 1360. Η Φλωρεντία πήρε μια παρόμοια απόφαση στο 1403. Η Σιένα στο 1421 (Nils Johan Ringdal, 2004).

Με το τέλος του 15^{ου} αιώνα η στάση απέναντι στην πορνεία έγινε σκληρότερη. Μία επιδημία σύφιλης στη Νάπολη το 1494 που αργότερα εξαπλώθηκε στην Ευρώπη και ταλαιπώρησε τους κατοίκους της για ένα περίπου αιώνα, καθώς και η επικράτηση διαφόρων σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων από τις αρχές του 16^{ου} αιώνα, ίσως να ήταν η αιτία αυτής της στάσης (Vern Bullough, Bonnie Bullough, 1978).

3.3 ΑΠΟ ΤΟ 16^Ο ΕΩΣ ΤΟΝ 18^Ο ΑΙΩΝΑ

16^{ος} αιώνας

Με την άφιξη της Προτεστάντικής Μεταρρύθμισης πολλές πόλεις της Νότιας Γερμανίας έκλεισαν τους οίκους τους σε μια προσπάθεια να εξαλείψουν την πορνεία. Οι εκδιδόμενες έπρεπε να ξεχωρίζουν με διάφορους τρόπους, είτε έχοντας πολύ κοντά ή και καθόλου μαλλιά είτε φορώντας πέπλα σε περιοχές όπου άλλες γυναίκες δε φορούσαν. Τόνιζαν με αυτόν τρόπο το έγκλημα μιας ιερόδουλης που απέκρυπτε το επάγγελμά της (Guido Ruggiero, 1993).

Στην Αγγλία, μέσα στο ίδιο κλίμα, ανατρέπονται θεσμοθετημένα μέτρα. Η βασιλική διακήρυξη Ερρίκου VIII (1546) τερμάτισε την «ανοχή» της Αγγλίας για τις πόρνες που ο ίδιος αποκαλούσε «άσωτα και άθλια πρόσωπα» (Henry Ansgar Kelly, 2000).

Η Γαλλία, παράλληλα, με διάταγμα του Καρόλου IX το 1560, καταργεί του οίκους ανοχής (William Sanger, 1858).

Στην Ιταλία εμφανίζεται μια νέα μορφή πορνείας που βρίσκει εκφραστές τις πόρνες πολυτελείας στην προνομιούχο τάξη της χώρας, που άκμασε ως μορφή προνομιούχας τάξης πόρνης, η οποία, σε αντίθεση με την κοινή πόρνη, η οποία ήταν διαθέσιμη σε όλους, το καθ' ολοκληρία θύμα στον πάτο της ιεραρχίας της πορνείας, η «έντιμη κοκότα» ήταν μια απαιτητική ερωμένη, αποδεχόμενη μόνο τον καλύτερο από τους επίδοξους πελάτες.

Η γενική προσπάθεια εξοστρακισμού της πορνείας συνεχίσθηκε με αύξηση της σοβαρότητας της επιβαλλόμενης ποινής. Ενδεικτικά αναφέρονται ως ποινές το κούρεμα και κόψιμο αυτιών (Λουθηρανοί), η εξαναγκαστική βαριά εργασία (Καλβινιστές), μέχρι και θανατικές ποινές (καθολικοί).

17^{ος} αιώνας

Εμφανίζεται στην Ιαπωνία η ιδέα της χωροθέτησης των (νόμιμων) οίκων ανοχής με την δημιουργία red – light districts. Έτσι, το 1617, δημιουργήθηκε η περιοχή Yoshiwara (λιβάδι καλής τύχης) στην πόλη Edo (το σημερινό Τόκιο), όπου συγκεντρώθηκαν όλα τα νόμιμα πορνεία. (Gerald Figal, 2007)

18^{ος} αιώνας

Στην Αυστρία, το 1751, η αυτοκράτειρα Μαρία Θηρεσία θέσπισε την Επιτροπή Αγνότητας (την οποία κατήργησε αργότερα ο γιός της αυτοκράτορας Ιωσήφ ΙΙ), με την οποία είχε στόχο την καταστολή όχι μόνο της πορνείας αλλά και της μοιχείας (Anna Mary Galbraith, 1920).

Στη Γαλλία δεν υπάρχουν νόμιμα πόρνες μετά το 1560, αλλά ανεπίσημα δινόταν άδεια από την αστυνομία. Για παράδειγμα, το διάταγμα Lenoir (1778) ανέφερε ότι «...πόρνες - *femmes de débauche* - απαγορεύεται να υπάρχουν. Εάν, ωστόσο, επέμεναν να υπάρχουν, τους απαγορεύεται να περπατούν σε δημόσιους χώρους ή να εκτίθενται σε παράθυρα με τέτοιο τρόπο ώστε να προσελκύουν πελάτες και, εάν επέμεναν να κάνουν αυτά τα απαγορευμένα πράγματα, πρέπει να τα κάνουν μόνο σε ορισμένα μέρη της πόλης» (Hilary Evans, 1979).

3.3 19^{ος} ΚΑΙ 20^{ος} ΑΙΩΝΑΣ

19^{ος} αιώνας

Πολλές γυναίκες που πόζααν το 19^ο αιώνα και στις αρχές του 20^{ου} για πίνακες ερωτικού περιεχομένου ήτανε ιερόδουλες. Οι πιο διάσημες ήτανε οι γυναίκες της Νέας Ορλεάνης που πόζααν για τον E. J. Bellocq.

Με την αυγή του 19^{ου} αιώνα εμφανίζεται στην Ευρώπη μια τάση επανεξέτασης της αυστηρής κρατικής στάσης απέναντι στην πορνεία.

Η επανάσταση του 1789 έριξε το νομικό καθεστώς της πορνείας σε κάποιο προβληματισμό, καθώς οι επαναστάτες εξέφρασαν αμφιβολίες σχετικά με τη ισχύ των βασιλικών διαταγμάτων που είχαν προηγουμένως θεσπισθεί.. Αυτό το κενό που δημιουργήθηκε αναπλήρωσε το Bureau des Moeurs του Παρισιού, το οποίο άρχισε τη ζωή του με ένα διοικητικό διάταγμα του 1802 και κατέληξε ως ογκώδες κυβερνητικό τμήμα. Το Bureau des Moeurs ήταν το απόλυτο πρότυπο της κρατικής «ανοχής» της

πορνείας, ένα πρότυπο που χαιρετήθηκε αλλά και επικρίθηκε από τους μεταρρυθμιστές σε όλο τον κόσμο (Kristin Luker, 1998).

Η νόμιμη πορνεία έγινε αντικείμενο δημόσιας διαμάχης καθώς η Γαλλία και αργότερα το Ηνωμένο Βασίλειο θέσπισαν το Νόμο Μεταδιδόμενων Νοσημάτων (Contagious Diseases Acts), νόμο που έδινε εντολή για εξετάσεις λεκάνης στις γυναίκες που κρίνονταν ύποπτες ως εκδιδόμενες. Η νομοθεσία εφαρμόστηκε όχι μόνο στη Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο αλλά και στις αποικίες τους. Πολλές από τις πρώτες φεμινίστριες πολέμησαν για την κατάργηση αυτών των νόμων είτε επειδή θεωρούσαν ότι η πορνεία έπρεπε να είναι παράνομη και μη ελεγχόμενη από την κυβέρνηση, είτε επειδή τέτοιοι νόμοι έθεταν τις γυναίκες σε υποτιμητικές ιατρικές εξετάσεις (Trevor Fisher, 1997).

Μία παρόμοια κατάσταση υπήρξε στη Ρωσική Αυτοκρατορία, όπου οι ιερόδουλες, που εργαζότανε σε εγκεκριμένους από την κυβέρνηση οίκους, έπαιρναν κίτρινα εσωτερικά διαβατήρια που πιστοποιούσαν την κοινωνική τους θέση, και υποχρεώνονταν σε εβδομαδιαίες ιατρικές εξετάσεις.

Στις Κάτω Χώρες, ένας κανονισμός προστασίας που θεσπίστηκε από τον Ναπολέοντα το 1810 και ύστερα από μια περίοδο καταργήσεων και επαναφορών θεσμοθετήθηκε οριστικά το 1851 (Johannes C.J. Boutellier, 1991).

Κάτι παρόμοιο έγινε και στην Αγγλία το 1864, όπου τελικά περιορίστηκε η εφαρμογή του μόνο σε στρατιωτικού και ναυτικού ενδιαφέροντος περιοχές.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, αρχικά, η πορνεία ήταν νόμιμη και μάλιστα δημιουργήθηκε στην Νέα Ορλεάνη red light district στην περιοχή Storyville το 1897, που όμως καταργήθηκε το 1917 λόγω των ανησυχιών για την υγεία του Αμερικανικού στρατού (Alecia P. Long, 2004).

20^{ος} αιώνας

Στην Ιαπωνία, στην αυγή του 20^{ου} αιώνα, προκαλείται κινητικότητα στην θέσπιση κανόνων για τις πόρνες. Το 1900 Νόμος Εφαρμογής (shikkoho Gyosei) έδωσε στην αστυνομία έκτακτες εξουσίες να συλλαμβάνει τις χωρίς άδεια πόρνες και να τις αναγκάζει να υποβάλλονται σε ιατρικές εξετάσεις (Sheldon Garon, 1993).

Στις ΗΠΑ, το 1902, συστάθηκε η Επιτροπή των 15 (αποτελούμενη από 15 εξέχοντες επιχειρηματίες της εποχής) Το πόρισμα της επιτροπής με τίτλο «Το κοινωνικό κακό» ήλθε σε αντίθεση με τον κανονισμό και συμπεριέλαβε συστάσεις

όπως οι βελτιώσεις στην κατοικία, την υγειονομική περίθαλψη, και την αύξηση στις αμοιβές των γυναικών (Committee of Fifteen, 1912).

Σχεδόν ταυτόχρονα, άρχισε να εμφανίζεται και η ιδέα του χειρισμού της πορνείας μέσα από την εκπαίδευση και ενημέρωση. «Οι Δήμοι μπορούν καλύτερα να αφιερώσουν την ζωτικότητά τους στη διδασκαλία και την προειδοποίηση, παρά στην αντιμετώπιση. Η εκπαίδευση είναι φτηνότερη και αποτελεσματικότερη» (George P. Dale, 1911).

Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος γέννησε νέες πτυχές του ζητήματος. Το 1917, συστάθηκε η Επιτροπή για τις Δραστηριότητες Στρατοπέδων Εκπαίδευσης (CTCA), όταν άρχισε να εμφανίζεται αύξηση της πορνείας σε πόλεις κοντά σε στρατόπεδα, με σκοπό να θέσει σε καραντίνα για την «προστασία των στρατιωτικών και ναυτικών δυνάμεων των Ηνωμένων Πολιτειών» οποιαδήποτε γυναίκα ήταν ύποπτη για φορέας αφροδίσιας ασθένειας (Mark Thomas Connolly, 1980).

Ανάλογη κατάσταση δημιουργήθηκε και στην Ιαπωνία, όπου ιδρύθηκαν στρατιωτικοί οίκοι ανοχής (1932). Αργότερα (1956), ψηφίζεται νόμος κατά της πορνείας, που τέθηκε σε ισχύ το 1958, όπου η 300-ετών ιστορία των οίκων ανοχής της περιοχής Yoshiwara του Τόκιο τερματίστηκε, όπως περίπου και 500 περιοχές που χρησιμοποιήθηκαν για παρόμοιους λόγους σ' όλη τη χώρα (Tessa Morris-Suzuki, 2007).

Η Γερμανία, το 1927, κατέστησε παράνομη την αγοραία πορνεία σε δρόμους σε περιοχές δίπλα σε εκκλησίες και σχολεία καθώς επίσης και στις πόλεις με πληθυσμό μικρότερο από 15.000. Στη ναζιστική Γερμανία, για πρώτη φορά, μια γερμανική κυβέρνηση κατέστησε τη θέσπιση των εποπτευμένων πορνείων υποχρεωτική για όλες τις πόλεις και εξέδωσε τυποποιημένους κανονισμούς για τη λειτουργία των «δημόσιων σπιτιών» (Julia Roos, 2002).

Στη Ρωσία, το 1919 η σύσταση επιτροπής για την καταστολή της πορνείας εγκαινιάστηκε στο γραφείο δημόσιας υγείας στη Μόσχα (Hilary Evans, 1979).

Στη δεκαετία του '50, η Βρετανία νομιμοποιεί την πορνεία, αλλά απαγορεύει την άσκησή της στους δρόμους (*Time Magazine*, 31 – 08 – 1959).

Το 1985, πραγματοποιείται στο Άμστερνταμ το πρώτο Παγκόσμιο Συνέδριο Εκδιδόμενων Γυναικών (Nils Johan Ringdal, 2004).

Μια ιδιαίτερη προσέγγιση γίνεται το 1999 από την Σουηδία, όπου καθορίζεται η πορνεία ως ανδρική βιαιότητα απέναντι στις γυναίκες και τα παιδιά, ορίζοντας ότι μόνο ο πελάτης μπορεί να θεωρηθεί ως εγκληματίας (*BBC*, 08 – 02 – 2007).

Μετά το 2000, ένας άνεμος αλλαγής υπέρ της νομιμοποίησης της πορνείας, πνέει σε πολλές χώρες. Η Ολλανδία (2000), η Γερμανία (2002), η Νέα Ζηλανδία (2003), η Μεγάλη Βρετανία (2004), η Καλιφόρνια και η Νεβάδα στις ΗΠΑ (2004), αποποινικοποιούν την πορνεία και θεσπίζονται ανάλογες διατάξεις.

4. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΟΥ ΑΓΟΡΑΙΟΥ ΕΡΩΤΑ ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Η νομιμότητα της πορνείας στον κόσμο ποικίλλει από χώρα σε χώρα. Μερικές χώρες επικηρύσσουν τη συμμετοχή στη σεξουαλική δραστηριότητα με χρηματικό αντάλλαγμα, ενώ άλλες επιτρέπουν την ίδια την πορνεία αλλά απαγορεύουν τις περισσότερες μορφές προαγωγής σε μία προσπάθεια να καταστήσουν δυσκολότερη την επίδοση περισσότερων ατόμων στην πορνεία. Η λειτουργία οίκων ανοχής και άλλων μορφών μαστροπείας είναι παράνομη στην πλειοψηφία των ευρωπαϊκών χωρών, αλλά παρ' όλα αυτά υπάρχουν εξαιρέσεις, όπως οι Κάτω Χώρες. Επίσης ο βαθμός επιβολής αυτών των νόμων ποικίλλει από χώρα σε χώρα, από περιοχή σε περιοχή και από πόλη σε πόλη. Σε πολλές περιοχές η πορνεία πραγματοποιείται σε μια νομικά γκρίζα ζώνη.

Χώρα	Νομικό καθεστώς	Πρόσθετες πληροφορίες	Τάσεις Ζωνοποίησης
Αίγυπτος	Πορνεία: Παράνομη από το 1949 Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Αργεντινή	Πορνεία: Νόμιμη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Αυστραλία	Πορνεία: Η νομοθεσία διαφέρει ανάλογα με την πολιτεία. Οίκοι ανοχής: 4 πολιτείες τους επιτρέπουν, 1 τους επιτρέπει ως τμήμα περιοριστικής πολιτικής και 3 τους απαγορεύουν. Μαστροπεία: Περιορισμένη νομιμότητα.		

Αυστρία	Πορνεία: Νόμιμη από την 1η Ιανουαρίου 1974 Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη	<ul style="list-style-type: none"> Οι εργαζόμενοι του σεξ υποβάλλονται σε υποχρεωτικούς ελέγχους σεξουαλικής υγείας. 	
Αφγανιστάν	Πορνεία: Παράνομη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Βέλγιο	Πορνεία: Νόμιμη Οίκοι ανοχής: Νόμιμη η ενοικίαση οικημάτων από το 1995 Μαστροπεία: Παράνομη		
Βόρεια Αφρική	Πορνεία: Παράνομη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Βραζιλία	Πορνεία: Νόμιμη εφ' όσον δεν υπάρχει σχετική νομοθεσία Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Βρετανία	Πορνεία: Νόμιμη όταν η εκδιδόμενη εργάζεται ανεξάρτητα Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη	<ul style="list-style-type: none"> Για την επίμονη και συχνή αναζήτηση σεξ σε περιοχές άσκησης της πορνείας προβλέπονται κυρώσεις καθώς και για τον επίμονο «δελεασμό» από πλευράς των εκδιδομένων. Παράνομη θεωρείται και η διαφήμιση της πορνείας. 	<ul style="list-style-type: none"> Στη Σκωτία τα μέλη της Σκωτσέζικης Βουλής πρότειναν τη δημιουργία «ζωνών ανοχής» (<i>tolerance zones</i>)
Γαλλία	Πορνεία: Νόμιμη αλλά περιορισμένη σε ορισμένες ζώνες Οίκοι ανοχής: Η νομοθεσία για τους	<ul style="list-style-type: none"> Το παιδί ενός εργαζομένου στο σεξ, μόλις ενηλικιωθεί, μπορεί να υποστεί ποινική δίωξη επειδή 	

	νόμιμους οίκους έληξε το 1964	«διαβιεί» με τα κέρδη της πορνείας.	
Γερμανία	Πορνεία: Νόμιμη σύμφωνα με το Γερμανικό Σύνταγμα Οίκοι ανοχής: Νόμιμοι Μαστροπεία: Νόμιμη	<ul style="list-style-type: none"> Κάθε συμπεριφορά που υποδηλώνει εκμετάλλευση θεωρείται εγκληματική. 	<ul style="list-style-type: none"> Στην περιοχή του Bundesländer (περιφέρεια του Βερολίνου), εκτός από το Βερολίνο, έχουν καθοριστεί κάποιες περιοχές όπου ο αγοραίος έρωτας δεν μπορεί να ασκηθεί
Δανία	Πορνεία: Η αγορά και πώληση αγοραίου έρωτα νομιμοποιήθηκε στις 17 Μαρτίου 1999 Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη	<ul style="list-style-type: none"> Οι εκδιδόμενες έχουν το δικαίωμα να δηλωθούν ως ελεύθεροι επαγγελματίες. 	
Ελβετία	Πορνεία: Νόμιμη όταν η εκδιδόμενη εργάζεται ανεξάρτητα Οίκοι ανοχής: Νόμιμοι από το 1992 Μαστροπεία: Παράνομη	<ul style="list-style-type: none"> Οι εκδιδόμενες δηλώνονται στις αρχές και υπόκεινται σε ιατρικούς ελέγχους. 	
Ελλάδα	Πορνεία: Νόμιμη μόνο σε οίκους αδειοδοτημένους από το κράτος Οίκοι ανοχής: Νόμιμοι Μαστροπεία: Παράνομη	<ul style="list-style-type: none"> Ο νόμος 2734/1999 απαγορεύει την εγκατάσταση εκδιδομένων σε ακτίνα 200 μέτρων τουλάχιστον από τα απαριθμούμενα στο νόμο δημόσια κτίρια. 	
Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα	Πορνεία: Παράνομη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Εσθονία	Πορνεία: Παράνομη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		

Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής	<p>Πορνεία: Παράνομη με εξαίρεση το Rhode Island και 11 πολιτείες της Νεβάδα</p> <p>Οίκοι ανοχής: Παράνομοι</p> <p>Μαστροπεία: Παράνομη</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Στο Rhode Island οι οίκοι ανοχής είναι νόμιμοι μόνο εάν ο ιδιοκτήτης δεν έχει οικονομικό κέρδος από την πορνεία. • Στις πολιτείες της Νεβάδα όπου η πορνεία είναι νόμιμη οι εκδιδόμενες υπόκεινται σε ιατρικούς ελέγχους. • Επίσης στη Νεβάδα τόσο οι ιδιοκτήτες των οίκων όσο και οι εκδιδόμενες οφείλουν να έχουν άδεια, να είναι δηλωμένοι και να υποβάλλονται σε έλεγχο του ιστορικού τους. 	
Ιαπωνία	<p>Πορνεία: Παράνομη εφ' όσον περιλαμβάνει διείσδυση. Οι μη διεισδυτικές σεξουαλικές δραστηριότητες δεν είναι παράνομες.</p> <p>Οίκοι ανοχής: Παράνομοι</p> <p>Μαστροπεία: Παράνομη</p>		
Ινδία	<p>Πορνεία: Παράνομη</p> <p>Οίκοι ανοχής: Παράνομοι</p> <p>Μαστροπεία: Παράνομη</p>		
Ινδονησία	<p>Πορνεία: Νόμιμη εφ' όσον δεν ορίζεται από το νόμο</p> <p>Οίκοι ανοχής: Νόμιμοι</p> <p>Μαστροπεία: Νόμιμη</p>		
Ιράν	<p>Πορνεία: Παράνομη</p> <p>Οίκοι ανοχής: Παράνομοι</p> <p>Μαστροπεία: Παράνομη</p>		

Ιρλανδία	Πορνεία: Παράνομη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Ισλανδία	Πορνεία: Νόμιμη από το Μάρτιο του 2007 Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη	<ul style="list-style-type: none"> Κάθε είδους διαφήμιση της πορνείας είναι παράνομη. 	
Ισπανία	Πορνεία: Αδιευκρίνιστο νομικό καθεστώς Οίκοι ανοχής: Παράνομοι σε κάποιες περιοχές Μαστροπεία: Παράνομη		
Ισραήλ	Πορνεία: Νόμιμη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Ιταλία	Πορνεία: Νόμιμη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι από το 1958 με το Νόμο Μέρλιν Μαστροπεία: Παράνομη		<ul style="list-style-type: none"> Τον Ιούνιο του 2008 τέθηκε από τον υπουργό εσωτερικών Roberto Maroni, πρόταση χωροθέτησης ζωνών αγοραίου έρωτα (red light districts)
Καναδάς	Πορνεία: Νόμιμη σε ιδιωτικούς χώρους και όχι σε οίκους ανοχής Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη	<ul style="list-style-type: none"> Η αναζήτηση πελατών σε δημόσιους χώρους είναι παράνομη. 	
Κίνα	Πορνεία: Παράνομη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη	<ul style="list-style-type: none"> Η πορνεία αποτελεί κοινωνική πρακτική που παραβιάζει τα έμφυτα δικαιώματα των γυναικών στην 	

		προσωπικότητα. <ul style="list-style-type: none"> Από το 2003 διώκεται και η ομοφυλοφιλική πορνεία. 	
Κιργιστάν	Πορνεία: Δεν αποτελεί έγκλημα Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Κόστα Ρίκα	Πορνεία: Νόμιμη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Κούβα	Πορνεία: Παράνομη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Λετονία	Πορνεία: Νόμιμη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη	<ul style="list-style-type: none"> Οι εκδιδόμενες υπόκεινται σε μηνιαίο ιατρικό έλεγχο Εργάζονται σε τοποθεσίες ορισμένες από το κράτος 	
Λουξεμβούργο	Πορνεία: Νόμιμη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Μεξικό	Πορνεία: Νόμιμη και ρυθμισμένη σε κρατικό επίπεδο Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη	<ul style="list-style-type: none"> Οι εκδιδόμενες πρέπει να έχουν συμπληρώσει τα 18 και να υπάγονται σε ιατρικούς ελέγχους. 	<ul style="list-style-type: none"> Σε πολλές πόλεις έχουν ειδικά ρυθμιζόμενες ζώνες, τις «κόκκινες ζώνες» (zona roja).
Νέα Ζηλανδία	Πορνεία: Αποποινικοποιημένη από το 2003. Οίκοι ανοχής: Νόμιμοι Μαστροπεία: Δεν υπάρχει νόμος ενάντια στο βιοπορισμό από τα κέρδη της πορνείας.	<ul style="list-style-type: none"> Οι εκδιδόμενες πρέπει να έχουν συμπληρώσει τα 18. Οι ιδιοκτήτες των οίκων πρέπει να έχουν συμπληρώσει τα 18, να είναι κάτοικοι της Αυστραλίας ή της Νέας Ζηλανδίας και να είναι κάτοχοι Πιστοποιητικού 	

		Επιχειρηματία.	
Νορβηγία	Πορνεία: Νόμιμη είναι η πώληση σεξουαλικών υπηρεσιών αλλά παράνομη η αγορά τους Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Νότια Κορέα	Πορνεία: Παράνομη από το 1948 Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη	<ul style="list-style-type: none"> Οι εκδιδόμενες οφείλουν να έχουν κάρτα υγείας 	
Ολλανδία	Πορνεία: Επίσημα νόμιμη από την 1η Οκτωβρίου του 2000 Οίκοι ανοχής: Υπόκεινται στις απαιτήσεις αδειοδότησης και ζωνοποίησης. Μαστροπεία: Νόμιμη εφ' όσον δεν υπάρχει εξαναγκασμός	<ul style="list-style-type: none"> Οι εκδιδόμενες οφείλουν να έχουν συμπληρώσει τα 18 και οι πελάτες τα 16. Δηλώνονται και πληρώνουν φόρους . 	<ul style="list-style-type: none"> Η Ολλανδία αποτελεί το πρότυπο μοντέλο σχεδιασμού και ζωνοποίησης των δραστηριοτήτων της βιομηχανίας του σεξ απαριθμώντας αρκετές «κόκκινες ζώνες» (red-light districts).
Ουγκάντα	Πορνεία: Παράνομη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Περου	Πορνεία: Νόμιμη Οίκοι ανοχής: Νόμιμοι, αδειοδοτούνται από το κράτος Μαστροπεία: Παράνομη	<ul style="list-style-type: none"> Οι εκδιδόμενες πρέπει να είναι κάτοχοι ταυτότητας και να υποβάλλονται σε ιατρικούς ελέγχους κάθε 15 μέρες. 	
Πορτογαλία	Πορνεία: Δεν είναι καταδικαστέα σύμφωνα με τον Ποινικό Κώδικα την από την 1 ^η	<ul style="list-style-type: none"> Ο νόμος λαμβάνει υπ' όψη μόνο τη γυναικεία πορνεία και δεν προβλέπει κανένα είδος τιμωρίας για τον πελάτη. 	

	Ιανουαρίου 1983, αλλά οι κανονισμοί διαφέρουν από πόλη σε πόλη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Ρουμανία	Πορνεία: Παράνομη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Σαουδική Αραβία	Πορνεία: Παράνομη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Σενεγάλη	Πορνεία: Νόμιμη από το 1969 Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη	<ul style="list-style-type: none"> Οι εκδιδόμενες πρέπει να είναι τουλάχιστον 21 ετών, να είναι δηλωμένες στην αστυνομία, να είναι κάτοχοι κάρτας υγείας και να προκύπτουν αρνητικές στις εξετάσεις για σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα. 	
Σιγκαπούρη	Πορνεία: Νόμιμη Οίκοι ανοχής: Νόμιμοι Μαστροπεία: Παράνομη	<ul style="list-style-type: none"> Η αναζήτηση πελατών σε δημόσιους χώρους είναι παράνομη Οι εκδιδόμενες πρέπει να έχουν συμπληρώσει τα δεκαέξι και να υποβάλλονται σε ιατρικούς ελέγχους. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι οίκοι ανοχής λειτουργούν σε συγκεκριμένες περιοχές που προορίζονται γι' αυτή τη χρήση (red-light districts)
Σουηδία	Πορνεία: Νόμιμη είναι η πώληση σεξουαλικών υπηρεσιών αλλά παράνομη η αγορά τους από τον Ιανουάριο του 1999 Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Ταϊλάνδη	Πορνεία: Παράνομη		

	από το 1928 Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		
Τουρκία	Πορνεία: Νόμιμη σε οίκους που έχουν αδειοδοτηθεί από το κράτος. Οίκοι ανοχής: Νόμιμοι		
Φιλιππίνες	Πορνεία: Παράνομη Οίκοι ανοχής: Παράνομοι Μαστροπεία: Παράνομη		

Μια προσεκτική ματιά στα περιεχόμενα του πίνακα, καθώς και στο αντίστοιχο παράρτημα, οδηγεί σε κάποια συμπεράσματα όσον αφορά στις επικρατούσες τάσεις σχετικά με το ζήτημα της αποδοχής ή μη της πορνείας και συνεπώς τις προοπτικές που υπάρχουν σχετικά με τη χωροθέτηση ή όχι των επιχειρήσεων της βιομηχανίας του σεξ.

Η πλειοψηφία των ευρωπαϊκών χωρών χαρακτηρίζονται από μια γενικότερα ανοιχτή αντίληψη όσον αφορά την πορνεία, με την Ολλανδία να αποτελεί το πιο αντιπροσωπευτικό, αν όχι το μόνο, μοντέλο σχεδιασμού. Παρόμοιες τάσεις παρουσιάζονται και σε κάποιες πολιτείες της Νεβάδα στην Αμερική, σε μερικές πολιτείες της Αυστραλίας, στη Λατινική Αμερική και τη Νέα Ζηλανδία. Ωστόσο αν και στις χώρες αυτές η εργασία στο σεξ δεν καταδικάζεται ως κοινωνικό φαινόμενο, διατηρούνται ακόμα επιφυλάξεις ως προς τη χωρική ένταξή της στον αστικό ιστό. Η εγκατάσταση των οίκων ανοχής σε πολλές από αυτές αποτελεί αδίκημα και επομένως αποκλείει την όποια προοπτική σχεδιασμού.

Η εικόνα που παρουσιάζεται στο μεγαλύτερο αριθμό των χωρών της Ασίας και της Αφρικής είναι τελείως διαφορετική. Η πορνεία, στις χώρες αυτές, αποτελεί ποινικό αδίκημα όπως επίσης και η διατήρηση οίκων ανοχής. Για το λόγο αυτό η οποιαδήποτε αναφορά σε σχεδιασμό ζωνών για τις δραστηριότητες του αγοραίου έρωτα με κρατική πρωτοβουλία μοιάζει μάλλον ουτοπική. Παρ' όλα αυτά, και ιδιαίτερα στη Νοτιοανατολική Ασία και στην Ιαπωνία, η πραγματικότητα έρχεται σε αντίθεση με

την κρατική νομοθεσία, με αποτέλεσμα η δημιουργία τέτοιων ζωνών να είναι γεγονός, αν και όχι υπό την αιγίδα του κράτους.

Η νομοθεσία σχετικά με την πορνεία είναι εξίσου αυστηρή στην Κεντρική και Βόρεια Αμερική όπου καταδικάζεται οποιαδήποτε μορφή της και όταν κάτι τέτοιο δεν ισχύει, όπως στην περίπτωση του Καναδά, λειτουργεί κάτω από πολύ περιοριστικούς κανονισμούς.

5. ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ, ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΖΩΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΓΟΡΑΙΟΥ ΕΡΩΤΑ

Η ζωνοποίηση μπορεί γενικά να οριστεί ως ο διαχωρισμός ενός δήμου ή άλλης τοπικής κοινότητας σε συνοικίες (districts), ο συντονισμός των κτιρίων και των υποδομών σύμφωνα με την κατασκευή, τη φύση τους και την έκταση χρήσης τους, ή τη ρύθμιση της γης σύμφωνα με τη φύση της και τις χρήσεις της. Για να είναι έγκυροι, οι νόμοι ζωνοποίησης πρέπει να εξισορροπούν τα ατομικά δικαιώματα ιδιοκτησίας με τα ουσιαστικά ενδιαφέροντα της κυβέρνησης όσον αφορά στην προώθηση της δημόσιας ευημερίας.

Οι συνοικίες με τα κόκκινα φανάρια ή red-light districts όπως είναι παγκοσμίως γνωστές είναι μια συνήθης άποψη «σχεδόν όλων των πόλεων του πλανήτη» (Ashworth et al, 1988:210). Πρόκειται ουσιαστικά για ζώνες όπου ανθίζουν η πορνεία και άλλες επιχειρήσεις της βιομηχανίας του σεξ, είναι δηλαδή κατά κάποιο τρόπο η χωρική τους απεικόνιση. Σε κάποιες τέτοιες περιοχές η πορνεία μπορεί να διεξάγεται νόμιμα αλλά κάποια άλλα red-light districts είναι γνωστά για παράνομο δράσεις πορνείας.

Ο όρος red- light district λέγεται ότι έχει τις ρίζες του στους παλιούς σταθμάρχες. Οι τελευταίοι είχαν μαζί τους φωτεινά κόκκινα φανάρια, ούτως ώστε σε περίπτωση ανάγκης να μπορούν να τους εντοπίσουν. Αυτά τα φανάρια τα άφηναν έξω από τους οίκους ανοχής, όταν πήγαιναν να τους επισκεφτούν, ή, όταν τα έπαιρναν μέσα, τα τοποθετούσαν σ' ένα παράθυρο έτσι ώστε να είναι ορατά απ' έξω (*Rocky Mountain News*, 17 – 01 – 2007).

Μια άλλη θεωρία λέει πως η ονομασία προέρχεται από τα κόκκινα χάρτινα φανάρια που κρεμόταν έξω από τους οίκους ανοχής στην αρχαία Κίνα για να προσδιορίζουν τη χρήση τους. Λέγεται πως τα φώτα θεωρούνταν αισθησιακά αφού το κόκκινο χρώμα έχει συνδεθεί με την πορνεία εδώ και χιλιετίες.

5.1 ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Μέχρι τώρα έχουν γίνει έρευνες με βάση τις οποίες η πορνεία σχετίζεται με τη διαδικασία δημιουργίας αστικών κανόνων. Σε κάποιες από αυτές υποστηρίζεται ότι η

πορνεία τείνει να συγκεντρώνεται σε συγκεκριμένες περιοχές, αλλά δεν παρέχονται αρκετές πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο παράγονται οι χώροι αυτοί.

Η δημιουργία των συνοικιών με τα κόκκινα φανάρια (red-light districts) ξεκινάει από τη σχέση μεταξύ της καθημερινής χωρικής συμπεριφοράς των εργαζομένων στο σεξ και τις στρατηγικές χωροθέτησης που εφαρμόζονται από την πολιτεία, το νόμο και αργότερα τις, τοπικής εμβέλειας, ομάδες διαμαρτυρίας.

Με βάση τις θεωρίες του Lefebvre (1991) μπορεί κάποιος να ισχυριστεί ότι η γεωγραφία της εργασίας στο σεξ είναι το αποτέλεσμα μιας εξελισσόμενης σχέσης μεταξύ διαφορετικών τύπων χώρου. Των, με τάξη οργανωμένων, χώρων του καπιταλιστικού κράτους από τη μία και των ζωτικών χώρων των εκδιδομένων από την άλλη. Στην πραγματικότητα δηλαδή η εργασία στο σεξ υπόκειται σε περιόδους οριοθέτησης ή μη, καθώς εξελίσσεται η σχέση μεταξύ διαφόρων χωρικών μορφών.

Σύμφωνα με άλλες έρευνες, που αφορούν την εργασία στο σεξ (Ashworth *et al.*, 1988; Larsen, 1992; Brewis and Linstead, 2000), η τοποθέτηση της πορνείας σ' ένα εμφανώς περιθωριακό περιβάλλον κινδύνου, ισχυροποίησε το συσχετισμό ανάμεσα στην ανηθικότητα, τη βία, την αρρώστια και τη φτώχεια. Αυτή η περιθωριοποίηση των εκδιδομένων, όχι μόνο σε ηθικά πλαίσια, αλλά και σε γεωγραφικά, στους «δρόμους της ντροπής», δημιουργεί μια γεωγραφία ηθικής που δείχνει πως μερικές συμπεριφορές είναι ανεκτές μόνο σε συγκεκριμένα μέρη.

Ο Cresswell υποστηρίζει ότι η διάταξη του χώρου είναι ένας ισχυρός μηχανισμός δημιουργίας τάξης στην κοινωνία, με ιδέες σε σχέση με το τι ανήκει που, ενδυναμώνοντας τους επικρατούντες ηθικούς κώδικες (και τις θέσεις ισχύος). Μια θεωρία κλειδί εδώ είναι ότι η χωρική τάξη εγκλιματίζει διακρίσεις μεταξύ φυσιολογικής και αποκλίνουσας συμπεριφοράς, κάνοντάς τις να εμφανίζονται ως κοινή λογική. Χωρίζοντας αυτό που βρίσκεται σ' έναν τόπο (το αναμενόμενο) και ότι είναι εκτός τόπου (αφύσικο), η κοινή λογική χωροθετείται, δεδομένης μιας υλικής και υλοποιημένης μορφής (Phil Hubbard, Teela Sanders, 2003)

Παρόμοιες ιδέες όσον αφορά τη σημασία του χώρου στη διατήρηση της κοινωνικής τάξης ασπάζεται και ο Henri Lefebvre, ο οποίος πάσχιζε να αναπτύξει μια Μαρξιστική κριτική για την κοινωνία που δίνει έμφαση στη δύναμη της χειραφέτησης της καθημερινής ζωής. Αυτό ήταν μανιφέστο σε μια αξιόλογη σειρά δημοσιεύσεων που εξέταζε τον τρόπο με τον οποίο οι ζωτικοί κόσμοι των ανθρώπων έχουν σταδιακά αποικιοκρατηθεί από τις δυνάμεις του καπιταλισμού. Στις τελικές

του εργασίες ο Lefebvre υποστήριξε ότι ο καπιταλισμός επιβίωσε και άνθισε παράγοντας και καταλαμβάνοντας χώρο, ισχυριζόμενος πως κάθε κοινωνία παράγει ένα χώρο που να ταιριάζει στη διαιώνισή της (Phil Hubbard ,Teela Sanders, 2003).

Ο Lefebvre επιδίωκε να καταρρίψει την ιδέα ότι ο χώρος απλά υπάρχει, δίνοντας έμφαση στην κοινωνική παραγωγή του διακρίνοντας τρεις (3) μορφές χώρου:

1. τις χωρικές πρακτικές (συνήθειες δραστηριότητες που αποτελούν την καθημερινότητα)
2. τις αναπαραστάσεις του χώρου (τις γνώσεις, τις εικόνες, τις συζητήσεις, που βάζουν σε τάξη το χώρο)
3. τους χώρους αναπαράστασης (αυτά που πραγματικά και υλικά δημιουργούνται)

Ισχυρίστηκε ότι ο αντιληπτός κόσμος της χωρικής πρακτικής (ζωή) κρατήθηκε σε μία διαλεκτική σχέση με αναπαραστάσεις του χώρου (έννοιες), αλλά αυτή η διαλεκτική θα μπορούσε να ξεχαστεί μέσα από δημιουργικές υλικές πράξεις (ζωή χωρίς έννοιες).

Ο McCann (1999) ισχυρίζεται πως η εστίαση του Lefebvre στην καθημερινή ζωή συσχετίζει την εργασία του με την ανάλυση των δημοσίων χώρων, συμπεριλαμβανομένων και των δρόμων, των χώρων στάθμευσης, των εμπορικών κέντρων και των πάρκων. Σ' αυτόν τον κατάλογο θα μπορούσαν να προστεθούν και οι συνοικίες με τα κόκκινα φανάρια (red-light districts). Ο Lefebvre τονίζει ότι όλοι οι χώροι δημιουργούνται μέσα από μια σύνθετη αναδίπλωση του πραγματικού, του φανταστικού και του απεικονιζόμενου χώρου. Τα red-light districts όπως και άλλα μέρη της πόλης δημιουργούνται μέσω μιας σχέσης μεταξύ διαφορετικών αντιλήψεων, ενασχολήσεων και χρήσεων των χώρων. Γι' αυτό και μπορούν να θεωρηθούν ως η κατάληξη μιας συνεχόμενης σχέσης μεταξύ της ταξινόμησης από μέρους της πολιτείας, του νόμου και των πολιτών και τη διαπραγμάτευση αυτής της ταξινόμησης από μέρους αυτών που ζουν τη ζωή τους στα red-light districts.

Η ιδέα όμως ότι η χωροθέτηση των red-light districts είναι ιδιαίτερα επηρεασμένη από τις στρατηγικές που θεσπίστηκαν από ισχυρές δυνάμεις της κοινωνίας είναι ευρέως διαδεδομένη στα κείμενα που αφορούν τη γεωγραφία της πορνείας.

Η Law (1997) υποστηρίζει ότι οι χώροι που έχουν συσχετισθεί με την πορνεία είναι χώροι όπου διαπραγματεύονται διαφορετικές σεξουαλικές ηθικές, όπως οι πελάτες και οι εκδιδόμενες προσπαθούν να εδραιώσουν τους αντιθετικούς τους ρόλους μέσα από διασταυρώσεις δύναμης και διαφοράς.

Για να κατανοήσει όμως κάποιος τη γεωγραφία της εργασίας στο σεξ, είναι απαραίτητο να εξετάσει και τους τρόπους με τους οποίους οι εκδιδόμενες προσαρμόζουν, αποκωδικοποιούν και επανακωδικοποιούν επικρατούσες αναπαραστάσεις των περιοχών με τα κόκκινα φανάρια.

Η ικανότητα αυτή των εκδιδομένων να επαναπροσδιορίζουν τους χώρους εργασίας στο σεξ δίνει έμφαση στο γεγονός ότι οι συνοικίες των κόκκινων φαναριών δεν δημιουργούνται απλά από τις δράσεις των αρχών αλλά προέρχονται και από τις ίδιες τις εκδιδόμενες.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι τα όρια των red-light districts προσδιορίζονται τόσο από τους εργαζομένους στο σεξ όσο και από την αστυνομία, τους πολιτικούς και τους διαμαρτυρόμενες ομάδες. Συνεπώς οι γεωγραφίες της εργασίας στο σεξ είναι η έκβαση μιας σύνθετης και συνεχούς πάλης μεταξύ διαφορετικών κοινωνικά ενεργών πολιτών, παρ' όλο που βρίσκονται μέσα σε μια ασύμμετρη σχέση ισχύος όπου η τακτική των αδυνάτων υφίσταται ήδη ως στρατηγική των ισχυρών (Cresswell, 1996). Οι εκδιδόμενες μπορεί να είναι ικανές να φτιάξουν το χώρο στα μέτρα τους, αλλά αυτό τελευταία συμβαίνει σε χώρους όπου οι αρχές μπορούν να τους το επιτρέψουν.

5.2 ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Η χωροθέτηση των οίκων ανοχής κάνει ιστορικά την εμφάνισή της σχεδόν ταυτόχρονα με την εμφάνιση του επαγγέλματος της πόρνης. Η διαφορά της έννοιας της χωροθέτησης στην πρωτογενή της μορφή, συγκρινόμενη με τις σύγχρονες τάσεις, έγκειται στα μεγέθη των κατοικημένων περιοχών. Στην αρχαία εποχή η οριοθέτηση ζωνών με χρήση την πορνεία περιοριζόταν στον καθορισμό μεμονωμένων οικιών (Πάνδημον Αφροδίτης), ενώ στη σύγχρονη εποχή η αντίστοιχη οριοθέτηση αφορά τόσο τους μεμονωμένους οίκους όσο και τον καθορισμό ζωνών που αποτελούν μέρος του αστικού ιστού.

Η ιστορική εξέλιξη τέτοιων «ζωνών ανοχής» μπορεί να εμφανιστεί ως μέρος μιας συνεχόμενης (αλλά αμφισβητούμενης) διαδικασίας που περιλαμβάνει τον διαχωρισμό της μη ελεγχόμενης πορνείας από την εύτακτη σεξουαλικότητα (ή τα κακά κορίτσια από τα καλά κορίτσια), απομακρύνοντας τις πόρνες από τις περιοχές στις οποίες θα ξεχώριζαν ως αφύσικες ή παρεκκλίνουσες, μολύνοντας ενδεχομένως την εκπολιτισμένη κοινωνία. Επιπλέον, το γεγονός ότι οι «ζώνες ανοχής» είναι χαρακτηριστικά των περιθωριοποιημένων περιοχών των κέντρων των πόλεων (inner

cities), οι οποίες με τη σειρά τους έχουν μια σειρά στερεότυπων γνωρισμάτων (στέρηση, εγκληματικότητα, περιβαλλοντική ρύπανση, κ.λπ.), πρέπει να θεωρηθούν σημαντικές στη διαμόρφωση των τώρα καλά καθιερωμένων κοινωνικών απαντήσεων στην πορνεία. Ο προσδιορισμός των παραπάνω περιγραφόμενων χώρων ως «ζώνες ανοχής» μπορεί επομένως να τεθεί ως κριτήριο με το οποίο ο κοινωνικός εξοστρακισμός των πορνών μεθοδεύεται μέσα από σχετικές συζητήσεις. (Hubbard P., 1997)

Στις Κάτω Χώρες, τη Γερμανία, τη Νέα Βόρεια Ουαλία (Αυστραλία) και τη Νεβάδα (Ηνωμένες Πολιτείες) οι αδειοδοτημένοι από το κράτος οίκοι επιτρέπουν στις γυναίκες (και κάποιες φορές στους άνδρες) να πουλήσουν σεξ . Ακόμα κι έτσι, η αδειοδότηση θέτει σημαντικούς περιορισμούς όσον αφορά στην τοποθεσία, την ορατότητα, και τις ώρες λειτουργίας τέτοιων κτιρίων. Για παράδειγμα στη Γερμανία υπάρχουν αναρίθμητα «Διατάγματα Περιορισμένων Περιοχών» που απαγορεύουν την εργασία στο σεξ σε πολλές γειτονιές, ενώ οι οίκοι, στη Νεβάδα, επιτρέπονται μόνο στις λιγότερο πυκνοκατοικημένες κομητείες, μακριά από τα αστικά κέντρα.

Έχει παρατηρηθεί, σε διάφορες πόλεις της Μ. Βρετανίας, όπου οι «ζώνες ανοχής» είναι στην πλειοψηφία τους ανεπίσημες, ότι ο συνήθης τόπος χωροθέτησης τέτοιων περιοχών είναι οι λεγόμενες inner city areas , κεντρικά δηλαδή σημεία των μεγάλων πόλεων που χαρακτηρίζονται από φτώχεια . Πρόκειται για περιοχές « με συγκροτήματα πολυκατοικιών που λειτουργούν ως άντρο ακολασίας, υπό κατάρρευση γκαράζ και παρατημένες περιοχές» (*Birmingham Evening Mail*, 17-9-1990).

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση του Balsall Heath στο Μπέρμιγχαμ, που αποτελούσε, στις αρχές της δεκαετίας του '90, το red-light district της πόλης. Η περιοχή αυτή, που περιγράφεται ως μια inner city area, χαρακτηριζόταν από ένα μεγάλο ποσοστό κατοίκων από τη Νοτιοανατολική Ασία, που, σύμφωνα με ανέκδοτες μαρτυρίες, σηματοδοτούν την αρχή της πορνείας λόγω της μετανάστευσης νεαρών μεταναστών. Ωστόσο, αυτές οι μαρτυρίες μπορεί να αποτελούν την αντανάκλαση του τρόπου με τον οποίο οι «λευκή» φαντασία μετατοπίζει τις αιτίες των «κοινωνικών προβλημάτων» σε «άλλες» ομάδες. Αντίθετες μαρτυρίες ισχυρίζονται πως η πορνεία ήταν παρούσα στο Balsall Heath στο τέλος του 19^{ου} αιώνα και στις αρχές του 20^{ου}. Η φήμη όμως του Balsall Heath ως red-light district μεγάλωσε σημαντικά κατά τη δεκαετία του '70, όπου η αστυνομία και οι τοπικές αρχές έκλεισαν τα μάτια στις διαμαρτυρίες για την εργασία του σεξ στην περιοχή και

περιορίστηκαν στη σφράγιση ερωτικών κινηματογράφων και κλαμπ στο κέντρο της πόλης (Phill Hubbard, 1999). Από πολλές απόψεις φαίνεται πως οι αρχές ανεχόταν την πορνεία στο Balsall Heath επειδή υπήρχε μικρή αντίδραση από την τοπική κοινότητα. Η περιοχή χαρακτηριζόταν από εφήμερο πληθυσμό, χαμηλά επίπεδα ιδιοκτησίας κατοικίας και ελάχιστη πολιτική ανάπτυξη. Ωστόσο, αν και οι σχέσεις μεταξύ αστυνομίας και εκδιδομένων ήταν καλές, δεν έλειπαν περιοδικοί «έφοδοι» που αποτελούσαν την απάντηση στα παράπονα των κατοίκων.

Το 1994 μια ομάδα κατοίκων δημιούργησε μια οργάνωση επονομαζόμενη Balsall Heath Street Watch και αποφάσισε να δράσει έτσι ώστε να εξαλείψει την πορνεία στην περιοχή. Η δράση τους οδήγησε σε σημαντικότερη μείωση της πορνείας στην περιοχή, που τελικά κατέληξε σε επίτευξη του στόχου τους. Οι εργαζόμενοι στο σεξ μετακινήθηκαν προς άλλες περιοχές ((Phil Hubbard ,Teela Sanders, 2003).

Οι περιοχές που δεν περιλαμβάνουν την πορνεία, και συνεπώς τους οίκους ανοχής, μέσα στο πλαίσιο των χρήσεων γης τους είναι οι περιοχές όπου η πορνεία δεν είναι νομικά ή και κοινωνικά αποδεκτή και είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με διάφορες μορφές εγκληματικότητας. Κι εδώ χρειάζεται προσοχή. Εγκληματικότητα αλλά εναντίων ποιων; Στις συγκεκριμένες περιπτώσεις η έννοια αυτή αφορά τους «ευυπόληπτους» πολίτες και σε καμία περίπτωση την οποιαδήποτε πράξη βίας μπορεί να δεχθεί μια εργαζόμενη στην πορνεία.

Σε γενικές γραμμές στη Μεγάλη Βρετανία υπάρχει μια τάση μετατόπισης της πορνείας του δρόμου σε «ζώνες ανοχής» ή «διαχειριζόμενες ζώνες», οι οποίες τοποθετούνται συνήθως στα όρια της πόλης (Campbell and Van Doorninck, 2006).

Στο Πλύμουθ οι εκδιδόμενες του δρόμου επιτρέπεται να εργάζονται ανεπίσημα σε σχεδιασμένες περιοχές όπου προκαλούσαν την ελάχιστη ενόχληση στη ζωή της κοινότητας. Στο Πρέστον, η αστυνομία έθεσε σε λειτουργία μια «ζώνη διαχείρισης» στην οποία επιτρέπεται στους εργαζομένους στο σεξ να δραστηριοποιούνται έξω από κατοικήσιμες περιοχές εντός περιοριστικού ωραρίου και κάτω από κανόνες συμπεριφοράς. Παρομοίως στο Northampton, οι εργαζόμενοι στο σεξ που εργαζόταν σε βιομηχανικές περιοχές σε συγκεκριμένες ώρες δε διώκονταν. Παρ' όλο που αυτές οι παρεμβάσεις γίνονται συνήθως χωρίς τυπική συγκατάθεση τα αναφερόμενα αποτελέσματά τους περιλαμβάνουν μειωμένα επίπεδα πορνείας του δρόμου και εγκλήματος και λιγότερες διαμαρτυρίες του κοινού στην αστυνομία (Matthews, 2005). Ωστόσο δεν υπάρχουν περιοχές στη Βρετανία που να έχουν ορίσει επίσημα

μία ζώνη όπου η πώληση σεξουαλικών υπηρεσιών θα είναι ανεκτή από την αστυνομία και τις τοπικές αρχές, οι κανονισμοί θα είναι σε θέση να ελέγξουν το εμπόριο του σεξ, οι περιοχές θα τροποποιηθούν έτσι ώστε να παρέχουν ασφάλεια, και η αστυνομία και οι εργαζόμενοι υγείας θα συνεργαστούν με σκοπό να προστατέψουν την ευημερία όλων των χρηστών της ζώνης (Bellis κ.α., 2007).

Η πιο γνωστή πόλη όσον αφορά στην επιδίωξη μιας ανοιχτής πολιτικής ζωνοποίησης στη Βρετανία είναι το Λίβερπουλ. Η πόλη αυτή έχει μια μακρόχρονη ιστορία στην πορνεία και οι περιοχές δραστηριοποίησης των εργαζομένων στο σεξ έχουν αλλάξει σημαντικά στην πάροδο του χρόνου. Στην πρόταση ζωνοποίησης καθοριστικό ρόλο έπαιξε η δολοφονία δύο εκδιδομένων τον Ιούλιο του 2003. Στην πρόταση αυτή η «διαχειριζόμενη ζώνη» ορίζεται ως μια περιοχή προορισμένη (αλλά όχι μόνο) στην πορνεία, όπου οι εργαζόμενοι στο σεξ θα εργάζονται υπακούοντας σε μια ομάδα κανονισμών που θα έχουν συμφωνηθεί μεταξύ του τοπικού συμβουλίου και της αστυνομίας λαμβάνοντας υπ' όψη συμβουλές άλλων άμεσα ενδιαφερομένων (εκδιδομένων, τοπικών κοινοτήτων, υπηρεσιών υγείας, επιχειρήσεων). Ωστόσο τονίζεται ότι η πιθανή δημιουργία μιας τέτοιας ζώνης μεταφράζεται σε μηδενική ανοχή της πορνείας έξω από τη ζώνη αυτή. Επίσης η λειτουργία της ζώνης θα πραγματοποιείται σε συγκεκριμένες νυχτερινές ώρες (Bellis κ.α., 2007).

Η πρόταση συνοδεύεται από μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση εξετάστηκαν οι απόψεις των ενδιαφερομένων περιλαμβανομένων των κατοίκων, των επιχειρήσεων της πόλης, των εργαζομένων στο σεξ καθώς και του γενικού κοινού. Χρησιμοποιώντας τα αποτελέσματα της πρώτης φάσης ώστε να προσδιοριστούν πιθανές περιοχές εγκατάστασης μιας «διαχειριζόμενης ζώνης», η δεύτερη φάση εξέτασε τις απόψεις των κυρίαρχων επιχειρήσεων σε αυτές τις περιοχές. Απαιτήθηκαν διαφορετικές πληροφορίες από κάθε ξεχωριστή ομάδα και γι' αυτό δημιουργήθηκαν ανώνυμα ερωτηματολόγια για καθεμία. Όμως για να επιτευχθεί σύγκριση απόψεων τα ερωτηματολόγια περιλάμβαναν και αρκετές κοινές ερωτήσεις.

Περισσότερο από το μισό των ατόμων από κάθε ομάδα που συνέβαλε στην έρευνα συμφώνησε πως τα χαρακτηριστικά μιας «διαχειριζόμενης ζώνης» θα πρέπει να περιλαμβάνουν μια βιομηχανική περιοχή εγκατάστασης μακριά από κατοικημένες περιοχές, μακριά από πεζούς και κοντά σε αυτοκινητόδρομους. Τα παρακμασμένα κέντρα των πόλεων αποτέλεσαν επίσης μια προτίμηση. Οι εργαζόμενοι στο σεξ

(Εικόνα 7) έτειναν περισσότερο (σε σχέση με τις υπόλοιπες ομάδες) να προσδιορίσουν τις προτιμήσεις τους για οδική πρόσβαση και συγκοινωνία, ενώ οι κάτοικοι έτειναν περισσότερο προς την εγκατάσταση αυτών των περιοχών μακριά από τους αυτοκινητόδρομους. Η πλειοψηφία όλων των ομάδων εντόπισε την ανάγκη καλύτερου φωτισμού, φυλάκων ασφαλείας και κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης ως απαραίτητα χαρακτηριστικά σε μια «διαχειριζόμενη ζώνη». Για όλα αυτά οι εργαζόμενοι στο σεξ ήταν πιο ευνοημένοι από τις άλλες ομάδες και σημαντικά πιο ευνοημένοι όσον αφορά στο φωτισμό και στην ασφάλεια απ' ότι οι κάτοικοι (Εικόνα 8).

Στην ουσία η κίνηση αυτή της πόλης του Λίβερπουλ βασίστηκε στο μοντέλο της Ουτρέχτης στην Ολλανδία όπου, το 1984, το συμβούλιο τροποποίησε το Γενικό Τοπικό Εσωτερικό Κανονισμό (General Local Bylaw), ορίζοντας την πορνεία ως αδίκημα παντού εκτός από μια ειδικά σχεδιασμένη ζώνη γνωστή ως *Tippelzone* (www.cph.org.uk). Επρόκειτο για μια ελεγχόμενη ζώνη και όχι ακριβώς για ένα red-light district, αποτελούμενη από εκατοντάδες μέτρα πεζοδρομίου όπου οι πελάτες «αγόραζαν» τις εκδιδόμενες κοντά σε ένα διακριτικό σημείο που περιλάμβανε διαχωριζόμενους χώρους στάθμευσης για την παροχή των σεξουαλικών υπηρεσιών. Για την προστασία τέτοιων σημείων από τη δημόσια θέα κατασκευάστηκε μια σειρά ψηλών τοίχων. Οι περιβαλλοντικές υπηρεσίες φροντίζουν για την καθαριότητα της περιοχής και την απομάκρυνση των απορριμμάτων σε τακτική βάση. Επίσης απαγορεύεται η χρήση αλκοόλ και ναρκωτικών στη συγκεκριμένη ζώνη προκειμένου να προληφθούν τυχόν βίαιες συμπεριφορές. Ωστόσο επιβάλλεται και η παρουσία αστυνομικών δυνάμεων. Το αποτέλεσμα ενός τέτοιου μοντέλου, πιο απλού από ένα red-light district, ήταν η μείωση τόσο του επιπέδου βίας και εγκληματικότητας όσο και της παιδικής πορνείας (Gemeente Utrecht κ.α., 1999) . Ωστόσο, οι προϋπάρχουσες επιχειρήσεις στην *Tippelzone* της Ουτρέχτης έκλειναν προτού αρχίσει η ζώνη τη βραδινή της λειτουργία. Τώρα, μερικά χρόνια μετά, επέλεξαν να επικαλύψουν το ωράριο λειτουργίας τους με αυτό της ζώνης ως ένδειξη πίστης για την ασφάλεια και την καλή λειτουργία της ζώνης (Schoenmaker, 2005).

Ένα red-light district διαφοροποιείται από το παραπάνω μοντέλο αφού πρόκειται για περιοχή μέσα σε μια πόλη που είναι γνωστή για τη συγκέντρωση της πορνείας, σε συνδυασμό με άλλους κλάδους της βιομηχανίας του σεξ. Οι εμπορικές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα μέσα στα όρια αυτών των περιοχών είναι

συνήθως σταθερές. Σ' αυτές τις δραστηριότητες περιλαμβάνονται στριπτίζ μπαρ, ερωτικοί κινηματογράφοι, sex shops και sex clubs. Ωστόσο σε κάποιες περιοχές όπου η χωροθέτηση είναι πιο οργανωμένη εμφανίζονται και άλλου είδους δραστηριότητες εκτός από αυτές που προαναφέρθηκαν.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχει η τάση, οι επιχειρήσεις του σεξ να ορίζονται ως τόποι «ενήλικης ψυχαγωγίας» και να καταλήγουν τελικά ανταγωνιστικοί προς το κοσμοπολίτικο περιβάλλον το οποίο είναι ουσιώδες για τη δημιουργία ενός παλλόμενου κέντρου πόλης. Κάτι τέτοιο είναι ιδιαίτερα εμφανές σε αυτές τις Ευρωπαϊκές πόλεις όπου οι κινούμενοι εργαζόμενοι και οι καταναλωτές ανακατεύονται και όπου το εμπορικό σεξ είναι προσβάσιμο τόσο στον τυχαίο επισκέπτη όσο και στο γνώστη. Για παράδειγμα τα districts στην καρδιά του Λονδίνου (Σόχο), στο Άμστερνταμ (Wallen), στο Παρίσι (Pigalle), στην Πράγα (γύρω από την πλατεία Wencesias), στη Μαδρίτη (Calle Montera) και το Αμβούργο (Reeperbahn) έχουν αποκτήσει διεθνή φήμη όσον αφορά στο σεξουαλικό εμπόριο, και η φήμη αυτή ενδυναμώνεται μέσω ταξιδιωτικών οδηγών, φυλλαδίων και (κυρίως) ιστοσελίδων που παρέχουν οδηγίες πρόσβασης στις «τοποθεσίες με τα κόκκινα φανάρια» αυτών των πόλεων (Hubbard P., Whowell M., 2008).

Η ορατότητα του εμπορικού σεξ στην καρδιά τόσο των ευρωπαϊκών όσο και των άλλων πόλεων του κόσμου, πιο κεντρική στις παγκόσμιες ροές επιχείρησης και οικονομίας, είναι γι' αυτό το λόγο συνδεδεμένη με το περιβάλλον τους μέσα σ' ένα αυξανόμενο αλληλοσυνδεδεμένο παγκόσμιο δίκτυο πόλεων εμπορικού σεξ.

Το Παρίσι, όπως και το Άμστερνταμ, αποτελεί μια πολύ καλή περίπτωση μελέτης όσον αφορά στις γεωγραφίες του εμπορικού σεξ. Στη γαλλική πρωτεύουσα τα παραδοσιακά red-light districts (Pigalle, Montparnasse, St Lazare station, Rue St Denis) δεν αποτελούν πλέον σημαντικές περιοχές εργασίας του δρόμου. Αντιθέτως οι τοποθεσίες κλειδιά της εργασίας του δρόμου σήμερα είναι γύρω από το *marechaux* (περιφερειακή δακτύλιος) ιδιαίτερα στις αραιοκατοικημένες περιοχές γύρω από τα παλιά τείχη (*portes*) (Εικόνα 9). Η Porte Dauphine παραμένει γνωστή ως μια σημαντική περιοχή τρανσέξουαλ εργασίας και για πώληση σεξουαλικών υπηρεσιών από άνδρες σε άνδρες. Στα βόρεια η Porte St Queen είναι γνωστή για τις νεότερες και Κοσσοβάρες εργαζόμενες. Οι Ρουμάνες τοποθετούνται γύρω από την Porte Cligancourt και, στα βορειοανατολικά, η Porte Vilette είναι γνωστή για τις Βορειοαφρικανές εργαζόμενες. Ακριβώς έξω από το *marechaux*, η Bois de Boulogne

παραμένει σημαντική ως το στέκι των Λατινοαμερικανών τραβεστί και είναι επίσης ένας χώρος δημοσίου σεξ κάποιας φήμης. Στη Nation, κυριαρχούν οι Κινέζες γυναίκες, ενώ στα ανατολικά του κέντρου της πόλης, πέρα από τη Nation, η Bois de Vincennes παραμένει ένας δημοφιλής τόπος όπου οι γυναίκες πουλάνε τις σεξουαλικές τους υπηρεσίες από ευδιάκριτα λευκά βαν σταθμευμένα κατά μήκος των κύριων λεωφόρων ανάμεσα στα δέντρα. Ο Redoutey (2005, 39) γι' αυτό το λόγο περιγράφει ένα ταξίδι γύρω από την περιφερειακή δακτύλιο ως αποκάλυψη μιας «μικρο-γεωγραφίας της πορνείας» όπου η χώρα καταγωγής μοιάζει πιο σημαντική απ' ό,τι η ηλικία ή η χρήση ουσιών στη δημιουργία διακριτών εδαφών ή «ρυθμών» (Hubbard P., Whowell M., 2008).

Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα οργανωμένης χωροθέτησης της βιομηχανίας του σεξ είναι το Άμστερνταμ, το οποίο έχει οριστεί από τον Ashworth κ.α. (1988) ως η πρωτεύουσα του σεξ της Δυτικής Ευρώπης. Εκεί παράλληλα με τη λειτουργία των όποιων επιχειρήσεων που συνδέονται με το σεξ συναντά κανείς και συμπληρωματικές δραστηριότητες όπως τα περιβόητα coffee shops που μαζί με τις λεγόμενες «βιτρίνες», όπου οι εκδιδόμενες εκθέτονται, καθιστούν το Άμστερνταμ πόλο έλξης για τον παγκόσμιο τουρισμό.

Το red-light district μοιάζει με μοντέρνα υπαίθρια εμπορικά κέντρα στις Ηνωμένες Πολιτείες. Σχετικά καθαροί δρόμοι, μικρή εγκληματικότητα, μια ατμόσφαιρα νέον, και βιτρίνες γυναικών για να διαλέξει κανείς – κάθε μέγεθος, σχήμα, και χρώμα (αν και όχι σε ίσες αναλογίες). Το red-light districts φαίνεται σχεδιασμένο να αποτελέσει μια τουριστική Μέκκα. Η ποικιλία των υπηρεσιών για τον τουρίστα περιλαμβάνει sex clubs, sex shows, καταστήματα σαδομαζοχιστικού ρουχισμού και γυναικείων εσώρουχων, καταστήματα προφυλακτικών και μια μικρή ποσότητα καταστημάτων πορνό. Αλλά ο χαρακτήρας του red-light district του Άμστερνταμ είναι διαφορετικός από τους περισσότερους προορισμούς σεξουαλικού τουρισμού επειδή βρίσκεται σε κεντρική θέση σε μια ιστορική συνοικία....και περικυκλωμένο από μια παλιά, καλά ιδρυμένη γειτονιά. (Wonders and Michalowski, 2001, 553).

Ωστόσο τελευταία, και μέσα στα πλαίσια της αναβάθμισης της περιοχής των red-light districts, ενσωματώνονται και εμπορικές δραστηριότητες του κόσμου της μόδας. Ανάμεσα στις «βιτρίνες» και τα coffee shops εμφανίζονται μερικά από τα καλύτερα δείγματα της Ολλανδικής μόδας. Με αυτόν τον τρόπο, δηλαδή με την ανάμειξη των χρήσεων που συνδέονται, ως ένα βαθμό, με την εγκληματικότητα και τη μόδα, το Άμστερνταμ κατορθώνει να εντάξει ακόμα περισσότερο την ιστορική «κακόφημη» συνοικία στον ενεργό πυρήνα της πόλης (www.redlightfashionamsterdam.nl)

Στο σημείο αυτό, και αφού έχει δοθεί μια υποτυπώδης εικόνα των τάσεων και των πρακτικών που συναντώνται στις διάφορες πόλεις όσον αφορά στην τοποθέτηση «ζωνών ανοχής» κάθε είδους στις διάφορες χώρες, προσφέρεται ο ορισμός ενός «γενικού μοντέλου» αστικής πορνείας έτσι όπως διατυπώθηκε από τον Ashworth κ.α. (1988, 208). Το μοντέλο αυτό προσδιορίζει τρεις μορφές πελατείας, την τοπική στερημένη, την διεθνή εύπορη και την τοπική εύπορη, θεωρώντας ότι η καθεμία από αυτές αναζητά το σεξ σε συγκεκριμένες τοποθεσίες, παράγοντας ξεχωριστούς τομείς. Για τους φτωχότερους, την τοπική πελατεία, η περιοχές πορνείας του δρόμου των κέντρων των πόλεων (inner cities) φαίνονται πιο σημαντικές, ενώ όσον αφορά στην πιο εύπορη τοπική πελατεία προτιμάται η επαφή με τις γυναίκες σε πιο διακριτικές και διεσπαρμένες περιοχές. Η διεθνής πελατεία τέλος, αναζητά το σεξ σε περιοχές αστικής διασκέδασης περιλαμβάνοντάς το σε μια πιο γενική αντίληψη της νυχτερινής ζωής.

Κατά τη διάρκεια της προσπάθειας επεξήγησης της παρουσίας τριών διακριτών τοπίων πορνείας, ο Ashworth κ.α. (1988, 208) δίνει μεγάλη έμφαση στην προσφορά και τη ζήτηση, μολονότι αυτές θεωρούνται αντιπροσωπευτικά δείγματα επιρροής προσβασιμότητας, ευκαιρίας και περιορισμού.

Επιπλέον εκτός από τη χαρτογράφηση της εργασίας στο σεξ ο Ashworth κ.α. (1988) ισχυρίζεται ότι οι γεωγραφίες της πορνείας αποκαλύπτουν τις ευρύτερες διαδικασίες «ορισμού» των αστικών χρήσεων γης. Δίνοντας έμφαση στον καθοριστικό ρόλο της οικονομικής και πολιτικής δύναμης που ανήκει σε συγκεκριμένες ομάδες οι γεωγραφίες αντικατοπτρίζουν μια ουσιαστικά βασισμένη στις τάξεις προοπτική στην οποία η χαμηλότερης τάξης πορνεία του δρόμου λαμβάνει χώρα σε γειτονίες της εργατικής τάξης και η υψηλότερης τάξης πορνεία σε πιο εύπορες περιοχές.

Καταλήγοντας, κατά την προσπάθεια χαρτογράφησης των γεωγραφιών της εργασίας στο σεξ, αποδείχθηκε ότι οι γεωγραφίες της πορνείας συνεχίζουν να εισχωρούν στην καρδιά των διαμαχών που αφορούν τόσο στην παραγωγή αστικού χώρου όσο και στην κατασκευή σεξουαλικών ταυτοτήτων (Hubbard P., Whowell M., 2008).

6. ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΖΩΝΩΝ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΑΓΟΡΑΙΟΥ ΕΡΩΤΑ

Σ' αυτό το σημείο εξετάζονται σε μεγαλύτερο βάθος μελέτες περίπτωσης και γι' αυτό έχουν επιλεγεί κάποιες χώρες που αποτελούν αντιπροσωπευτικά δείγματα των διαφόρων πρακτικών που εφαρμόζονται ανά τον κόσμο όσον αφορά τις δραστηριότητες του αγοραίου έρωτα. Θεωρήθηκε επίσης χρήσιμο να γίνει με σύγκριση των δύο κατεξοχήν αντικρουόμενων μοντέλων, δηλαδή της Ολλανδίας, και πιο συγκεκριμένα του Άμστερνταμ, και της Σουηδίας.

6.1 ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Η εθνική νομοθεσία σχετικά με την πορνεία στις Κάτω Χώρες, όπως τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, ήταν υπέρμαχος της κατάργησης, και καθένας που συμμετείχε στην οργάνωση, ή ζούσε, από την πορνεία ποινικοποιούταν. Εντούτοις, δεδομένου ότι αυτή η νομοθεσία θεσπίστηκε το 1911, έχει υπάρξει μια βαθμιαία χαλάρωση στην εφαρμογή, που σημαίνει ότι, η πορνεία, στην πραγματικότητα, έχει γίνει αποδεκτή από καιρό ως τρόπος ζωής: οι οίκοι ανοχής και οι ζώνες ανοχής έχουν ανοιχτά ή σιωπηλά γίνει ανεκτοί. Συγχρόνως, ένταση αναπτύχθηκε μεταξύ της εθνικής νομοθεσίας και της τοπικής πολιτικής που οδήγησαν σε ένα περίπλοκο σύστημα που ήταν δύσκολο να διαχειριστεί (van Doorninck et Al, 1998).

Το 1983, ένας νομοσχέδιο υποβλήθηκε για να αλλάξει το νόμο καθώς οι αρχές των πόλεων ήταν υπέρ του να δοθούν τα κατάλληλα διοικητικά εργαλεία για να ρυθμίσουν την πορνεία. Αυτή η ανάπτυξη συνέπεσε με μια γενική διάθεση φιλελευθεροποίησης, στην οποία η πορνεία φαινόταν σταδιακά ως νόμιμη εργασία. Εν τούτοις, η πλειοψηφία του πληθυσμού παρέμεινε έντονα επικριτική, όπως σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Ένα νομοσχέδιο που καταργούσε τη γενική απαγόρευση των οίκων ανοχής (που οριζόταν ως sex clubs, βιτρίνες και άλλες επιχειρήσεις που οργανώνονται για λόγους πορνείας) και νομιμοποιούσε την εθελοντική πορνεία πέρασε τον Οκτώβριο του 1999 και έγινε νόμος το καλοκαίρι του 2000. Ο νόμος έχει εφαρμοστεί ήδη σε μερικές

πόλεις συμπεριλαμβανομένου του Άμστερνταμ, και κάποια αποτελέσματα έχουν ήδη φανεί (Judith Kilvington; Sophie Day και Helen Ward, 2001).

Ο νέος νόμος νομιμοποιεί τους οίκους ανοχής εφ' όσον δεν παρεμποδίζουν ή δεν αναστατώνουν τη δημόσια ζωή και, ρυθμίζοντας την εμπορική λειτουργία της πορνείας με τον ίδιο τρόπο όπως και άλλες επιχειρήσεις, αναμένεται ότι το στίγμα της εργασίας του σεξ θα δρομολογηθεί και βαθμιαία θα αφαιρεθεί. Η εργασία στο σεξ θα αντιμετωπιστεί σαν οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση. Ο νόμος έχει δύο βασικούς στόχους. Πρώτον, να νομιμοποιήσει την οργάνωση της εθελοντικής πορνείας. Δεύτερον, για να αυξήσει τις ποινές εναντίων όσων εμπλέκονται στην οργάνωση της εξαναγκαστικής πορνείας (μέσω της βίας, της δύναμης ή του εξαναγκασμού και της απάτης), ιδιαίτερα όσων εμπλέκονται στην εκμετάλλευση των ανηλίκων όπου η καταδίκη πρόκειται να αυξηθεί από ένα έτος φυλάκισης σε έξι.

Η νομοθεσία καθορίζει μια σαφή και συνεπή πολιτική για την πορνεία, αλλά είναι οι τοπικές αρχές που θα ελέγξουν και θα ρυθμίσουν τους όρους κάτω από τους οποίους η εργασία του σεξ επιτρέπεται. Συγκεκριμένες προϋποθέσεις περιλαμβάνουν το μέγεθος των οίκων ανοχής και τη γεωγραφική θέση τους, τους κανονισμούς για την υγεία και την ασφάλεια (ελάχιστες διαστάσεις της περιοχής εργασίας, παροχή καυτού και κρύου νερού, ύπαρξη προφυλακτικών, έξοδοι κινδύνου) και την υπόσταση των εργαζομένων στο σεξ (προστασία της φυσικής και διανοητικής ακεραιότητάς τους, κανένας ανήλικος εργαζόμενος και κανένας χωρίς έγκυρη άδεια διαμονής). Οι κρατικές υπηρεσίες όπως οι τοπικές αρχές, η αστυνομία, η υγεία και οι κοινωνικές υπηρεσίες έχουν συνεργαστεί με τους εργαζόμενους στο σεξ για την αναμόρφωση με σκοπό την ελαχιστοποίηση των συνεπειών και την παροχή συμβουλευτικού έργου. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις αφορούν κάποια, αλλά σε καμία περίπτωση όλα, τα αιτήματα των οργανώσεων των εργαζομένων στο σεξ που αφορούν το δικαίωμα να εργαστούν, ως ενήλικες, από επιλογή τους, και κάτω από λογικές προϋποθέσεις (Judith Kilvington, Sophie Day και Helen Ward, 2001).

Οι εκδιδόμενες στις Κάτω Χώρες εργάζονται σε διάφορες μορφές πορνείας. Η πιο κοινή μορφή είναι στα sex clubs και τα ιδιωτικά σπίτια. Σύμφωνα με έρευνα που έγινε το 2000, περίπου το 45% των πορνών ασχολούνται με αυτόν τον τύπο πορνείας (τα ιδιωτικά σπίτια είναι οίκοι ανοχής όπου οι εκδιδόμενες παρουσιάζονται άμεσα στους πελάτες σε ένα ξεχωριστό δωμάτιο, δεν υπάρχει μπαρ και ο πελάτης δεν έρχεται σε επαφή με άλλους πελάτες). Περίπου το 20% εργάζεται στην πορνεία

βιτρινών (window prostitution), 15% στις υπηρεσίες συνοδειών (escort services), 5% στο δρόμο και 5% στα σπίτια τους. Ένα, κατ' εκτίμηση, 10% απασχολείται σε άλλους τύπους οίκων, όπως οι αίθουσες μασάζ, τα sexshops, τα θέατρα σεξ (sex theaters) και τα μπαρ. Η πορνεία βιτρινών (window prostitution) στα red-light districts είναι η πιο ορατή μορφή. Τα δωμάτια με τις βιτρίνες (windows) νοικιάζονται από τις γυναίκες για 8 ώρες εργασίας για περίπου 60 -150 ευρώ (ανάλογα με το χρόνο και τον τόπο), και περιλαμβάνουν κλειστό κύκλωμα ασφαλείας. Δεκαπέντε (15) έως είκοσι (20) λεπτά σεξ κοστίζουν περίπου 40 έως 50 ευρώ (αν και οι τιμές μπορούν να πάνε και υψηλότερα ή να μειωθούν ανάλογα με τις υπηρεσίες). Παρά τη νομιμοποίηση, μερικές από τις εργαζόμενες γυναίκες είναι ακόμα παράνομοι μετανάστες. Αυτές οι εργαζόμενες δεν μπορούν να εργαστούν στις βιτρίνες (windows), δεδομένου ότι απαιτείται διαβατήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενοικίαση ενός τέτοιου χώρου.

Υπολογίζεται να βρίσκονται 25.000 εκδιδόμενες στη χώρα, με 12.500 εργαζόμενες να εργάζονται οποιαδήποτε στιγμή σε συνολικά 6.000 τοποθεσίες (Judith Kilvington, Sophie Day and Helen Ward, 2001). Πολλές ήταν μετανάστριες. Στη δεκαετία του '70 η πλειοψηφία των αλλοδαπών εκδιδομένων ήταν από την Ταϊλάνδη και τις Φιλιππίνες, στη δεκαετία του '80 από τη λατινική Αμερική και την Καραϊβική. Μετά από την πτώση του τείχους του Βερολίνου προς το τέλος της δεκαετίας του '80, πολλές προήλθαν από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Το 1999 λιγότερο από το ένα τρίτο ήταν ολλανδές υπήκοοι, το υπόλοιπο ποσοστό αντιπροσώπευε 44 υπηκοότητες. Η πλειοψηφία ήταν από τη Δομινικανή Δημοκρατία, την Κολομβία, την Τσεχία, τη Ρουμανία και την Πολωνία. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα όσον αφορά τους παράνομους κατοίκους. Εκείνη την περίοδο, κατ' εκτίμηση, 5% των πορνών είναι άνδρες και 5% τραβεστί, η πλειοψηφία των οποίων μετανάστες. Το 10% όλων των πορνών ήταν τοξικομανείς, η πλειοψηφία ολλανδοί υπήκοοι ή πρώην ολλανδοί υπήκοοι. Καμία πρόσφατη εκτίμηση δεν είναι διαθέσιμη ως προς τον αριθμό των πορνών στις Κάτω Χώρες. Οι αριθμοί τους υποτίθεται ότι είχαν μειωθεί τα τελευταία χρόνια, ως αποτέλεσμα των συχνών επιθεωρήσεων των εξουσιοδοτημένων πορνείων από την αστυνομία και τις οικονομικές εφορίες (www.minbuza.nl/english).

Αναφέρεται παρακάτω χαρακτηριστικά ένα παράδειγμα ολλανδικού red-light district (Εικόνα 10 και 11). Πρόκειται για το ευρέως γνωστό De Wallen ή όπως είναι

γνωστό στην ολλανδική γλώσσα «De Waletjes». Η συνοικία αυτή βρίσκεται στο Άμστερνταμ και εκτείνεται στα δύο στενά κανάλια που χαρακτηρίζουν την ανατολική άκρη του μεσαιωνικού Άμστερνταμ. Πρόκειται για το μεγαλύτερο και γνωστότερο red-light district (Melissa Hope Dittmore, 2006). Το De Wallen είναι ένα δίκτυο από μικρά δρομάκια που περιέχουν αρκετές εκατοντάδες μικροσκοπικές γκαρσονιέρες που νοικιάζονται από τις εκδιδόμενες που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, εκτιθέμενες πίσω από μια γυάλινη βιτρίνα, που φωτίζεται χαρακτηριστικά με κόκκινα φώτα. Η περιοχή έχει επίσης διάφορα sex shops, sex theaters, peep shows, μουσείο του σεξ, ένα μουσείο καννάβων, και διάφορα coffee shops που πωλούν μαριχουάνα. Το De Wallen μαζί με τις περιοχές πορνείας Singelbied και Ruysdaelkade αποτελούν τη Rosse Buurt (περιοχή με τα κόκκινα φανάρια) του Άμστερνταμ (Εικόνα 12 και 13).

Ωστόσο στις 5 Δεκεμβρίου του 2008 ο Δήμος του Άμστερνταμ παρουσίασε ένα «στρατηγικό φύλλο» με κάποια σχέδια που θα έχουν τεράστιο αντίκτυπο στα Red-Light District. Η κίνηση αυτή αποσκοπεί στο να γίνει η περιοχή ασφαλέστερη, πιο ελκυστική και πιο βιώσιμη. Οι δυο κύριοι λόγοι που οδήγησαν σε μια τέτοια απόφαση είναι:

1. κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας το κέντρο της πόλης (inner city) έμπαινε όλο και περισσότερο κάτω από την επιρροή του οργανωμένου εγκλήματος.
2. το κέντρο της πόλης (inner city) χρειάζεται ένα ποιοτικό ερέθισμα, για να αναβαθμίσει την είσοδο στο Άμστερνταμ (από τον Κεντρικό Σταθμό στην πλατεία Dam).

Το Red-Light District αποτελείται από πορνεία βιτρίνας (shop window prostitution), coffee shops (για κάνναβη), smart shops (για μανιτάρια), τοποθεσίες συναλλαγματος, μικρά σουπερμάρκετ, χαρτοπαικτικές λέσχες, sex shops, μπαρ και ξενοδοχεία ενός ή δύο αστέρων. Αυτή χαρακτηρίζεται μια γόνιμη υποδομή για εγκληματικές δραστηριότητες, όπως εμπόριο και διακίνηση ναρκωτικών, εμπόριο γυναικών (trafficking), ξέπλυμα χρήματος. Η εγκληματολογική έρευνα ανακάλυψε κάποιες ομάδες οργανωμένου εγκλήματος που είχαν αποκτήσει ακίνητη περιουσία.

Μετά απ' αυτό, το πόρισμα που βγήκε είναι το εξής: Η πορνεία δεν είναι έγκλημα, αλλά η οικονομική και κοινωνική δομή της πορνείας δίνουν εγκληματικές ευκαιρίες. Γι' αυτό και η πορνεία δε θα πρέπει να καταργηθεί αλλά να μειωθεί και να

συγκεντρωθεί κάτω από ελεγχόμενες συνθήκες και με στενά παρακολουθούμενη διαδικασία χωρικής ανάπτυξης.

Ο νέος νόμος ονομάζεται BIBOB και δίνει στις δημοτικές αρχές την επιλογή να αρνηθούν ή να αποσύρουν μια άδεια (για ένα ξενοδοχείο, μπαρ, οίκο ανοχής) εάν ο ιδιοκτήτης δεν μπορεί να αποδείξει ότι το υπόβαθρό του και τα οικονομικά του είναι νόμιμα. Ήδη αυτό φαίνεται να είναι ένα δυνατό εργαλείο. Κάποιοι ιδιοκτήτες οίκων ανοχής έχασαν τις άδειές τους, και ως συνέπεια πούλησαν τα σπίτια τους σε μεσιτικά γραφεία, υπό την καθοδήγηση του δήμου. (Αυτό συνέβη σε περίπου 100 από τις 482 βιτρίνες που βρίσκονται στην περιοχή). Αυτά τα σπίτια μπορεί να χρησιμοποιηθούν ή και όχι ξανά για πορνεία, ανάλογα με τα μελλοντικά σχέδια της πόλης.

Τα σχέδια που θέλει ο δήμος να πραγματοποιηθούν είναι τα εξής:

- Σχεδίαση ενός νέου οικονομικού χάρτη του κέντρου της πόλης (inner city) και προσδιορισμός των λειτουργιών που μπορούν να πραγματοποιηθούν σ' αυτή την περιοχή.
- Ανασχεδιασμός του δημόσιου χώρου.
- Προσέλκυση ποιοτικών ξενοδοχείων, καταστημάτων, εστιατορίων.
- Επένδυση στην παρουσίαση των μνημειακών, ιστορικών κτιρίων και μουσείων της περιοχής.
- Προσέλκυση μεγάλων επενδυτών που θα χρηματοδοτήσουν και θα κατασκευάσουν τα προηγούμενα.
- Μείωση του αριθμού των χαμηλής ποιότητας επιχειρήσεων (snack bars, μικρά σουπερμάρκετ, σημεία πώλησης πίτσας).
- Μείωση του αριθμού των coffee shops (από 130 σε 76).
- Μείωση του αριθμού των βιτρινών για πορνεία και θέσπιση αυστηρότερων προϋποθέσεων λειτουργίας. Οι ιδιοκτήτες των οίκων ανοχής θα είναι υπεύθυνοι για τυχόν διασυνδέσεις με εμπόριο γυναικών (trafficking) και την δημιουργία ενοχλήσεων στο δρόμο.
- Ζωνοποίηση των βιτρινών πορνείας. Περιορίζονται σ' ένα μικρότερο κανάλι το «Oudezijds Achterburgwal» και τα τριγύρω δρομάκια.

Την περίοδο που συντάχτηκε το «φύλλο» (Δεκέμβριος 2008) η ένωση ιδιοκτητών οίκων ανοχής (SOR) ετοιμάζει την αντίθεσή της στα δημοτικά σχέδια. Την άνοιξη το δημοτικό συμβούλιο θα συζητήσει τις προτάσεις και θα αποφασίσει τι θα γίνει στο μέλλον.

6.2 ΣΟΥΗΔΙΑ

Στη Σουηδία η κατάσταση είναι πολύ διαφορετική ειδικά επειδή οι αριθμοί που αφορούν την πορνεία είναι μικροί σε σύγκριση με τις Κάτω Χώρες. Στη Σουηδία υπάρχουν περίπου 2.500 πόρνες σε έναν πληθυσμό 8,5 εκατομμυρίων (0,3 ανά 1,000) συγκρινόμενος με τις κατ' εκτίμηση 25.000 που εργάζονται στις Κάτω Χώρες (1,6 ανά 1.000). Ο κανονισμός καταργήθηκε το 1918 και υπάρχουν σχετικά λίγοι νόμοι που αφορούν την πορνεία. Για τα τελευταία είκοσι έτη η σουηδική προσέγγιση έχει επικεντρωθεί στην εξέταση της πορνείας ως κοινωνικό ζήτημα και μια σειρά μέτρων θεσπίστηκε για να παρέχει ένα σύστημα υποστήριξης, που περιλάμβανε τη μόνιμη κυβερνητική χρηματοδότηση των δημοτικών προγραμμάτων για τις εκδιδόμενες, τις δυνατότητες παροχής συμβουλών και επανεκπαίδευσης. Αυτά τα μέτρα βασίστηκαν σε μια επιθυμία να ξεριζωθεί η πορνεία, και μπορούν από αυτή την άποψη να οριστούν καταργητικά (Judith Kilvington, Sophie Day και Helen Ward, 2001). Η σουηδική άποψη συνεχίζει να είναι έντονα επηρεασμένη από μια ανησυχία για τα δικαιώματα των γυναικών και όπως περιγράφηκε πρόσφατα από την κυβέρνηση «... η πορνεία δεν είναι ένα επιθυμητό κοινωνικό φαινόμενο. Η κυβέρνηση εξετάζει, εντούτοις, ότι δεν είναι λογικό να τιμωρηθεί το πρόσωπο που πωλεί μια σεξουαλική υπηρεσία. Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων τουλάχιστον, αυτό το πρόσωπο είναι ένας πιο αδύναμος συνεργάτης που χρησιμοποιείται από εκείνους που θέλουν μόνο να ικανοποιήσουν τις σεξουαλικές τάσεις τους. Είναι επίσης σημαντικό να παρακινηθούν οι πόρνες ώστε να αφήσουν τον τρόπο ζωής τους. Δεν πρέπει να διατρέξουν τον κίνδυνο τιμωρίας επειδή εργαζόταν ως πόρνες. Με την απαγόρευση της αγοράς των σεξουαλικών υπηρεσιών, η πορνεία και τα καταστρεπτικά αποτελέσματά της μπορούν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικότερα από όσο έχει γίνει έως τώρα. Η κυβέρνηση είναι εντούτοις της άποψης ότι η ποινικοποίηση δεν μπορεί ποτέ να είναι τίποτα περισσότερο από ένα συμπληρωματικό στοιχείο στις προσπάθειες να μειωθεί η πορνεία και δεν μπορεί να είναι υποκατάστατο ευρύτερων κοινωνικών προσπαθειών...» (Swedish Ministries of Labour, Justice and Health and Social Affairs, 1999)

Η νέα νομοθεσία που ποινικοποιεί την αγορά των σεξουαλικών υπηρεσιών εισήχθη την 1η Ιανουαρίου 1999 και έχει προκαλέσει μεγάλη δημόσια συζήτηση τόσο μέσα όσο και έξω από τη Σουηδία. Ο βασικός στόχος της είναι να μειώσει τον αριθμό των ατόμων που συμμετέχουν στη βιομηχανία του σεξ και ενεργά να ενθαρρύνει τους εργαζομένους σ' αυτό να επανεκπαιδευτούν. Διώκει τους άνδρες, ως

πελάτες, παρά τους εργαζόμενους στο σεξ. Η καταδίκη για την αγορά σεξουαλικών υπηρεσιών επισύρει ποινές που ξεκινάνε από επιβολή προστίμου και φτάνουν μέχρι φυλάκιση έξι μηνών και αφορά όλες τις μορφές, είτε αγοράζονται στο δρόμο, είτε στους οίκους ανοχής είτε τις αίθουσες μασάζ (Judith Kilvington, Sophie Day και Helen Ward, 2001).

Η σουηδική κυβέρνηση θεωρεί τη βία κατά των γυναικών σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα και ο νέος νόμος είναι μέρος μιας σειράς νομοθετικών αλλαγών που στοχεύουν στην αντιμετώπιση της καταγεγραμμένης αύξησης της βίας ενάντια στις γυναίκες, ιδιαίτερα του αριθμού των βιαιοπραγιών και άλλων μορφών σεξουαλικής παρενόχλησης, αδικήματα που διαπράττονται συχνά από τους άνδρες που έχουν στενές σχέσεις με γυναίκες (Swedish Ministries of Labour, Justice, Health and Social Affairs, 1999).

Το πρώτο ορατό αποτέλεσμα της σουηδικής νομοθεσίας ήταν ο άμεσος δεκαπλασιασμός της μείωσης του αριθμού των γυναικών που εργάζονται φανερά στους δρόμους σε πόλεις όπως η Στοκχόλμη και το Γκέτεμπουργκ (από περίπου είκοσι έως τριάντα γυναίκες ανά νύχτα σε μια έως τρεις). Σύμφωνα με τις εκθέσεις, οι αριθμοί αυξάνονται πάλι αργά αλλά δεν έχουν φθάσει στα προηγούμενα επίπεδα (Pettersson και Sjogren, 2000). Αυτή η μείωση στους αριθμούς είναι απίθανο να αντανakλά την έξοδο από την εργασία στο σεξ συνολικά. Είναι πιθανότερο ότι και οι εργαζόμενοι και οι πελάτες έχουν επιλέξει λιγότερο φανερούς τρόπους για να έρχονται σε επαφή, κι έτσι αυτή η πολιτική έχει οδηγήσει σε μια αναδιοργάνωση της βιομηχανίας του σεξ. Επιπλέον, άλλες εξελίξεις στη βιομηχανία του σεξ καθιστούν ευκολότερο το να εργαστεί κάποιος λιγότερο φανερά, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης του Διαδικτύου, για να διαφημίσουν τις υπηρεσίες, και τα κινητά τηλέφωνα. Είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι ο αριθμός των ανδρών πελατών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα KAST, ένα πρόγραμμα που προσφέρει συμβουλές, υποστήριξη και παροχή συμβουλών στους αγοραστές των σεξουαλικών υπηρεσιών, δεν έχει αλλάξει κατά τη διάρκεια του περασμένου χρόνου (Pettersson και Sjogren, 2000).

Στη Σουηδία, στους πρώτους εννέα μήνες του 1999, μόνο τρεις πελάτες βρέθηκαν ένοχοι και τιμωρήθηκαν με πρόστιμο. Οι γυναίκες που συμμετέχουν σε αυτές τις περιπτώσεις δεν ήταν υποχρεωμένες να εμφανιστούν στο δικαστήριο και διατήρησαν την ανωνυμία τους.

Καθοριστική στη νέα σουηδική πολιτική ήταν η εστίαση στις γυναίκες σαν θύματα παρά σαν εγκληματίες. Αυτή η προσέγγιση ενθάρρυνε τη συνεργασία και την επικοινωνία ανάμεσα στην αστυνομία και τις κοινωνικές υπηρεσίες, με συνέπεια την πιο ευαίσθητη μεταχείριση των εργαζομένων στο σεξ, οι οποίοι εμφανίζονται ευτυχέστεροι με το να καταγγέλλουν τα αδικήματα στην αστυνομία. Ακόμη, καταγράφηκε πτώση στη στρατολόγηση, ιδιαίτερα των νέων πορνών, στη βιομηχανία του σεξ (Pettersson και Sjogren, το 2000). Η κοινωνική υποστήριξη παρέχεται στις εργαζόμενες στο σεξ με τον ίδιο τρόπο όπως και για τις άλλες μη-πόρνες (π.χ. εύρεση εναλλακτικής εργασίας), αντίθετα από άλλες χώρες.

Συμπερασματικά, στη Σουηδία, η επικρατούσα τάση δεν είναι η χωροθέτηση της πορνείας αλλά η εξάλειψη της, και επομένως δεν αντιμετωπίζεται σαν παράμετρος χωροταξικής ένταξης αλλά σαν αποδιοπομπαίο κοινωνικό πρόβλημα με κάποια διαφορετική, ίσως, οπτική γωνία από τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

6.3 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΟΛΛΑΝΔΙΚΟΥ ΚΑΙ ΣΟΥΗΔΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ

Οι διαφορές μεταξύ των σουηδικών και ολλανδικών μεταρρυθμίσεων συζητούνται σήμερα σε όλη την Ευρώπη. Στις Κάτω Χώρες οι πολιτικές διαχωρίζουν την εθελοντική από την εξαναγκασμένη πορνεία ενώ στη Σουηδία όλες οι μορφές πορνείας αντιμετωπίζονται ως κοινωνικό πρόβλημα. Η ολλανδική κυβέρνηση αναγνωρίζει την αγορά σεξουαλικών υπηρεσιών ως νόμιμο μέρος της βιομηχανίας ψυχαγωγίας. Οι εθνικές νομοθεσίες και οι πολιτικές βάζουν κανόνες στη βιομηχανία του σεξ μέσω νομοθετικού έργου και κανονισμών, χρησιμοποιώντας διάφορα μέτρα όπως τη νομιμοποίηση των οίκων ανοχής, η αποποινικοποίηση της πορνείας στο δρόμο σε ορισμένες περιοχές και η αναγνώριση της πορνείας ως νόμιμης εργασίας. Αυξημένες ποινές έχουν θεσπιστεί για διακινητές μεταναστών και ανήλικων εργαζομένων στο σεξ. Στη Σουηδία, όλη η πορνεία θεωρείται κοινωνικό πρόβλημα. Οι εργαζόμενοι στο σεξ αντιμετωπίζονται σαν θύματα εκμετάλλευσης και κακομεταχείρισης, ενθαρρύνονται να εγκαταλείψουν αυτό το είδος της επιχείρησης ενώ οι πελάτες διώκονται ποινικά. Η νέα νομοθεσία και η σχετική πολιτική μπορεί να έχουν συμβάλει στην τάση, οι εργαζόμενοι στο σεξ να εργάζονται στην αφάνεια. Παρ' όλο που οι εργαζόμενοι στα προγράμματα αυτά στη Σουηδία έχουν τονίσει το γεγονός ότι είναι ακόμα διαθέσιμοι για υποστήριξη, καθοδήγηση, πληροφορίες και

την παροχή συμβουλών, έχουν βρει ότι είναι όλο και πιο δύσκολο να έρθουν σε επαφή με τους εργαζομένους. Νέες μέθοδοι αναπτύσσονται μέσα από μικρές αγγελίες, ανδρικά περιοδικά και γνωστές διευθύνσεις. Μέχρι τώρα είχαν μικρή επιτυχία, και αυτές οι μέθοδοι είναι και χρονοβόρες και απαιτούν εντατική δουλειά (Pettersson και Sjogren, 2000).

Ακόμα, ο κανονισμός και η κατάργηση μπορούν να γίνουν απροσδόκητα στενοί συνεργάτες στις προσεγγίσεις τους στο «πρόβλημα της πορνείας». Όπως σημειώνεται παραπάνω, η σουηδική νομοθεσία μπορεί να αναγκάσει την εργασία στο σεξ να δραστηριοποιείται υπόγεια. Είναι δυνατό, η δραστική εφαρμογή των πολιτικών ρεφορμιστών στη Σουηδία να εκτρέψει επίσης τους Σουηδούς προς τα γειτονικά κράτη. Οι σουηδοί εργαζόμενοι στο σεξ μπορεί να μετακινηθούν προς στο εξωτερικό, οπότε θα μπορούσε να υπάρξει μια αύξηση του «σεξουαλικού τουρισμού» όπου οι σουηδοί πελάτες θα μπορούσαν να αγοράζουν σεξουαλικές υπηρεσίες σε γειτονικές χώρες. Η τοπική βιομηχανία εξαρτάται περισσότερο από τους μετανάστες που επιδιώκουν να αποφύγουν την επαφή με την αστυνομία, την υγεία και τους κοινωνικούς λειτουργούς.

Στην Ολλανδία, μερικοί εργαζόμενοι στο σεξ δεν επιθυμούν να δηλώσουν την απασχόλησή τους και πολλοί δεν μπορούν, επειδή δεν έχουν το δικαίωμα: μπορεί να είναι ανήλικοι, να είναι παράνομοι χρήστες ναρκωτικών ή να εργάζονται σαν παράνομοι μετανάστες. Παρ' όλο που είναι δύσκολο να εκτιμήσει κανείς με ακρίβεια τον αριθμό των εργαζομένων χωρίς νόμιμα έγγραφα, διάφορες εκτιμήσεις περιστρέφονται γύρω από τα παρακάτω στοιχεία: από περίπου 25.000 εργαζομένους στο σεξ στην Ολλανδία κάθε χρόνο, περίπου 50% δεν είναι υπήκοοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης (van der Helm and van Mens, 1999). Επομένως, ένα σημαντικό ποσοστό των εργαζομένων στο σεξ στην Ολλανδία είναι πιθανό να αποκλειστεί από το νέο σύστημα και μπορεί να επηρεαστεί αρνητικά από τη νέα νομοθεσία κι έτσι να αναγκάζονται να δραστηριοποιηθούν υπόγεια. Πρόσφατες εκθέσεις υποστηρίζουν ότι η κινητικότητα μέσα στην Ολλανδία και τις γειτονικές χώρες έχει αυξηθεί, σαν άμεσο αποτέλεσμα της εφαρμογής των νέων πολιτικών στις πόλεις όπως το Άμστερνταμ. Όσον αφορά στην ελαχιστοποίηση ζημιάς και την προώθηση υγείας, αυτή η νέα κινητικότητα και αυξανόμενη αφανής δραστηριότητα, δημιουργούν στους κοινωνικούς λειτουργούς και τους λειτουργούς υγείας οξυμένα προβλήματα πρόσβασης προς τους εργαζομένους στο σεξ (van der Helm and van Mens, 1999).

Επιπλέον, ευάλωτες ομάδες που κινούνται έξω από το νόμο είναι πιθανό να δοκιμάσουν τις όλο και περισσότερο κακές συνθήκες εργασίας, ενώ τα αφεντικά τους ή οι πελάτες τους ελάχιστα θα ενδιαφέρονται για την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας τους. Κατ' αυτό τον τρόπο, δημιουργείται ένα σύστημα δύο επιπέδων, με έναν νόμιμο τομέα, στον οποίο οι εργαζόμενοι μπορούν να απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα απασχόλησης, πολιτικά και άλλα δικαιώματα όπως όλοι οι άλλοι υπήκοοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ενός παράνομου τομέα, στον οποίο οι εργαζόμενοι αποκλείονται από την κοινωνία πολιτών και έχουν λίγα δικαιώματα στην υγειονομική περίθαλψη, κοινωνικά προνόμια ή προστασία στην εργασία και μικρή δυνατότητα προσφυγής στο νόμο εάν υποστούν κακομεταχείριση.

Ο αντίκτυπος τέτοιων πολιτικών δεν έχει ακόμα φανεί, και πρέπει να εξεταστεί σε διεθνή και σε τοπικό τόσο καλά όσο και σε εθνικό επίπεδο. Παραδείγματος χάριν, οι εξελίξεις στις Κάτω Χώρες έχουν επηρεάσει τις γειτονικές χώρες με τους παράνομους εργαζομένους του σεξ να κινούνται κατά μήκος των συνόρων του Βελγίου και του Λουξεμβούργου. Επιπλέον, η στενή παρακολούθηση του αντίκτυπου των αλλαγών μπορεί να βοηθήσει όσον αφορά την ενημέρωση ευρύτερων εξελίξεων όπως είναι οι μεταρρυθμίσεις, μέσα σε οποιαδήποτε περιοχή της Ευρώπης μπορούν να διαδοθούν γρήγορα, και να υιοθετηθούν αλλού. Το σουηδικό πείραμα έχει συζητηθεί ευρέως σε άλλες σκανδιναβικές χώρες, και οι δανικές και φινλανδικές κυβερνήσεις αποφάσισαν πρόσφατα να μην υιοθετήσουν τη νέα πολιτική (Kaivola, 2000 Kongstad, 2000).

6.4 ΙΤΑΛΙΑ

Ο κόσμος της πορνείας στην Ιταλία παρουσιάζει ευαίσθητη διάρθρωση και αυξημένη διαφοροποίηση όσον αφορά στην προσφορά. Στο περιβάλλον της πορνείας του πεζοδρομίου, η παρουσία εξειδικευμένων εγκληματικών στοιχείων μετέτρεψε σημαντικά τις δυναμικές της αγοράς αναπαράγοντας καταστάσεις εκμετάλλευσης με εντελώς καινούριες μορφές. Η ίδια η κατάσταση των «μεταναστών», συνήθως λαθραίων, καθιστά τις γυναίκες που εκδίδονται πιο τρωτές. Αλλά η πορνεία της νέας χιλιετίας δε χαρακτηρίζεται μόνο από την αυξημένη εκμετάλλευση και την κοινωνική διαφάνεια. Άλλοι εμπλεκόμενοι κατακλύζουν την αγορά, λιγότερο «ορατοί» και «θορυβώδεις» άλλα όχι και ανύπαρκτοι, από τις συνοδούς πολυτελείας μέχρι τις κοινές πόρνες και από τους τρανσέξουαλ μέχρι τις «μασέρ». Είναι ένας σύνθετος και πολυμορφικός κόσμος σε συνεχή αλλαγή που υπάρχει για να ικανοποιήσει μια

ζήτηση που φαίνεται όλο και πιο απαιτητική όσον αφορά στα «νέα προϊόντα», τις ιδιαίτερες υπηρεσίες και τα «επιλεγμένα» σώματα (Stefano Becucci, Eleonora Garosi, 2008)

Κατά τη διάρκεια της νομιμοποίησης, από το 1890 έως το 1958 οι γυναίκες ήταν υποχρεωμένες να εργάζονται μέσα στους οίκους (case chiuse) για να μπορούν να εκδίδονται. Με πρόταση της γερουσιαστή Lina Merlin, στις 20 Φεβρουαρίου του 1958, ο νόμος 75/58, που θεσπίστηκε από το Ιταλικό Κοινοβούλιο ορίζει ότι *«..απαγορεύεται η λειτουργία των οίκων ανοχής στο κρατικό έδαφος και στα εδάφη που βρίσκονται κάτω από την ιταλική δικαιοδοσία»*. Ο νέος κανονισμός, του οποίου η κοινοβουλευτική διαμάχη είχε ήδη ξεκινήσει δέκα χρόνια πριν, καταργεί επίσημα τους οίκους ανοχής που, στην πραγματικότητα, ήταν έτσι και αλλιώς «άδειοι», δεδομένου ότι το Υπουργείο Εσωτερικών δε χορηγούσε από χρόνια καινούριες άδειες λειτουργίας κι έτσι με τη θέσπιση του νόμου «ελευθερώνει» 2705 γυναίκες που εργαζόταν εκεί (Tatafiore, 1997).

Το αποτέλεσμα του νόμου αυτού ήταν να εντοπιστούν στο τέλος της δεκαετίας του '70 οι εξής μορφές πορνείας: η πορνεία του πεζοδρομίου, εκείνη που λαμβάνει χώρα σε διαμερίσματα ή ξενοδοχεία και τέλος η πορνεία πολυτελείας. .

Από τα πρώτα μισά της δεκαετίας του '80, ξεκίνησε μια νέα φάση αλλαγής που χαρακτηρίστηκε από τις συνεχείς αφίξεις στην Ιταλία νέων κατηγοριών ατόμων απορροφημένων από την πορνεία. Οι αλλαγές αυτές φάνηκαν στην πορνεία του πεζοδρομίου. Οι ιταλίδες γυναίκες εγκατέλειψαν σταδιακά αυτήν την εργασία, αφήνοντας χώρο στους τρανσέξουαλ, και αργότερα, το 1989-1990, στις πρώτες αλλοδαπές γυναίκες που προερχόταν από τη Λατινική Αμερική και την Ανατολική Ευρώπη. Από τη δεκαετία του '90 και μετά εμφανίζονται στο προσκήνιο γυναίκες από τη Νιγηρία και αργότερα από την Αλβανία. Οι μετακινήσεις όμως αυτές στο πέρασμα του χρόνου πήραν μεγάλες διαστάσεις με αποτέλεσμα, σύμφωνα με κάποιους εκτιμητές, αυτή τη στιγμή να εργάζονται στην πορνεία περίπου 70.000 – 100.000 γυναίκες εκ των οποίων οι μισές είναι αλλοδαπές και το 65% δουλεύει στο δρόμο (Stefano Becucci, Eleonora Garosi, 2008)

Μετά από αυτά τα μεταναστευτικά κύματα και μέχρι σήμερα η Ιταλία είναι μια χώρα άμεσα συνδεδεμένη με το πρόβλημα της διεθνούς σωματεμπορίας (human trafficking).

Εκτός όμως από το πρόβλημα της διεθνούς σωματεμπορίας πρόβλημα θεωρείται και η διατάραξη της δημόσιας τάξης και γι' αυτό το λόγο τέθηκε από τον υπουργό εσωτερικών Roberto Maroni τον Ιούνιο του 2008, πρόταση χωροθέτησης ζωνών αγοραίου έρωτα (red light districts). Επίσης πρόσφατα έγιναν προτάσεις που αφορούν τη νόμιμη λειτουργία οίκων ανοχής έτσι ώστε να μειωθούν τα ποσοστά πορνείας στο δρόμο καθώς και τα ποσοστά βίας που συναντώνται σε τέτοιου είδους δραστηριότητες.

Στη Βενετία, το 2002, εγκρίθηκε ένα σχέδιο ζωνοποίησης της πορνείας μέσα σ' ένα red - light district. Το σχέδιο το οποίο προτάθηκε από το τοπικό συμβούλιο προέβλεπε τη δημιουργία συγκεκριμένων ζωνών για τις εκδιδόμενες όπου θα τους παρέχονται υπηρεσίες υγείας, καφέs και προφυλακτικά. (*BBC news*, 14 – 01 – 2001)

Πάνω σ' αυτό όμως αντιτίθεται η Καθολική Εκκλησία που υποστηρίζει πως μια τέτοια ιδέα είναι αισχρή. Συγκεκριμένα σύμφωνα με τον Πατέρα Ορέστε Μπέντζι (Oreste Benzi), που εργάζεται στην επανένταξη των εκδιδομένων «*καμία γυναίκα δεν διαλέγει να πουλήσει το σώμα της...με αυτόν τον τρόπο το κράτος θα νομιμοποιούσε το εμπόριο της ανθρώπινης σάρκας και θα γινόταν συνένοχος των προαγωγών*».

Συμπεραίνουμε λοιπόν πως όσον αφορά τη σχέση της Ιταλίας με την πορνεία η κατάσταση είναι λίγο πολύπλοκη. Οι ιταλικοί νόμοι νομιμοποιώντας την κάτω από πολύ συγκεκριμένες προϋποθέσεις, κατόρθωσαν αντί να την εξαλείψουν να τη μεταφέρουν σχεδόν εξ ολοκλήρου στο δρόμο και συνεπώς να ενισχύσουν το φαινόμενο του trafficking. Επίσης οι οποιοσδήποτε προσπάθειες και προτάσεις γίνονται ώστε να δοθεί μια ουσιαστική λύση σ' ένα θέμα που έτσι κι αλλιώς αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ιταλικής κοινωνίας, σκοντάφτουν στις ιδέες της καθολικής εκκλησίας που ασκεί ισχυρότατη επιρροή στη συγκεκριμένη χώρα.

6.4 ΤΑΪΛΑΝΔΗ

Στη νέα παγκόσμια αγορά, που διαμορφώθηκε με τον ερχομό του 20^{ου} αιώνα, χώρες όπως η Ταϊλάνδη τάχθηκαν να διαδραματίσουν το ρόλο του πορνείου στον κόσμο. Αυτό διευκολύνεται με την έλλειψη ενδιαφέροντος ως προς την ανάπτυξη των ευκαιριών για την οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών, θέτοντας την πορνεία ως την πιο κερδοφόρα εργασία για τις γυναίκες της Νοτιοανατολικής Ασίας.

Συγκεκριμένα μια μελέτη που διεξήχθη από τον Pashk Phongraichit, έναν Ταϊλανδό κοινωνιολόγο για τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εργασίας εκτιμήθηκε πως οι αποδοχές των εργαζομένων στο σεξ είναι ίσες με εικοσιπέντε (25) φορές εκείνων των άλλων επαγγελματιών (Robinson, Lillian S, 1993).

Η πορνεία είναι διαθέσιμη σε διάφορους χώρους, κυρίως οίκους ανοχής, αίθουσες μασάζ, σάουνες, μπαρ αεροσυνοδών και karaoke, οι οποίοι τροφοδοτούν κυρίως στους τοπικούς πελάτες και άλλους Ασιάτες. Για τους πλούσιους, οι ιδιωτικές λέσχες αφθονούν. Υπάρχει επίσης διάφορα go-go bars και "beer bars " που τροφοδοτούν συνήθως τους δυτικούς εκπατριζόμενους και τους τουρίστες. Τέλος, υπάρχουν μεγάλοι αριθμοί «ελεύθερων επαγγελματιών», οι οποίες μπορούν να βρεθούν στα λόμπι ξενοδοχείων, σε ντίσκο, σε μπαρ ή ακόμη και στους εμπορικά κέντρα ή στο δρόμο.

Ο αριθμός των γυναικών που εργάζονται στην πορνεία εκτιμάται περίπου στις 200.000, εκ των οποίων ένα μεγάλο μέρος (περίπου 40.000) είναι παιδιά. Οι περισσότερες από αυτές ασκούν το επάγγελμά τους στην πρωτεύουσα Μπανγκόγκ ενώ το 70% προέρχεται από αγροτικές περιοχές (Rhodes, Richard, 1991) .

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εργασίας στη Γενεύη, σε έρευνα που πραγματοποίησε σε πενήντα (50) γυναίκες που είχαν μεταναστεύσει στη Μπανγκόγκ για να εργαστούν σε αίθουσες μασάζ, εξέτασε τους λόγους που τις οδήγησαν στην πορνεία. Τα συμπεράσματά τους συνοψίζουν την οικονομική σκέψη πίσω από τις αποφάσεις τους. Η μετανάστευση τους έδωσε μία δύναμη κέρδους που ήταν απλά εκπληκτική σε σχέση με τους συνηθισμένους αγροτικούς προϋπολογισμούς. Συμμετείχαν δηλαδή σε μια επιχειρηματική κίνηση που είχε σκοπό να στηρίξει τα μέλη της οικογένειας μιας αγροτικής οικονομίας (*The Economist*, 25 – 02 – 1989).

Όσον αφορά το κράτος, οι γυναίκες αυτές διαδραματίζουν έναν ζωτικής σημασίας ρόλο στην τουριστική βιομηχανία αφού η τελευταία, στηριζόμενη στην πορνεία, είναι η μεγαλύτερη πηγή ξένου συναλλάγματος της Ταϊλάνδης. Όπως φαίνεται και από επίσημα στοιχεία διεθνών οργανισμών για το έτος 2003, τα έσοδα της χώρας από την πορνεία ανέρχονται σε 4,3 δισεκατομμύρια δολάρια.

Το παράδοξο σε όλα αυτά είναι πως η πραγματική άνθιση της πορνείας και του σεξοτουρισμού αρχίζει μετά τη νομική της απαγόρευση, στις αρχές της δεκαετίας του '60. Ήταν τότε που η ηγεσία των αμερικανικών στρατιωτικών δυνάμεων που

πολεμούσαν στο Βιετνάμ επέλεξε την Ταϊλάνδη ως τόπο αναψυχής και ξεκούρασης των στρατιωτών της.

Ο Νόμος Καταστολής Πορνείας που εισάγεται το 1960 και είναι ακόμα σε ισχύ καθορίζει την πορνεία ως έγκλημα ανηθικότητας, πράξη «ανήθικης παροχής σεξουαλικών υπηρεσιών επί αμοιβής», ένας ορισμός που υιοθετείται από τη Συνθήκη Ηνωμένων Εθνών το 1950. Κάθε ενδιαφερόμενο μέρος υπόκειται σε ποινικές ρήτρες εκτός από τον πελάτη.

Με άλλα λόγια, μόνο οι γυναίκες και οι ανώτεροί τους τιμωρούνται για τη συμμετοχή στην πορνεία, δεδομένου ότι είναι αυτοί που πωλούν τις υπηρεσίες. Οι άνδρες που πληρώνουν τις γυναίκες δεν επιπλήττονται καθόλου. Ο Νόμος Καταστολής Πορνείας προστατεύει τον πελάτη σύμφωνα με την παράδοση που αναγνωρίζει τους άνδρες ως έχοντας το νόμιμο δικαίωμα να αγοράσουν τη σεξουαλική ικανοποίηση.

(www.baliprocess.net/Files/Legislation/QZ/ThailandProstitutionAct.pdf.)

Η τιμωρία των εργοδοτών παραμένει μόνο σε άτυπο επίπεδο. Ήταν όχι πριν από το 1966 που πέρασε ο νόμος των Οίκων Υπηρεσιών (Service Establishments) και ο οποίος κατέστησε πιθανό για τις Ταϊλανδές γυναίκες να παρέχουν «ειδικές υπηρεσίες». Αυτό γίνεται, παραδείγματος χάριν, με την καθιέρωση τέτοιων θέσεων όπως οι αίθουσες μασάζ όπου οι άνδρες έρχονται και βλέπουν τις γυναίκες, που βρίσκονται καθισμένες χωρισμένες από έναν τοίχο γυαλιού, και μπορούν να επιλέξουν όποια θέλουν. Οι γυναίκες έρχονται στο δωμάτιο ξενοδοχείου των ανδρών και «τους κάνουν μασάζ», αλλά, στην πραγματικότητα κάνουν περισσότερα από αυτό. Αφήνεται συνήθως στον πελάτη να αποφασίσει ποιο είδος «ειδικής υπηρεσίας» θέλει, και λόγω αυτού, οι γυναίκες είναι σε θέση να συμμετέχουν στη βιομηχανία του σεξ χωρίς οποιαδήποτε νομικά μέτρα εναντίον τους.

Ενώ η ύπαρξη της πορνείας καταστέλλεται νόμιμα, οι θέσεις ψυχαγωγίας (σωματεμπορία) επισημοποιήθηκαν έτσι ώστε να προστατεύσουν τους ιδιοκτήτες, τους προμηθευτές γυναικών και σήμερα στο πλαίσιο του νόμου του 1996, τους πελάτες. Μόνο τα παραδοσιακά «πορνεία» παρέμειναν μη προστατευμένα από τους περιορισμούς του Νόμου Πορνείας.

Μετά το τέλος του πολέμου, η φήμη της Ταϊλάνδης ως σεξουαλικού παραδείσου είχε φτάσει σε όλες τις ανεπτυγμένες χώρες. Από τη Γερμανία και την Ολλανδία άρχισαν να φεύγουν οι πρώτες φτηνές πτήσεις τσάρτερ, αλλά και πολλοί τουρίστες

συνέρρεαν από τις γειτονικές Ιαπωνία και Ταϊβάν για ανεύρεση ερωτικού συντρόφου. Μάλιστα πολλοί αμερικανοί στρατιώτες μετά τον πόλεμο προτίμησαν να μη γυρίσουν καθόλου στην πατρίδα τους, βοηθώντας ιδιαίτερα με τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες στην ανάπτυξη του σεξοτουρισμού.

Η περιοχή της Patpong, στο κέντρο της πρωτεύουσας Μπανγκόκ, είναι παγκοσμίως γνωστή ως συνοικία με τα κόκκινα φανάρια (red-light district) αν και υπάρχουν στην Μπανγκόκ πολυάριθμες τέτοιες συνοικίες όπως η Soi Cowboy και η Nana Plaza. Η συγκεκριμένη περιοχή είχε επιλεγεί, κατά τη διάρκεια του πολέμου στο Βιετνάμ, από τους επικεφαλής του στρατεύματος για «ανάπαυση και αναψυχή» των στρατιωτών κι έτσι έγινε συνώνυμη με τη σεξουαλική διασκέδαση και την κραιπάλη (*Περιοδικό Έψιλον*, 14 – 09 – 2008).

Η Patpong (Εικόνα 14) αποτελείται από δύο παράλληλες δευτερεύουσες οδούς που βρίσκονται μεταξύ του δρόμου Silom και του δρόμου Surawong και μια δευτερεύουσα οδό που βρίσκεται την αντίθετη πλευρά, την Surawong. Η Patpong 1 είναι η βασική οδός με πολλά μπαρ διάφορων ειδών. Η Patpong 2 επίσης έχει πολλά παρόμοια μπαρ. Δίπλα σε αυτά βρίσκεται η Soi Jaruwan, μερικές φορές αποκαλούμενη Patpong 3 αλλά περισσότερο γνωστό ως Silom Soi 4. Εξυπηρετεί κυρίως ομοφυλόφιλους άνδρες, ενώ η κοντινή Soi Thaniya έχει ακριβά μπαρ με Ταϊλανδές αεροσυνοδούς που εξυπηρετούν σχεδόν αποκλειστικά Γιαπωνέζους άνδρες (Cleo Odzer, 1994).

Οι δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στην περιοχή της Patpong είναι, όπως άλλωστε προαναφέρθηκε συσχετισμένες με το σεξ. Έτσι συναντάει κανείς πολυάριθμα «go-go» μπαρ όπου οι χορεύτριες παρέχουν σεξουαλικές υπηρεσίες στους πελάτες με επιπλέον αμοιβή. Επιπλέον υπάρχουν οι λεγόμενες «αίθουσες μασάζ», οι οποίες στην πραγματικότητα δεν είναι παρά οίκοι ανοχής, καθώς και εγκαταστάσεις στις οποίες πραγματοποιούνται ζωντανά «sex shows». Τέλος στην περιοχή βρίσκονται και κάποια gay μπαρ που όμως είναι απλά παραδοσιακές gay pubs με κάποιες βέβαια εξαιρέσεις.

Η πόλη Pattaya, το μικρό ψαροχώρι της δεκαετίας του '60, που κι αυτό είχε επιλεγεί ως χώρος «ανάπαυσης και αναψυχής», σήμερα αποτελεί επίσης ένα εξαιρετικό ταξιδιωτικό προορισμό για τους λάτρεις του σεξοτουρισμού. Βέβαια, μετά

την αποχώρηση των αμερικανικών στρατευμάτων και σχεδόν μια ολόκληρη δεκαετία πέρασε μεγάλη κρίση, αφού οι πρώτοι σεξοτουρίστες περιορίζονταν στην πρωτεύουσα της Ταϊλάνδης (*Περιοδικό Έψιλον*, 14 – 09 – 2008).

Ο μόνιμος πληθυσμός της Pattaya, σύμφωνα με την επίσημη απογραφή, δεν ξεπερνά τους 110.000 κατοίκους, όμως στην πραγματικότητα είναι τουλάχιστον τρεις φορές περισσότεροι. Όσο για τους επισκέπτες της, αυτοί ξεπερνούν τα έξι (6) εκατομμύρια το χρόνο. Εδώ τα πράγματα τα είναι πιο άγρια σε σχέση με την Μπανγκόκ. Οι κράχτες και τα κορίτσια είναι ιδιαίτερα επίμονοι και φορτικοί και ελάχιστοι τουρίστες δεν ενδίδουν στο κάλεσμά τους (*Περιοδικό Έψιλον*, 14 – 09 – 2008).

6.5 NEBADA

Η Νεβάδα είναι ένα από τις λίγες πολιτείες στην πουριτανή Αμερική όπου η πορνεία είναι είτε νόμιμη είτε ανεκτή ανοιχτά. Αυτή η αναπτυγμένη και κακόφημη κληρονομιά του πρόωρου δυτικού ατομικισμού και των ημερών του Πυρετού της Χρυσοθηρίας είναι ένα μοντέλο του τι μερικοί θεωρούν ότι πρέπει να υπάρξει και αλλού στις Ηνωμένες Πολιτείες, και σχεδόν εξ ορισμού, είναι μέρος κάθε διαμάχης πάνω στο θέμα. Ο αριθμός πορνείων και πορνών στη Νεβάδα είναι μικρός και νόμιμα περιορισμένος στις αγροτικές περιοχές και τις μικρές πόλεις, και το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού αποδέχεται ή τείνει θετικά προς την πορνεία των οίκων ανοχής. Αυτή η αποδοχή, μπορεί να αιτιολογηθεί σε μεγάλο βαθμό από τον τρόπο με τον οποίο οι οίκοι, οι «μαντάμ», και τα κορίτσια περιορίζονται με τα νομικά και σχεδόν-νομικά μέσα, και από τα αντιληπτά θετικά οφέλη που αυξάνουν (Symanski, R. 1974)

Το 1911 και 1913, το κράτος υιοθέτησε νόμους που περιόριζαν τη δραστηριότητα της πορνείας και στη συνέχεια εκδίωξε τις πορνικές δραστηριότητες με βάση τα καταστατικά περιστολής παρενόχλησης. Ο νόμος στη Νεβάδα άλλαξε μ' έναν ασυνήθιστα έμμεσο τρόπο όταν, το 1971, η Νομοθετική Εξουσία της Νεβάδα αποδέχτηκε μια τροποποίηση σε μια νομοθετική έκθεση όπου «η ομάδα αδειοδότησης δε θα έπρεπε να χορηγεί άδειες λειτουργίας οίκου ανοχής κακής φήμης και υπόληψης στο καθένα σε μία κομητεία 250.000 ή περισσότερων». Το 1978 το Ανώτατο Δικαστήριο της Νεβάδα αποφάνθηκε ότι στο Νόμο του 1971, το νομοθετικό σώμα, μολονότι σιωπηρό, επέτρεπε στην αδειοδότηση οίκων σε 16 από τις 17 κομητείες της Νεβάδα. (Κομητεία Nye εναντίον Plankinton, 1978) Μόνο η

κομητεία Κλαρκ (που περιλαμβάνει το Λας Βέγκας), με έναν πληθυσμό το 1970 273.288 κατοίκων, αποκλείεται από αυτό το καταστατικό(Εικόνα 15).

Ως αποτέλεσμα, νόμιμοι οίκοι ιδρύθηκαν, από επτά κομητείες και δήμους, οι περισσότεροι απομονωμένοι και κρυμμένοι σε αγροτικές περιοχές (Εικόνα 16). Στην κομητεία Λίων, για παράδειγμα, τρεις οίκοι συσπειρώθηκαν στο τέλος ενός δρόμου προορισμένου για οίκους και ερειπωμένα συγκροτήματα κτιρίων. Τα περισσότερα νόμιμα πορνεία της Νεβάδα είναι στην πραγματικότητα αρκετά τροχόσπιτα προσαρμοσμένα μεταξύ τους, που δεσπόζουν σε μια γυμνή και άγονη εξοχή. Όλα περιβάλλονται από ψηλή περίφραξη, κάποια από ηλεκτρική, με αγκαθωτά σύρματα στην κορυφή (Melissa Hope Ditmore, 2006).

Η θέση των οίκων και οι χώροι δραστηριότητας των εκδιδομένων, στην πραγματικότητα, ορίζονται μόνο με νομικούς, σχεδόν-νομικούς, και τους κανονισμούς των ιδιοκτητών των οίκων. Οι νόμοι ή οι διατάξεις σε επίπεδο πολιτείας, κομητείας, ή πόλεων καθορίζουν το νομικό πλαίσιο. Οι «μαντάμ» και τα κορίτσια υπακούουν επίσης στους γραπτούς και άγραφους κανόνες, αμφισβητήσιμης νομικής ισχύος, που διατυπώνονται από τα συμβούλια πόλεων και τους ανώτερους υπαλλήλους επιβολής του νόμου. Οι «μαντάμ» καταρτίζουν τους κανόνες που αφορούν τα κορίτσια και ελέγχουν το σπίτι και την κοινοτική συμπεριφορά (Symanski R., 1974).

Τα νόμοι της πολιτείας καθιστούν ένα πορνείο παράνομο αν βρίσκεται μέσα σε απόσταση 400 γιάρδων από ένα σχολείο ή μια οικοδομή που προορίζεται να στεγάσει θρησκευτικές υπηρεσίες, ή από ένα βασικό εμπορικό δρόμο. Το τελευταίο διαμορφώνεται για να αποκλείσει τη δυνατότητα εισόδου ή εξόδου των πορνείων σε μια σημαντική οδό της πολιτείας. Πολλοί νομοί δεν χορηγούν άδεια για πορνεία υπό αυτήν τη μορφή, αλλά περισσότερο για μπαρ και δωμάτια σπιτιών, και μπορούν να υιοθετήσουν μια παρόμοια μέθοδο για τέτοιου είδους ιδρύματα στις διατάξεις τους (Symanski R., 1974).

Ορίζουν ότι οι εκδιδόμενες είναι τουλάχιστον είκοσι ενός ετών (δεκαοχτώ σε μερικούς νομούς), λαμβάνουν άδεια εργασίας, δίνουν δακτυλικά αποτυπώματα, φωτογραφίζονται, και εξετάζονται από έναν παθολόγο πριν αρχίσουν εργασία. Σε μερικούς νομούς πρέπει να καταχωρήσουν τα αυτοκίνητά τους και να ειδοποιήσουν την αστυνομία κατά τη λήξη της απασχόλησης. Πρέπει επίσης να υποβληθούν σε εβδομαδιαία και μηνιαία ιατρική εξέταση με έξοδά τους. Αυτοί οι κανονισμοί, που

δεν υιοθετούνται πάντα, έχουν ως σκοπό να προστατεύσουν τους πελάτες και την κοινότητα την ίδια από τα αφροδίσια νοσήματα και από τα κορίτσια που έχουν μητρώο ή εθίζονται στα ναρκωτικά. Αυτοί οι «κανόνες και κανονισμοί» δημιουργούν μερικές από τις ισχυρότερες φιλονικίες όσον αφορά την πορνεία. Οι διαχειριστές των πορνείων τους αποδέχονται ασυζητητί, παρά το αμφισβητήσιμο νομικό καθεστώς τους, επειδή θα διακινδύνευαν την ύπαρξη των πορνείων αν τους προκαλούσαν. Είναι αυτοί οι κανόνες που καθορίζουν τους χώρους δραστηριότητας των πορνών.

Η διάταξη δεκαοχτώ σελίδων του 1972 για το νομό της Λίων είναι ίσως η περιεκτικότερη στην πολιτεία. Λόγω της ανησυχίας της σχετικά με τη νομιμότητα των οίκων, δηλώνει ότι δεν αποτελούν δημόσια ενόχληση ούτε παράβαση της δημόσιας ηθικής. Για να διασφαλίσουν ότι δεν θα αποτελούν ενόχληση, τα τμήματα επιμέλειας απαιτούν στοιχεία όσον αφορά την οικονομική κατάσταση του ιδιοκτήτη, τις διευθύνσεις του ιδιοκτήτη και των εκδιδομένων κατά τη διάρκεια των προηγούμενων δέκα ετών, και πλήρεις πληροφορίες για προηγούμενες καταδίκες του ιδιοκτήτη. Μια πόρνη που έχει καταδικαστεί για οποιοδήποτε κακούργημα δεν μπορεί να εργαστεί. Ο σερίφης μπορεί να περιορίσει τις ώρες ανά ημέρα ή τις ημέρες ανά εβδομάδα που ένας οίκος είναι ανοικτός, τον αριθμό των κοριτσιών που μπορεί να έχει ένα σπίτι, και το μέγεθος του κτιρίου. Πρόκειται να λαμβάνει εβδομαδιαίες αναφορές σχετικά με την υγεία των κοριτσιών, τα οποία πρέπει να υποβάλλονται σε κανονικές εξετάσεις. Τα σπίτια μπορούν να απασχολήσουν άνδρες μόνο για τη συντήρηση και την επισκευή των εγκαταστάσεων των οίκων, και κανένας άνδρας δεν επιτρέπεται να ζήσει σε ιδιοκτησία που καταλαμβάνεται από το πορνείο (Symanski R., 1974).

Στις κομητείες όπου η πορνεία είναι νόμιμη γίνονται περιστασιακά προσπάθειες από τους νομοθέτες και ειδικά από τους νεοφερμένους φονταμενταλιστές ιεροκήρυκες να τεθεί η πορνεία εκτός νόμου ή να περιοριστεί ο αριθμός των σπιτιών. Στις αρχές του 1973, ο Επίτροπος Νομού της κομητείας Storey εξέδωσε μια δήλωση ενάντια στην πορνεία, όπου υποστηρίζει ότι λάμβανε καταγγελίες από ανθρώπους εντός και εκτός της κομητείας (*Nevada State Journal*, 22 – 03 - 1973). Η κομητεία Storey έχει το μεγαλύτερο και πιο διαφημισμένο πορνείο της Νεβάδα, το Joe Conforte «Mustang Bridge Ranch». Άλλες κομητείες λαμβάνουν γενικά μικρά αντίτιμα αδειών για το ποτό και για τη διατήρηση πανσιόν, και ένα μέτριο αντίτιμο για τη διατήρηση οίκου, αλλά η κομητεία Storey, με έναν πληθυσμό 695 κατοίκων,

λαμβάνει περίπου το 10% του εισοδήματός του από το μοναδικό του πορνείο. Εντούτοις, η κομητεία έχει αρνηθεί να εκδώσει άδεια για ένα άλλο σπίτι λόγω του ότι η διατήρηση σπιτιών πολύ κοντά μεταξύ τους μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα (Symanski R., 1974).

Οι οίκοι είναι προσανατολισμένοι στις πόλεις στο βόρειο και κεντροδυτικό μέρος της πολιτείας, και τα αγροτικά πορνεία είναι περιορισμένα στη δύση και το νότο. Τα αγροτικά πορνεία είναι νεώτερα και περισσότερο συνδεδεμένα με τα φορτηγά, τα αεροπλάνα, την παροδικότητα, και την εσπευσμένη συνουσία, παρενοχλώντας τη βιομηχανική εποχή όχι τους καουμποί, αλλά τους ανθρακωρύχους, και τους επαρχιακούς ντόπιους. Έξι από τα ένδεκα αγροτικά σπίτια είναι σε κινητά σπίτια, και άλλα έχουν τις κινητές βασικές προσθήκες, αλλά μόνο τρία από τα είκοσι δύο πορνεία πόλης είναι σε κινητά σπίτια. Τρία από τα αγροτικά σπίτια έχουν διαδρόμους προσγείωσης για να προσελκύσουν πελάτες από το Las Vegas και το Λος Άντζελες, μια «θελκτικότητα» ενδεικτική της απομόνωσης και των ειδικών πελατών (Symanski R., 1974).

Οι οίκοι που βρίσκονται μέσα στις πόλεις είναι συνήθως κοντά στις σιδηροδρομικές γραμμές, στη «λάθος πλευρά», σε χαμηλότερης τάξης ή παρακμασμένες περιοχές. Αυτά τα χαρακτηριστικά υποδεικνύουν πως έχουν υπάρξει, περισσότερο από πενήντα έτη σε μερικές περιπτώσεις. Οι οίκοι είναι επίσης κοντά στην άκρη της πόλης, και ακόμη και στις εξαιρέσεις των κομητειών Elko και Hawthorne κατέχουν τα παρακείμενα μη κατελημμένα εδάφη. Μια περαιτέρω κοινοτυπία είναι η ισχυρή τάση συγκέντρωσης. Οι οίκοι στις κομητείες Winnemucca, Elko, Wells, και Ely είναι δίπλα το ένα στο άλλο, και τα σπίτια στο Battle Mountain και Lovelock είναι λιγότερο από μερικά τετράγωνα ξεχωριστά (Symanski R., 1974).

Οι οίκοι ανοχής της Νεβάδα μπορούν να ταξινομηθούν ανάλογα με τον αριθμό των κοριτσιών σε ένα σπίτι ή σε έναν αστικό τομέα. Τα μεγαλύτερα σπίτια είναι πιο κοντά σε μεγάλες πόλεις σε περιοχές με σημαντική τροφοδότηση, ή στις μεγαλύτερες πόλεις που επιτρέπεται η πορνεία. Τα σπίτια ενδιάμεσου μεγέθους είναι στη σημαντικότερη διαδρομή τουριστών και φορτηγών που διασχίζει το κράτος, την Interstate 80. Οι μικρότεροι οίκοι βρίσκονται σε υποδεέστερες θέσεις, σε κάποια απόσταση από τις μεγάλες πόλεις, ή στις απρόσιτες αγροτικές περιοχές (Symanski R., 1974).

Η πιο αξιοσημείωτη εποχιακή μετακίνηση των κοριτσιών στους οίκους εμφανίζεται κατά τη διάρκεια της εποχής των ελαφιών, από περίπου τα μέσα Σεπτεμβρίου μέχρι τα μέσα Νοεμβρίου. Οι κυνηγοί ελαφιών έρχονται από τη δυτική ακτή για να κυνηγήσουν στη Νεβάδα, τη Γιούτα, και το Κολοράντο. Τα σπίτια που επηρεάζονται περισσότερο είναι εκείνα κατά μήκος της Interstate 80 από την κομητεία Winnemucca στο Wells, και νότια της κομητείας Ely. Άλλες εποχιακές εξάρσεις εμφανίζονται κατά τη διάρκεια του εθνικού βασκικού φεστιβάλ (που γίνεται τον Ιούλιο, σε διαφορετικές ημερομηνίες στις κομητείες Elko και Ely), των τοπικών ροντέο, των αγώνων αυτοκινήτου, και, σύμφωνα με μερικές ιδιοκτήτριες οίκων ανοχής, την παραμονή πρωτοχρονιάς. Επιπλέον, τα πορνεία έχουν περισσότερη δουλειά το καλοκαίρι λόγω της αυξημένης κυκλοφορίας τουριστών στον άξονα Ανατολής-Δύσης. Τα σπίτια έχουν τη λιγότερη δουλειά κατά τη διάρκεια των μεγάλων χιονοπτώσεων το χειμώνα, ειδικά εκείνα που είναι σε δρόμους πρόσβασης. Οι περισσότερες από αυτές τις εποχιακές παραλλαγές δεν εμφανίζονται να έχουν επιπτώσεις στη μετακίνηση των κοριτσιών από ένα σπίτι σε άλλο. Οι πόρνες δεν μετακινούνται εποχιακά ή ετήσια σε κανονική βάση μεταξύ ενός δεδομένου συνόλου πορνείων.

Το σύστημα νομιμοποίησης της Νεβάδα όμως, σε αντίθεση με το μοντέλο της Ολλανδίας, ενισχύει το στιγματισμό των εκδιδομένων και τους αρνείται τα πιο βασικά τους δικαιώματα. Δημιουργεί ένα περιβάλλον εργασίας που είναι τόσο αποκρουστικό και βίαιο που οι οίκοι δυσκολεύονται πολύ να βρουν γυναίκες να εργαστούν εκεί.

Η συντριπτική πλειοψηφία των εκδιδομένων της Νεβάδα είναι παράνομες.

6.6 ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων δεκαετιών υπήρξε ένα συγκρατημένο άνοιγμα χώρου για τη νόμιμη εργασία στο σεξ σε μερικές περιοχές της Αυστραλίας. Αυτό είχε σημαντική επίδραση σε διάφορες μορφές εργασίας και βάζει την Αυστραλία σε διαφωνία με χώρες όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, το Ηνωμένο Βασίλειο και ο Καναδάς, όπου η πορνεία υπόκειται σε έντονη ποινικοποίηση τη συγκεκριμένη περίοδο. Οι λόγοι αυτής της ανάπτυξης στην Αυστραλία είναι σύνθετοι και πολυάριθμοι (Sullivan 1997, Scott 2005) αλλά αντανakλούν καθαρά τα τοπικά

αποτελέσματα πολιτικής και πολιτισμού, περιλαμβάνοντάς τα στην αγορά εργασίας της βιομηχανίας του σεξ.

Στην Αυστραλία όπου οι νόμοι που σχετίζονται με την πορνεία διαφέρουν από πολιτεία σε πολιτεία εφαρμόζονται και διάφορες τοπικές πρακτικές σχεδιασμού και διατάξεις ζωνοποίησης όσον αφορά στους ανεξάρτητους εργαζόμενους στο σεξ, τους εργαζόμενους στο δρόμο και τους οίκους ανοχής. Αυτή η προσέγγιση υιοθετήθηκε κυρίως για να ελέγχεται η βιομηχανία του σεξ με βάση νόμιμα ή αποποινικοποιημένα κανονιστικά μοντέλα. Σε μερικές περιοχές οι διατάξεις σχεδιασμού εμπεριέχονται τόσο μέσα στους νόμους της πολιτείας όσο και στους νόμους των τοπικών συμβουλίων (Linda Banach, Sue Metzenrath, 2000).

Στη Βικτώρια, για να λειτουργήσει ένας οίκος, οι ιδρυτές και οι εργαζόμενοι (οι οποίοι ορίζονται ως ένας ή δύο που εργάζονται μαζί) οφείλουν να είναι καταχωρημένοι στην Ομάδα Ελέγχου της Πορνείας [Prostitution Control Board (PCB)] αφού πρώτα έχουν λάβει μια άδεια σχεδιασμού από το τοπικό συμβούλιο. Ο οίκος θα πρέπει να βρίσκεται σε βιομηχανική ζώνη, σε απόσταση μεγαλύτερη των 100 μέτρων από κατοικήσιμη περιοχή, μεγαλύτερη των 200 μέτρων από εκκλησίες, σχολεία, νηπιαγωγεία ή μέρη όπου συχνάζουν παιδιά και εάν είναι νοικιασμένος πρέπει να δοθεί γραπτή έγκριση από τον ιδιοκτήτη του κτιρίου. Οι ατομικοί οίκοι μπορούν να αιτηθούν για άδεια ή/και αδεία με εξαίρεση από αμοιβή (Linda Banach, Sue Metzenrath, 2000).

Στη Νέα Νότια Ουαλία, διαφορετικά συμβούλια έχουν διαφορετικές πολιτικές, αλλά η πλειοψηφία έχει υποχρεώσει τους εργαζόμενους στο σεξ να εγκατασταθούν σε βιομηχανικές, και σε μερικές περιπτώσεις σε εμπορικές περιοχές (Linda Banach, Sue Metzenrath, 2000) .

Στο Australian Capital Territory (ACT), όπου δεν υπάρχει τρίτη βαθμίδα κυβέρνησης, ο Νόμος για την Πορνεία του 1992 εξασφαλίζει τον περιορισμό των οίκων σε καθορισμένες περιοχές. Οι ισχύουσες καθορισμένες περιοχές περιορίζονται κι εκεί στα βιομηχανικά προάστια. Οι ανεξάρτητα εργαζόμενοι του σεξ μπορούν να τοποθετηθούν σε κατοικήσιμες, εμπορικές ή βιομηχανικές περιοχές εφόσον είναι δηλωμένοι. Στην περίπτωση των ανεξάρτητα εργαζομένων, τόσο στο ACT όσο και στη Βικτώρια, τα μέτρα ασφαλείας της ατομικότητας φροντίζουν ώστε οι προσωπικές και επαγγελματικές λεπτομέρειες να μη είναι διαθέσιμες στο ευρύ κοινό, ενώ οι

πληροφορίες που αφορούν στους οίκους να είναι ευπρόσιτες (Linda Banach, Sue Metzenrath, 2000) .

Ενώ τα τοπικά συμβούλια στις περισσότερες πολιτείες έχουν νομική δικαιοδοσία όσον αφορά στην εγκατάσταση των οίκων, η νομοθεσία της πολιτείας μπορεί επίσης να ορίσει τη θέση αυτών. Αυτή η προσέγγιση αντανάκλα την ιστορία της μεταρρύθμισης της νομοθεσίας της βιομηχανίας του σεξ στην Αυστραλία όπου οι κυβερνήσεις ρυθμίζουν τη βιομηχανία του σεξ μ' έναν ιδιαίτερα περιοριστικό τρόπο. Αυτή η επιπλέον ρύθμιση δεν είναι απαραίτητη αφού η εν λόγω βιομηχανία θα πρέπει να τυγχάνει ίδιας αντιμετώπισης με τις υπόλοιπες εμπορικές επιχειρήσεις. Σχετικά με την εγκατάσταση των οίκων και των ανεξάρτητα εργαζομένων, η νομοθεσία της πολιτείας όσον αφορά στην πορνεία θα πρέπει να είναι πιο κανονιστική ή να αφήσει τα θέματα σχεδιασμού στα τοπικά συμβούλια έτσι ώστε να εφαρμόσει γενικές σχεδιαστικές αρχές. Η ιστορία μέχρι τώρα έχει δείξει ότι πολλά τοπικά συμβούλια υπήρξαν ανίκανα να πάρουν συνεπείς και δίκαιες αποφάσεις όσον αφορά στην εφαρμογή εγκατάστασης των οίκων (Harcourt, 1999:32).

Οι επιπτώσεις από τις αυθαίρετες και αντιφατικές κατευθυντήριες γραμμές της τοπικής εξουσίας και της πολιτικής σχετικά με τη θέση των οίκων ήταν ότι πολλές επιχειρήσεις της βιομηχανίας του σεξ είναι απρόθυμες να προβούν σε διαδικασίες αδειοδότησης φοβούμενες ότι θα απορριφθούν και για να αποφύγουν το κλείσιμο θα πρέπει να καταφύγουν σε πολυέξοδες και εκτενείς εφέσεις. Για παράδειγμα στη Νέα Νότια Ουαλία, μετά την αποποινικοποίηση, το Δικαστήριο Χωροταξίας και Περιβάλλοντος (Land and Environment Court) εξέτασε συνολικά 93 υποθέσεις που αφορούσαν τις Εφαρμογές Ανάπτυξης [Development Applications (DA's)]. Το τοπικό συμβούλιο έφερε 53 υποθέσεις στο δικαστήριο, κερδίζοντας τις 40 από αυτές (μια επιτυχία της τάξεως του 75%). Αυτό το ποσοστό πρέπει να γίνει αντιληπτό στα πλαίσια των τοπικών συμβουλίων που κλείνουν τους υπάρχοντες οίκους, περιορίζοντας την ύπαρξή τους σε βιομηχανικές ζώνες ή περιορίζοντας αυστηρά τους χώρους εγκατάστασής τους. Επιπλέον οι διαχειριστές των οίκων πήγαν 40 υποθέσεις στο δικαστήριο, κερδίζοντας τις 37 από αυτές (ποσοστό επιτυχίας 92%) (SWOP and ACON: 2000). Όταν οι επιχειρήσεις της βιομηχανίας του σεξ έχουν το νόμιμο δικαίωμα να ζητήσουν εφαρμογή και αποκρούονται με βάση μια ηθική ένσταση, όσον αφορά στην ύπαρξή τους, η διαδικασία έφεσης υποστηρίζεται από το νόμο και παραχωρείται η εφαρμογή.

Οι προαιρετικές δυνάμεις των τοπικών αρχών έχουν ευνοήσει μεγάλες επιχειρήσεις που συμβάλλουν στη διατήρηση ενός παράνομου τομέα οίκων και δεν αντιμετωπίζουν τις επιχειρήσεις της βιομηχανίας του σεξ ισότιμα με τις άλλες εμπορικές επιχειρήσεις. Επιπλέον υπονομεύουν το σκοπό της νομοθεσίας της βιομηχανίας του σεξ, όπου αυτός ο σκοπός είναι η νομιμοποίηση των επιχειρήσεων που η παραπάνω περιλαμβάνει. Αυτό πλήττει τους εργαζόμενους του σεξ καθώς συνεχίζουν να εργάζονται για επιχειρήσεις που διώκονται ποινικά παρ' όλο που υφίσταται ένα νόμιμο πλαίσιο διαχείρισης. Ως αποτέλεσμα, οι κατάλληλες κατευθυντήριες γραμμές υγείας και ασφάλειας που υιοθετήθηκαν από τα τοπικά συμβούλια δεν μπορούν να επιβληθούν (Linda Banach, Sue Metzenrath, 2000).

Ένα ζήτημα ιδιαίτερης σοβαρότητας είναι όταν οι ανεξάρτητα εργαζόμενοι του σεξ θεωρούνται ως ιδιωτικές οικιακές επιχειρήσεις και υπόκεινται σε διαδικασία κατοχής άδειας σχεδιασμού από τις τοπικές αρχές. Σε μερικές τοπικές αρχές (όπως η Gold Coast – QLD) ενώ οι ανεξάρτητα εργαζόμενοι του σεξ είναι νομικά αποδεκτοί, με την Τροποποίηση των Νόμων για την Πορνεία το 1992, να εργάζονται από τα σπίτια τους, πρέπει πρώτα να ζητήσουν τοπική άδεια. Η διαδικασία παραχώρησης της άδειας προβλέπει την τοποθέτηση πινακίδας στην πρόσοψη του κτιρίου του/της εργαζόμενου/ης που να διαφημίζει ότι αυτός/αυτή ζητά άδεια για να λειτουργήσει μια μικρή επιχείρηση από το σπίτι και να διευκρινίζει το είδος της επιχείρησης. Μια τέτοια διαδικασία έγκρισης είναι ιδιαίτερα επικίνδυνη καθώς πιστοποιεί δημόσια τη θέση ενός ανεξάρτητου επιχειρηματία. Είναι επίσης απίθανο να αποτελέσει ένα επιτυχές μέσο όσον αφορά στην επίτευξη αποτελεσμάτων ενός ουσιαστικού σχεδιασμού καθώς οι ανεξάρτητα εργαζόμενοι του σεξ είναι δύσκολο να συμμορφωθούν με τέτοιους όρους (Linda Banach, Sue Metzenrath, 2000).

Η ζωνοποίηση ή η δημιουργία «red-light districts» προτάθηκαν ως ένα μέσο «ελέγχου» της εξάπλωσης των επιχειρήσεων της βιομηχανίας του σεξ. Ο εξορισμός των επιχειρήσεων της βιομηχανίας του σεξ ή των εργαζομένων του σεξ σε «red-light districts» είναι πιθανό να υλοποιηθούν σε απομονωμένες βιομηχανικές περιοχές που θέτουν τους εργαζομένους σε κίνδυνο. Καθώς τέτοιες περιοχές είναι κυρίως ακατοίκητες τη νύχτα, υπάρχουν ελάχιστοι μηχανισμοί ασφαλείας. Είναι επίσης απίθανο να ικανοποιηθούν τα απαραίτητα κριτήρια υγείας και ασφάλειας στις επιχειρήσεις της βιομηχανίας του σεξ καθώς τα κτίρια και οι υπόλοιπες «ανέσεις» είναι σχεδιασμένα για να ικανοποιούν βιομηχανικούς σκοπούς (Harcourt, 1999:36).

6.7 ΙΑΠΩΝΙΑ

Η Ιαπωνία είναι μια χώρα συνδεδεμένη, στο πέρασμα των αιώνων, με μια ατμόσφαιρα μυστηριακού ερωτισμού. Προσωποποίηση αυτής της εικόνας βρίσκεται στην έννοια και το θεσμό της γκέισας και συγκεκριμένα στη αντιμετώπισή της ως εκπρόσωπο της πορνείας πολυτελείας..

Η γκέισα (Εικόνα 17 και 18) ωστόσο ανήκει στα πρωταρχικά εμβλήματα του γιαπωνέζικου πολιτισμού. Αν και η γραμμή μεταξύ γκέισας και κορτεζάνας είναι ακαθόριστη από την εμφάνιση της γκέισας στο τέλος του 18^{ου} αιώνα (αρχικά ως αρσενικοί, αργότερα κυρίως θυληκοί ψυχαγωγοί), η γκέισα πάντα διαχωριζόταν από τις εκδιδόμενες, και είχε αρχικά αποκλειστεί από άμεσο ανταγωνισμό. Οι γκέισες (κατά γράμμα «καλλιτέχνες») διαχωριζόταν από την εστίαση τους στις παραδοσιακές Ιαπωνικές τέχνες, που περιλάμβαναν κλασσικό χορό, τραγούδι, παίξιμο μουσικών οργάνων, καλλιγραφία, ανθοκομία, ποίηση, παίξιμο του Γκο, και τελετή τσαγιού. Παρ' όλο που μια σεξουαλική σχέση μπορούσε να αναπτυχθεί μεταξύ μιας γκέισας και ενός μόνιμου πελάτη, το βασικό λειτούργημα της γκέισας ήταν η διαμόρφωση της ατμόσφαιρας των γιορτών, δίνοντας τελικά οικειότητα σε μεμονωμένους πελάτες, και επιδέξιες επιδόσεις για τους λάτρεις των τεχνών. Ο πυρήνας του ρόλου της γκέισας δεν είναι η πώληση σεξουαλικών υπηρεσιών αλλά η ενσάρκωση της γοητείας και του φλερταρίσματος (Melissa Hope Ditmore, 2006).

Σήμερα, η γκέισα διατηρεί τις παραδοσιακές τέχνες (αντίστοιχες του θεάτρου Kabuki με το οποίο ήταν πάντα συνδεδεμένη), παρέχει μια σπάνια, ελαφρώς αναχρονιστική κοινωνική ατμόσφαιρα, και, μέσω της πελατείας της, διατηρεί έναν αριθμό παλαιομοδίτικων πολιτιστικών βιομηχανιών όπως η παραδοσιακή μουσική και οι σχολές χορού και η δημιουργία περικών και κιμονό (Melissa Hope Ditmore, 2006).

Οι κοινωνίες των γκέισών σε διαφορετικές περιοχές και χρονικές περιόδους είχαν αποκλίνουσες πρακτικές, οργάνωση, και ορολογία και είχαν κάνει διάφορες ρυθμίσεις ως απόκριση στις αλλαγές της Ιαπωνικής κοινωνίας. Οι γκέισες που εργάζονται σε θερμά καλοκαιρινά θέρετρα (*onsen*), με μεγάλη τουριστική πελατεία και μεγαλύτερο εργατικό δυναμικό, θεωρούνται από πολλούς ως οι λιγότερο επικεντρωμένες στις τέχνες και περισσότερο πιθανές να απονείμουν σεξουαλικές χάρες. Οι αστικές γκέισες, αντίθετα, εργάζονται σε σπίτια τοποθετημένα σε περιοχές γνωστές ως *hanamachi*, (κατά γράμμα «συνοικίες λουλουδιών») και αντιλαμβάνονται

το λειτούργημά τους στα πλαίσια της καλλιτεχνικής πραγματογνωμοσύνης και της κοινωνικής λεπτότητας. Οι *Hanamachi* μπορούν να εντοπιστούν σε αρκετές Ιαπωνικές πόλεις, αλλά κυρίως στο Τόκιο, την κοσμοπολίτικη πρωτεύουσα της Ιαπωνίας και στο Κιότο, την έδρα του παραδοσιακού πολιτισμού, όπου η παράδοση της γκέισας συνεχίζει να ακμάζει. Στο Τόκιο η γκέισα εργάζεται σ' ένα σπίτι (*okiya*) αλλά μπορεί να επίσης να βρεθεί στη *hanamachi* και να ζει έναν πιο μοντέρνο τρόπο ζωής, ενώ στο Κιότο, η *geiko* (όπως αποκαλείται η γκέισα στο Κιότο) τείνει προς έναν πιο συστηματοποιημένο τρόπο ζωής κατοικώντας, δεχόμενη εκπαίδευση και δουλεύοντας στη *hanamachi*. Οι πέντε ενεργές *hanamachi* του Κιότο, ευρέως γνωστές ως Gokagai, είναι η Gion Kobu (η μεγαλύτερη), η Pontocho (η δεύτερη μεγαλύτερη), η Gion Higashi (η μικρότερη), η Miyagawacho, και η Kamishiciken. Οι *hanamachi* του Τόκιο περιλαμβάνουν την Akasaka, την Asakusa, τη Mukojima, τη Shimbashi, και τη Yanigibashi (Melissa Hope Ditmore, 2006).

Οι σύγχρονες επιχειρήσεις ψυχαγωγίας και σεξ στην Ιαπωνία είναι ευρέως γνωστές ως *mizu shobai* (κυριολεκτικά «επιχείρηση νερού», γλωσσικός απόγονος του φεουδαλικού «πλωτού κόσμου» της Ιαπωνίας). Εκμεταλλευόμενοι το πλεονέκτημα του νομικού Ιαπωνικού ορισμού του «σεξ» ως διείσδυση, τα συγκεκριμένα «ροζ σαλόνια» (*pinku saron*) χαρακτηρίζονται από ανεπαρκώς ντυμένες σερβιτόρες ου σερβίζουν ποτά και προσφέρουν μασάζ, με τις προοπτικές του στοματικού έρωτα ή του βοηθητικού αναντισμού. Οι επονομαζόμενες «Χώρες του Σαπουνιού» (Soaplands) ή *So-pu* όπως είναι η γιαπωνέζικη ονομασία τους, αντίθετα, είναι ένας συνδυασμός όλων των υπηρεσιών των σαλονιών μασάζ των λουτρών και των οίκων ανοχής, στις οποίες οι γυναίκες παρέχουν ολόσωμα «βοηθητικά μπάνια». Οι χώροι αυτοί που αρχικά ονομαζότανε *toruko* (από τα τουρκικά λουτρά), μέχρι που η αναπτυσσόμενη πολιτική ορθότητα παρακίνησε μια αλλαγή του ονόματος, τοποθετούνται σε κάθε σημείο του Τόκιο (και στην υπόλοιπη Ιαπωνία), εμφανίζοντας τη μεγαλύτερη συγκέντρωση στο Kabukicho και τη Yoshiwara. Για πολλά χρόνια, οι «χώρες του σαπουνιού» αποτελούσαν το κύριο υποστήριγμα της πορνείας, αν και από τα μέσα της δεκαετίας του 1990, εμφανίστηκε μεγάλος ανταγωνισμός (Melissa Hope Ditmore, 2006).

Η Yoshiwara, η συνοικία απόλαυσης του Edo, της Ιαπωνίας ήταν για περισσότερο από τρεις αιώνες το κέντρο της πορνείας, του θεάτρου, και της τέχνης. Από το 1617,

η Yoshiwara βρισκόταν στα βορειοανατολικά της πόλης, και το 1657, μετακινήθηκε σ' ένα μεγαλύτερο χώρο μακριά από το κέντρο της πόλης.

Αν και η θέση της ήταν περιθωριακή, η Yoshiwara αναπτύχθηκε σε ένα ακμάζων πολιτιστικό κέντρο κατακλυσμένο από μαγαζιά σερβιρίσματος τσαγιού, εστιατόρια και θέατρα όπου διαδραματιζόταν έργα kabuki και *bunraku* (μαριονέτες). Οι εσωτερικοί λαϊκότροποι της συνοικίας οδήγησαν στην ανάπτυξη διαφόρων προτύπων τρόπου ζωής, συμπεριφορών και λόγου. Οι κορτεζάνες της Yoshiwara έγιναν γνωστές, σε αντίθεση με αυτές της Οσάκα και του Κιότο για την αυτοπειθαρχία και την αυτοπεποίθησή τους, γνωστές ως *hari* (Melissa Hope Ditmore, 2006).

Κατά τη διάρκεια του 17^{ου}, 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα, οι κορτεζάνες αντιμετώπισαν τον ανταγωνισμό από διάφορες πλευρές, και η ταξινόμηση συνέχισε να εξελίσσεται και να ενισχύεται προς απόκριση των εσωτερικών και εξωτερικών πιέσεων. Οι εκδιδόμενες χωρίς άδεια σε άλλες περιοχές, όπως η Fukagawa, έριξαν τις τιμές. Οι γκέισες («καλλιτέχνες») αναδύθηκαν ως ένα διακεκριμένο επάγγελμα του οποίου οι εξασκούντες ειδικεύονται στις υψηλές τέχνες. Αν και οι γκέισες δε θεωρούταν κορτεζάνες γέμισαν την υψηλή πολιτιστικά θέση που καταλάμβαναν οι εκλεκτές κορτεζάνες (Melissa Hope Ditmore, 2006).

Με το ξεκίνημα της Περιόδου Meiji (1868), όταν η Edo έγινε Τόκιο, πολλά θέατρα Kabuki είχαν ήδη μετακομίσει στη γειτονική Asakusa, και παρ' όλο που πολλές κορτεζάνες παρέμειναν στη Yoshiwara, αυτή δεν αποτελούσε πια το πολιτιστικό κέντρο της πόλης (Εικόνα 19 και 20). Ένας αριθμός τάσεων και γεγονότων οδήγησε στην παρακμή της Yoshiwara. Η Yoshiwara από τότε που ξεριζώθηκε λόγω της πυρκαγιάς το 1657, ήταν πάντα ευπρόσβλητη από τη φωτιά. Οι πυρκαγιές στις δεκαετίες του 1850 και 1860, ακολουθήθηκαν από πολλές άλλες στο επόμενο μισό του αιώνα, επισπεύδοντας τη μετανάστευση των θεάτρων, των μαγαζιών σερβιρίσματος τσαγιού, και των οίκων σε άλλους τομείς της πόλης. Μετά τη μεγάλη φωτιά του 1911, στην οποία αρκετές εκατοντάδες κτίρια της Yoshiwara κάηκαν, η συνοικία ξαναχτίστηκε μ' ένα πιο αρχιτεκτονικό χαρακτήρα και ισοπεδώθηκε κατά τη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου από τις Αμερικανικές εκστρατείες βομβαρδισμού. Εκτός από την έλλειψη παραδοσιακής Ιαπωνικής αρχιτεκτονικής και τη μειωμένη ζήτηση για παραδοσιακές τέχνες, η Yoshiwara δέχτηκε ένα τελικό πλήγμα με τη θέσπιση, το 1956, του νόμου που έθετε παράνομη την πορνεία. Σήμερα η Yoshiwara, που επίσημα ονομάζεται Senzoku 4-

chome, διατηρεί ένα σημαντικό αριθμό ανεπίσημων οίκων («soaplands»), αλλά έπειτα από σημαντικές μεταβολές στα δημογραφικά και τον τρόπο ζωής της πόλης, όπως η άνοδος περιοχών όπως η Kabukicho, η Roppongi και άλλες συνοικίες ψυχαγωγίας, η θέση της Yoshiwara ως παλλόμενη συνοικία απόλαυσης και κέντρο πολιτισμού πέρασε κυρίως στην ιστορία και την ανάμνηση (Melissa Hope Ditmore, 2006).

Η Kabukicho και η Roppongi αποτελούν δύο σημαντικές και ξεχωριστές περιοχές σεξουαλικού εμπορίου στο Τόκιο. Η Kabukicho, τοποθετημένη ανατολικά του σταθμού Shinjuku (του μεγαλύτερου σταθμού της Ιαπωνίας), χαρακτηρίζεται από πολυάριθμα μπαρ, κλαμπ κονσομασιόν, πωλητές πορνογραφικού υλικού, πορνοταινιών, σαδομαζοχιστικών κλαμπ, και εκδιδομένων του «πεζοδρομίου». Αφού η περιοχή ισοπεδώθηκε από βομβαρδισμούς κατά τη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, ένα θέατρο kabuki σχεδιάστηκε. Δε χτίστηκε ποτέ, αλλά το όνομα Kabukicho έμεινε και οι φιλοδοξίες της περιοχής ως μια μοντέρνα συνοικία ψυχαγωγίας απομακρύνθηκε προς άλλες κατευθύνσεις. Μετά το πέρας των νόμων που θέτουν παράνομη την πορνεία το 1956, τα προηγούμενα ελεγχόμενα red light districts καταστράφηκαν, και η Kabukicho έγινε άσυλο για την ουσιαστικά παράνομη αλλά ανεχόμενη πορνεία. Συγκεντρωμένα σε ομάδες γύρω από τη βόρεια άκρη της Kabukicho βρίσκονται τα «ξενοδοχεία του έρωτα» (με ανώνυμο τσεκ ιν, δωμάτια με εκτεταμένη θεματική διακόσμηση, και ωριαία χρέωση). Επίσης κοντά βρίσκεται το Shinjuku 2-chome, που είναι το κέντρο της γκέι νυχτερινής ζωής του Τόκιο, καθώς και το Okubo, ένα γκέτο Κορεατών μεταναστών (Melissa Hope Ditmore, 2006).

Η Roppongi («έξι δέντρα») είναι μια πυκνή συνοικία περίπου δύο τετραγωνικών μιλίων στην περιφέρεια Minato του Τόκιο. Στην εποχή Edo (1603–1868), όταν εξυπηρετούσε ως κατάλυμα για τους σαμουράι, η Roppongi ήταν μια περιοχή καταυλισμών προορισμένη για τη διαμονή και την εκπαίδευση των στρατιωτών. Αυτό συνεχίστηκε και και την μεταπολεμική κατοχή, όπου η συνοικία στέγαζε τις Αμερικάνικες δυνάμεις, οι οποίες και συνέβαλαν στη διαμόρφωση της διεθνούς ατμόσφαιρας και της ζήτησης για νυχτερινή ζωή. Η Roppongi, που πολλές φορές αποκαλείται η «Kabukicho των ξένων», περιλαμβάνει πολλά νυχτερινά κέντρα και μπαρ κονσομασιόν, που επικεντρώνονται σύρω από τη φωτισμένη με νέον διασταύρωση Roppongi, την διασταύρωση της Roppongi Dori («οδός») και της Gaien-Higashi Dori. Ο κοσμοπολιτισμός της Roppongi επίσης περιλαμβάνει πιο

αναβαθμισμένες περιοχές, που χαρακτηρίζονται από την παρουσία ξένων πρεσβειών, τον Πύργο του Τόκιο ύψους 333 μέτρων και χτισμένο το 1959, και από το 2003, το συγκρότημα 54 ορόφων Roppongi Hills Mori Tower. Εκτός από την Kabukicho και τη Roppongi οι επιχειρήσεις σεξουαλικού εμπορίου μπορούν να βρεθούν κοντά στους σημαντικότερους σιδηροδρομικούς σταθμούς, πολλές από αυτές απολαμβάνουν χαμηλότερα ενοίκια και λιγότερο αυστηρή επιβολή του νόμου στα προάστια του Τόκιο, όπως η Machida και οι γειτονικές νομαρχίες της Kanagawa, Chiba και Saitama (Melissa Hope Ditmore, 2006).

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το πρόβλημα της χωροθέτησης της πορνείας, σε όποια μορφή και αν εμφανίζεται, έχει ως βασικούς άξονες την συνύπαρξη και την αναζήτηση της χρυσής τομής στην κοινωνική και νομική σχέση μεταξύ των εργαζομένων, των αποδεκτών των προσφερομένων υπηρεσιών και του κοινωνικού ιστού που φιλοξενεί τα άτομα και τις δραστηριότητες των τριών αυτών ομάδων.

Η πλευρά των εργαζομένων στη βιομηχανία του σεξ επιδιώκει την καθιέρωση χωροθέτησης της πορνείας του δρόμου, με σκοπό να παρέχεται, σε όσους εργάζονται σε δημόσιους χώρους, η δυνατότητα άσκησης του επαγγέλματος με ασφάλεια, και με δυνατότητα επιλογής οποιουδήποτε ατόμου να εργάζεται οπουδήποτε επιλέγει. Ο καθορισμός τέτοιων χώρων θα δίνει τη δυνατότητα συλλογικής εργασίας, ενώ ταυτόχρονα θα διευκολύνονται οι έλεγχοι από τις επιφορτισμένες γι' αυτό υπηρεσίες, και παράλληλα η αστυνομία θα μπορεί να διασφαλίζει την μη ανάμιξη εγκληματιών και άλλων ανεπιθύμητων στοιχείων.

Ως προς τις τυχόν ενστάσεις του γειτονικού κοινωνικού περιγύρου ως προς την καθιέρωση τέτοιων περιοχών, οι εργαζόμενοι αντιτείνουν ότι, όλοι οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα να διατηρούν τις δικές τους προσωπικές θρησκευτικές και σεξουαλικές αντιλήψεις, όμως αυτές οι αντιλήψεις δεν πρέπει να επιβάλλονται σε κανένα άτομο ή να καθορίζουν οποιαδήποτε πολιτική απόφαση.

Οι τοπικές αρχές, ανάλογα με τον βαθμό αντίδρασης της τοπικής κοινωνίας, ανέχονται πολλές φορές την πορνεία. Το φαινόμενο αυτό χαρακτηρίζει περιοχές με εφήμερο πληθυσμό, χαμηλά επίπεδα ιδιοκτησίας κατοικίας και ελάχιστη πολιτική ανάπτυξη. Ωστόσο, αν και οι σχέσεις μεταξύ αστυνομίας και εκδιδομένων είναι γενικά καλές, δεν λείπουν και περιοδικές «έφοδοι», που αποτελούν την απάντηση στα παράπονα των κατοίκων. Το χωροταξικό αποτέλεσμα στις περιπτώσεις αυτές είναι μια λανθάνουσα και «αυτοδημιούργητη» εγκαθίδρυση περιοχών αγοραίου σεξ, με, σε καθημερινή σχεδόν βάση, δυναμική διεκδίκηση ζωτικού αφ' ενός από τους εργαζόμενους στο σεξ και αφ' ετέρου των κοινωνικά αντιθέτων μονίμων κατοίκων της περιοχής με τις τοπικές αρχές στο ρόλο του πυροσβεστικά επεμβαίνοντα μεσολαβητή.

Γενικά, πάντως, και σε παγκόσμιο επίπεδο, ενώ η πορνεία γίνεται βαθμιαία αποδεκτή σαν κοινωνική πραγματικότητα, η λειτουργία, και πολύ περισσότερο η

ενσωμάτωση των οίκων ανοχής στον χωροταξικό ιστό, είναι ανεπιθύμητη. Στο σύνολό της σχεδόν είναι αποδιοπομπαία η προαγωγή και η, με κάθε τρόπο και προς οποιαδήποτε κατεύθυνση, σεξουαλική εκμετάλλευση. Οι, με τον χρόνο εντεινόμενες, προσπάθειες νομικής κατοχύρωσης και πολιτικοκοινωνικής χωροθέτησης περιοχών όπου θα φιλοξενείται η βιομηχανία του σεξ παρουσιάζουν σταδιακά βελτιούμενο αποτέλεσμα. Οι απόπειρες απόδοσης χωροταξικής ταυτότητας στην οικονομικά ανθηρή αυτή βιομηχανία δεν είναι τίποτε άλλο παρά η προσπάθεια επίσημης αναγνώρισης μιας κατάστασης που, στις περισσότερες περιοχές, είναι άτυπα η πραγματικότητα της διπλανής πόρτας, μια πραγματικότητα που η πορνεία έχει γίνει αποδεκτή από καιρό ως τρόπος ζωής και οι οίκοι ανοχής και οι ζώνες ανοχής έχουν ανοιχτά ή σιωπηλά γίνει ανεκτοί. Οι λεπτές κοινωνικές ισορροπίες είναι το κλειδί για την λήψη πολιτικών αποφάσεων που οδηγούν σε μια διαρκή αναθεώρηση του αστικού σχεδιασμού που περιλαμβάνει στη φιλοσοφία του και την ενσωμάτωση, νομιμοποίηση και αμφίδρομη προστασία της, έτσι κι αλλιώς, ισχυρής παρουσίας της βιομηχανίας του σεξ και των εργαζομένων σ' αυτή. Προς την κατεύθυνση αυτή, ήδη υπάρχει σαν παράδειγμα οργανωμένης χωροθέτησης η περίπτωση του Ολλανδικού μοντέλου.

Με αφετηρία την διαμορφωμένη πλέον τάση του Ολλανδικού μοντέλου, κρίνεται σκόπιμο να δοθούν κάποιες κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά στο γενικότερο ζήτημα σχεδιασμού ζωνών και δραστηριοτήτων του αγοραίου έρωτα.

Πρωταρχικής σημασίας θεωρείται η θέσπιση νομοθεσίας με την οποία θα καθορίζεται σαφής και συνεπής πολιτική για την πορνεία, ορίζοντας σαν άμεσο εκτελεστή και ελεγκτή τις τοπικές αρχές που θα ελέγχουν και θα ρυθμίζουν τους όρους κάτω από τους οποίους η εργασία του σεξ επιτρέπεται. Συγκεκριμένες προϋποθέσεις θα περιλαμβάνουν το μέγεθος των οίκων ανοχής τη γεωγραφική θέση τους, τους κανονισμούς για την υγεία, την ασφάλεια και την υπόσταση των εργαζομένων στο σεξ. Οι κρατικές υπηρεσίες όπως οι τοπικές αρχές, η αστυνομία, η υγεία και οι κοινωνικές υπηρεσίες να διατηρούν ανοικτή γραμμή επικοινωνίας και συνεργασίας με τους εργαζόμενους στο σεξ για την διαρκή αναμόρφωση των συνθηκών εργασίας και κοινωνικής αλληλεπίδρασης, με σκοπό την ελαχιστοποίηση των συνεπειών και την παροχή συμβουλευτικού έργου.

Οι επιχειρήσεις της βιομηχανίας του σεξ ν' αποτελούν παράμετρο στις αποφάσεις σχεδιασμού. Αποτελώντας και αυτές μια εμπορική δραστηριότητα πρέπει να ενσωματώνονται στις τοπικές κοινωνίες και να υπόκεινται στους ίδιους κανονισμούς

όπως και οι άλλες εμπορικές επιχειρήσεις. Δε θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε ειδικές διατάξεις που τις διαχωρίζουν από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις αλλά αντίθετα θα έπρεπε να εναρμονίζονται με τον ουσιώδη αστικό σχεδιασμό, απολαμβάνοντας ισότιμη, νομικά και κοινωνικά, μεταχείριση, υποκείμενες αντίστοιχα σε, ανάλογους με το είδος των δραστηριοτήτων που αναπτύσσουν, κανόνες.

Οι περιοχές που σήμερα δεν περιλαμβάνουν την πορνεία, και συνεπώς τους οίκους ανοχής, μέσα στο πλαίσιο των χρήσεων γης τους είναι οι περιοχές όπου η πορνεία δεν είναι νομικά ή και κοινωνικά αποδεκτή και είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με διάφορες μορφές εγκληματικότητας. Και επειδή η εγκληματικότητα είναι έννοια που, παραδοσιακά, αποτελεί σχεδόν αυτονόητο «χαρακτηριστικό» των εργαζομένων στο χώρο της πορνείας, καλό ίσως θα ήταν να γίνει προσπάθεια επαναπροσδιορισμού του συγκεκριμένου όρου, λαμβάνοντας υπ' όψη ότι θύτης και θύμα μιας εγκληματικής πράξης είναι ένα δίδυμο με εναλλασσόμενους, κατά περίπτωση, ρόλους όπου τον ρόλο του θύτη δεν έχει σε κάθε περίπτωση ο εργαζόμενος στον συγκεκριμένο χώρο, αλλά ίσως και ο αναζητών τις υπηρεσίες πολίτης. Η, με την εποπτεία της πολιτείας, ελαχιστοποίηση ή και εξάλειψη παρόμοιων φαινομένων, μπορεί να οδηγήσει στην αναστολή των κοινωνικών αμφισβητήσεων και την απρόσκοπτη αλλά και ορθολογιστική χωροθέτηση των οίκων ανοχής, ώστε ν' αποτελούν επίσημα και αυτονόητα για τον κοινό πολίτη μέρος των καθημερινών επαγγελματικών δραστηριοτήτων στην περιοχή του. Έτσι, ο καλός αστικός σχεδιασμός που αφορά τόσο το δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα, θα πρέπει να ικανοποιεί και να στηρίζει τις ανάγκες των χρηστών του, να είναι προσβάσιμος και αναγνωρίσιμος για όσους ζητούν να εισχωρήσουν, και να ικανοποιεί τις απαιτήσεις για απομόνωση και αβρότητα μέσα κι έξω ενώ θα ελαχιστοποιεί τις πιθανότητες εγκλημάτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ευρώπη

Αυστρία

Στην Αυστρία, η πορνεία είναι νόμιμη από την 1^η Ιανουαρίου του 1975 ενώ αντίθετα η ιδιοκτησία οίκων ανοχής, όπως και η μαστροπεία θεωρούνται παράνομες. Οι εργαζόμενοι του σεξ υποβάλλονται σε υποχρεωτικούς ελέγχους σεξουαλικής υγείας, όμως οι άλλοι σεξουαλικά ενεργοί πολίτες δεν υποβάλλονται σε τέτοιους ελέγχους, προάγοντας έτσι την εικόνα των εργαζομένων του σεξ ως ‘ακάθαρτων’, και παραβιάζοντας την αρχή της μη διάκρισης (www.sexworkereurope.org).

Βέλγιο

Στο Βέλγιο η προαγωγή είναι παράνομη. Από το 1995 είναι νόμιμη η ενοικίαση οικημάτων με σκοπό την εκμετάλλευση τους ως οίκοι ανοχής και με την προϋπόθεση ότι οι εκδιδόμενες δε θα επωφελούνται αντικανονικών κερδών. Η πορνεία είναι νόμιμη εφόσον δε διαταράσσει τη δημόσια τάξη, μέσω της ανοιχτής παροχής σεξουαλικών υπηρεσιών.

(www.europarl.europa.eu/hearings/20040119/femm/document1_en.pdf)

Βρετανία

Στη Βρετανία η άσκηση της πορνείας δεν είναι παράνομη εάν η εκδιδόμενη εργάζεται ανεξάρτητα χωρίς να διαταράσσει τη δημόσια τάξη. Οι άντρες οι οποίοι βρίσκονται επανειλημμένως να αγοράζουν σεξ σε περιοχές άσκησης της πορνείας υπόκεινται σε κυρώσεις. Παράνομη θεωρείται η διαφήμιση της πορνείας, η διατήρηση οίκου ανοχής καθώς και η προαγωγή ατόμων στην πορνεία. Στη Σκωτία τα μέλη της Σκωτσέζικης Βουλής πρότειναν τη δημιουργία «ζωνών ανοχής» (*tolerance zones*) (<http://www.opsi.gov.uk>).

Γαλλία

Στη Γαλλία η άσκηση της πορνείας είναι νόμιμη αλλά περιορισμένη σε ορισμένες ζώνες έτσι ώστε να μη διαταράσσεται η δημόσια τάξη, και καταδικάζεται ως έγκλημα όταν αφορά ανηλίκους κάτω των 18 ετών. Οι εκδιδόμενες οφείλουν να πληρώνουν φόρους στο κράτος. Η νομοθεσία για τους νόμιμους οίκους έληξε το 1964. Επίσης στη Γαλλία το παιδί ενός εργαζομένου του σεξ, μόλις ενηλικιωθεί, μπορεί να υποστεί

ποινική δίωξη επειδή «διαβιεί» με τα κέρδη του εργαζομένου του σεξ, κάτι που παραβιάζει το δικαίωμα των εργαζομένων του σεξ στο σεβασμό για την ιδιωτική και οικογενειακή τους ζωή και το δικαίωμα τους να είναι ελεύθεροι από κάθε αυθαίρετη ανάμειξη σε αυτό το δικαίωμα.

(www.europarl.europa.eu/hearings/20040119/femm/document1_en.pdf)

Γερμανία

Στη Γερμανία υπάρχει μια διαμάχη σε σχέση με την ημερομηνία νομιμοποίησης του αγοραίου έρωτα. Κάποιοι υποστηρίζουν πως η πορνεία νομιμοποιήθηκε με το πέραςμα του νόμου για την *Καταπολέμηση των Αφροδίσιων Νοσημάτων* το 1927 (Law for Combating Venereal Diseases). Όμως άλλοι θεωρούν ότι νομιμοποιήθηκε μέσω του Νόμου περί Πορνείας (Prostitution Act) τον Ιανουάριο του 2002, που βελτίωσε την κοινωνική ευημερία και τα νομικά δικαιώματα των εκδιδομένων. Αν και η πορνεία είναι νόμιμη, σύμφωνα με το Γερμανικό Σύνταγμα, πριν από το Νόμο περί Πορνείας το 2002, μια σειρά από κανονιστικούς νόμους και δικαστικούς κανονισμούς είχε περιορίσει την κοινωνική και νομική ευημερία των εκδιδομένων επειδή η πορνεία θεωρούνταν βεβήλωση του Γερμανικού ηθικού κώδικα. Όμως παρά το γεγονός ότι η πορνεία είναι νόμιμη, στην ευρύτερη περιοχή του Bundesländer (περιφέρεια του Βερολίνου), εκτός από το Βερολίνο, έχουν καθοριστεί κάποιες περιοχές όπου ο αγοραίος έρωτας δεν μπορεί να ασκηθεί, όπως για παράδειγμα κοντά σε σχολεία και κέντρα παιδικής φροντίδας. Η μαστροπεία και προαγωγή ωστόσο είναι νόμιμη αλλά κάθε συμπεριφορά που υποδηλώνει εκμετάλλευση θεωρείται εγκληματική.

(<http://www.bmfsfj.de/Publikationen/women-in-germany/c.html>)

Δανία

Στη Δανία η αγορά και πώληση του αγοραίου έρωτα νομιμοποιήθηκε στις 17 Μαρτίου 1999, αποκλείοντας ότι αφορούσε παιδιά ηλικίας κάτω των εικοσιένα ετών (21) ετών. Η κατοχή οικήματος προοριζόμενου για εξάσκηση του επαγγέλματος της πορνείας είναι παράνομη όπως και η προαγωγή. Ωστόσο οι εκδιδόμενες έχουν το δικαίωμα να δηλωθούν ως ελεύθεροι επαγγελματίες (Danish Penal Code).

Ελβετία

Στην Ελβετία η πορνεία είναι νόμιμη. Οι εκδιδόμενες πρέπει να δηλώνονται στις αρχές και να υπόκεινται σε τακτικούς ιατρικούς ελέγχους. Η διατήρηση οίκων ανοχής είναι νόμιμη από το 1992. Παράνομη είναι η μαστροπεία (*Bloomberg News*, 06 – 03 – 2007).

Ελλάδα

Στην Ελλάδα η πορνεία είναι νόμιμη αλλά μόνο σε οίκους που έχουν αδειοδοτηθεί από το κράτος. Σύμφωνα με το νόμο 2734/1999 απαγορεύεται η εγκατάσταση εκδιδομένων επ' αμοιβή προσώπων σε ακτίνα 200 μέτρων τουλάχιστον από τα απαριθμούμενα στον νόμο δημόσια κτίρια. Ο νόμος πέραν των σχολείων, εκκλησιών, παιδικών χαρών περιλαμβάνει και πλατείες, ευαγή ιδρύματα και νοσηλευτικά ιδρύματα με συνέπεια οι οίκοι ανοχής να μπορούν να εγκατασταθούν εκτός δομημένου χώρου. Έτσι, επειδή είναι στην ουσία ένας νόμος ανεφάρμοστος καθιστά την πλειοψηφία των υπαρχόντων οίκων παράνομη. Η πρόταση για ένα νέο νόμο που θα μείωνε την ακτίνα στα 100 μέτρα, έτσι ώστε να διευκολύνει την άσκηση της πορνείας κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 απορρίφθηκε από την Ελληνική Βουλή το Δεκέμβριο του 2003.

Εσθονία

Στην Εσθονία η πορνεία, η διατήρηση οίκου και η προαγωγή θεωρούνται παράνομα. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης Rein Lang του φιλελεύθερου κόμματος Εσθονικής Μεταρρύθμισης, καθώς και ο Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων Jaak Aab του Εσθονικού Κεντρώου κόμματος, εξέφρασαν την υποστήριξή τους ως προς την απαγόρευση της αγοράς σεξουαλικών δραστηριοτήτων.

Σύμφωνα με την Helve Kase, επικεφαλής του τμήματος Γυναικείων Σπουδών του Εσθονικού Ιδρύματος για την Έρευνα Ανοιχτής Κοινωνίας, οι εκδιδόμενες δε θεωρούνται θύματα. Σύμφωνα με έρευνα του 2003 σχεδόν ένα τρίτο των Εσθονών υποστηρίζει τη δίωξη των πελατών των εκδιδομένων ενώ σχεδόν οι μισές γυναίκες ήταν υπέρ της δίωξης των εκδιδομένων. Πάνω από τους μισούς από όσους ανταποκρίθηκαν στην έρευνα εκδήλωσαν την υποστήριξή τους στο υπάρχον σύστημα το οποίο απαγορεύει την προαγωγή (*Helsingin Sanomat*, 01 – 09- 2006).

Ιρλανδία

Στην Ιρλανδία είναι παράνομη η προαγωγή, η πώληση σεξουαλικών δραστηριοτήτων, η διατήρηση οίκων ανοχής και η αγορά σεξουαλικών υπηρεσιών από ανήλικα άτομα.

(www.europarl.europa.eu/hearings/20040119/femm/document1_en.pdf)

Ισλανδία

Στην Ισλανδία η πορνεία έγινε νόμιμη με την αποδοχή, της Βουλής, μιας διάταξης του Ποινικού Κώδικα το Μάρτιο του 2007. Σύμφωνα με αυτή είναι νόμιμη τόσο η πώληση όσο και η αγορά σεξουαλικών υπηρεσιών αλλά είναι παράνομο το κέρδος τρίτων προσώπων από αυτές. Παράνομη και καταδικαστέα από τον Ισλανδικό Νόμο είναι επίσης και κάθε είδους διαφήμιση της πορνείας (*Iceland Review Online*, 27- 03- 2007).

Ισπανία

Στην Ισπανία η πορνεία δεν αποτελεί έγκλημα αλλά το νομικό της καθεστώς παραμένει αδιευκρίνιστο σ' αυτό το θέμα. Ωστόσο είναι παράνομος ο εξαναγκασμός ατόμων στην άσκηση πορνείας. Όσον αφορά τη διατήρηση οίκων ανοχής, αυτή είναι παράνομη σε κάποιες περιοχές ενώ σε κάποιες άλλες όπου αυτή είναι νόμιμη ορίζονται ωράρια λειτουργίας από την κυβέρνηση.

(www.europarl.europa.eu/hearings/20040119/femm/document1_en.pdf)

Ιταλία

Στην Ιταλία η πορνεία είναι νόμιμη αλλά η διατήρηση οίκου ανοχής καθώς και η προαγωγή έχουν απαγορευθεί από το 1958 με το Νόμο Μέρλιν. Η άσκηση όμως της πορνείας στο δρόμο θεωρείται ως πρόβλημα διατάραξης της δημόσιας τάξης και γι' αυτό το λόγο τέθηκε από τον υπουργό εσωτερικών Roberto Maroni, τον Ιούνιο του 2008, πρόταση χωροθέτησης ζωνών αγοραίου έρωτα (red light districts). Επίσης πρόσφατα έγιναν προτάσεις που αφορούν τη νόμιμη λειτουργία οίκων ανοχής έτσι ώστε να μειωθούν τα ποσοστά πορνείας στο δρόμο καθώς και τα ποσοστά βίας που συναντώνται σε τέτοιου είδους δραστηριότητες.

Λετονία

Στη Λετονία η πορνεία είναι νόμιμη αλλά οι εκδιδόμενες οφείλουν να υπόκεινται σε μηνιαίο ιατρικό έλεγχο. Επίσης μπορούν να εργάζονται σε τοποθεσίες ορισμένες από το κράτος και δεν μπορούν να λειτουργούν σε ομάδες. Οι οίκοι ανοχής είναι συνεπώς παράνομοι καθώς και η προαγωγή (www.procon.org).

Λουξεμβούργο

Στο Λουξεμβούργο η πορνεία ως επάγγελμα δεν αποτελεί έγκλημα. Όμως η προαγωγή, η διατήρηση οίκου ανοχής καθώς και η αγορά σεξουαλικών υπηρεσιών από άτομα ηλικίας μικρότερης των δεκαοχτώ (18) ετών θεωρούνται παράνομα. (www.europarl.europa.eu/hearings/20040119/femm/document1_en.pdf)

Νορβηγία

Στη Νορβηγία η πορνεία είναι νόμιμη αλλά υπάρχουν νόμοι που την καταδικάζουν σε δημόσιους χώρους. Η διατήρηση οίκων είναι παράνομη όπως και η προαγωγή. Η Νορβηγία υιοθετεί το Σουηδικό μοντέλο όπου οι κυρώσεις αφορούν τον πελάτη και όχι την εκδιδόμενη, έτσι ώστε να μειωθεί ο σεξουαλικός τουρισμός και η πορνεία στο δρόμο(www.procon.org).

Ολλανδία

Στην Ολλανδία η πορνεία είναι νόμιμη από το 1830. Το 1911 και μέχρι το 1980 θεσπίστηκε ένας νόμος ο οποίος απαγόρευε τη διατήρηση οίκων ανοχής, έτσι ώστε να προστατευθούν οι εκδιδόμενες από κάθε είδος εκμετάλλευσης. Το 1988 η πορνεία αναγνωρίζεται ως νόμιμο επάγγελμα. Την 1^η Οκτωβρίου του 2000 η άρση της απαγόρευσης λειτουργίας των οίκων έγινε πραγματικότητα με την τροποποίηση του υπάρχοντος νόμου. Οι εκδιδόμενες με βάση τα νέα δεδομένα υποχρεούνται να υπακούουν σε δημοτικούς κανονισμούς όσον αφορά την τοποθεσία, οργάνωση και πρακτική του επαγγέλματός τους. Οι αρχές προσπαθούν να ελέγξουν την πορνεία βοηθώντας στην προστασία ανηλίκων και στην εξάλειψη της εξαναγκαστικής πορνείας και του trafficking. Οποιαδήποτε επαγγελματική σεξουαλική δραστηριότητα οφείλει να κατέχει άδεια από το Δήμο, η οποία να πιστοποιεί ότι πληρεί τις νόμιμες προϋποθέσεις για να λειτουργήσει. Η ολλανδική κυβέρνηση αντιμετωπίζει τις εκδιδόμενες ως ελεύθερους επαγγελματίες και γι' αυτό το λόγο τα εργαζόμενα στη βιομηχανία του σεξ άτομα είναι υποχρεωμένα να δηλώνουν το εισόδημά τους και να πληρώνουν φόρους. (www.minbuza.nl/english)

Πορτογαλία

Στην Πορτογαλία η πορνεία ήταν νόμιμη έως τις 31/12/1994. Οι εργαζόμενοι στην πορνεία όφειλαν να έχουν δηλωθεί και οι οίκοι όπου η πορνεία λάμβανε χώρα ελέγχονταν με συγκεκριμένους κανονισμούς. Για να μπορέσουν να διατηρήσουν την άδεια τους, οι εκδιδόμενες υποβάλλονταν σε περιοδικές ιατρικές εξετάσεις για αφροδίσια νοσήματα. Ο νόμος 44579 της 19/09/1962 απαγόρευσε την άσκηση της πορνείας και έκλεισε όλους τους οίκους και τα μέρη όπου αυτή θα μπορούσε να διεξαχθεί. Ο νόμος αυτός εν μέρει καταργήθηκε από τον ισχύων Πορτογαλικό Ποινικό Κώδικα (1/1/1983). Σύμφωνα με τις τροποποιήσεις η άσκηση της πορνείας δεν είναι καταδικαστέα, η εκμετάλλευση και η διευκόλυνση της όμως διώκονται ποινικά. Έτσι όσο δεν αποτελεί απειλή για την ευπρέπεια και τη δημόσια ηθική είναι ανεκτή. Ο νόμος αυτός λαμβάνει υπόψη μόνο τη γυναικεία πορνεία και δεν προβλέπει κανένα είδος τιμωρίας για τον πελάτη. Στις μέρες μας δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι νόμοι που ν' απευθύνονται στις εκδιδόμενες. Οι κανονισμοί και οι πολιτικές διαφέρουν από πόλη σε πόλη.

Ρουμανία

Στη Ρουμανία η πορνεία θεωρείται παράνομη όπως παράνομα θεωρούνται οι οίκοι ανοχής και η προαγωγή. Η συνεχής όμως διόγκωση του προβλήματος του trafficking στη χώρα οδήγησε την αστυνομία να δηλώσει, την 1^η Σεπτεμβρίου του 2006, πως υπάρχει προοπτική νομιμοποίησής της (*Associated Press*, 06 – 09 – 2006).

Σουηδία

Στη Σουηδία η πορνεία είναι παράνομη αφού αναγνωρίζεται επίσημα ως σεξουαλική βία εναντίον των γυναικών. Γι' αυτό το λόγο από τον Ιανουάριο του 1999 η πώληση σεξουαλικών δραστηριοτήτων δε θεωρείται έγκλημα ενώ αντίθετα η αγορά τους διώκεται ποινικά. Η κατοχή οίκου ανοχής είναι επίσης παράνομη και τιμωρείται με περισσότερα από τέσσερα (4) χρόνια φυλάκιση (*Swedish Penal Code*).

Φινλανδία

Στη Φινλανδία, είναι παράνομο οι εργαζόμενοι του σεξ να εργάζονται συλλογικά για τη δική τους προστασία χωρίς οι εργαζόμενοι του σεξ να αντιμετωπίσουν ποινική

δίωξη για ‘μαστροπεία’ ο ένας του άλλου, κάτι που παραβιάζει τα δικαιώματά τους στην ειρηνική συνάνθρωπιση και συνεταιρισμό και σε ευνοϊκές συνθήκες εργασίας.

(www.sexworkeurope.org)

Ασία

Αφγανιστάν

Στο Αφγανιστάν η πορνεία είναι παράνομη και συνεπώς η διατήρηση οίκων ανοχής και η προαγωγή. Παρ’ όλα αυτά, σύμφωνα με ιδιωτικές αλλά και επίσημες πηγές, η βιομηχανία του σεξ ανθίζει. Μετά την πτώση του καθεστώτος των Ταλιμπάν στα τέλη του 2001 η πορνεία έχει γίνει, αν όχι πιο διαδεδομένη, τουλάχιστον πιο ανοιχτή (*Middle East Times*, 18 – 01- 2008).

Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα

Στα Ε.Α.Ε. η πορνεία είναι επισήμως παράνομη και τιμωρείται με μαστίγωμα και φυλάκιση. Στην πραγματικότητα όμως είναι μια επιχείρηση που αποφέρει κέρδη πολλών εκατομμυρίων δολαρίων (www.procon.org).

Ιαπωνία

Στην Ιαπωνία πορνεία θεωρείται η επί χρήμασι σεξουαλική δραστηριότητα που περιλαμβάνει διείσδυση, και είναι παράνομη. Οι μη διεισδυτικές σεξουαλικές δραστηριότητες δεν είναι παράνομες. Παράνομη θεωρείται και η κατοχή οίκου ανοχής όπως και η προαγωγή.

Υπάρχουν διάφοροι εφαρμόσιμοι νόμοι για εγκλήματα που σχετίζονται με την πορνεία, όπως ο Νόμος Ενάντια στην Πορνεία (Anti-Prostitution Law), ο Νόμος Παιδικής Ευημερίας (Child Welfare Law), ο Ποινικός Κώδικας και οι νομαρχιακές Διατάξεις Προστασίας Νεότητας (Youth Protection Ordinances), οι οποίοι έχουν ενδυναμωθεί κατάλληλα.

Ωστόσο η νομοθεσία απαγορεύει την αγορά και την πώληση σεξουαλικών υπηρεσιών, αλλά δεν ποινικοποιεί αυτές τις πράξεις. Αντίθετα, διώκει τις εκδιδόμενες για αναζήτηση πελατών σε δημόσιους χώρους, όπως στο δρόμο και τα πάρκα. Επίσης διώκει οποιονδήποτε εξαναγκάζει κάποιον στην πορνεία, προωθεί μια εκδιδόμενη ή χρηματοδοτεί μια επιχείρηση σχετική με την πορνεία (*Japan Times*, 16 – 03 – 2002).

Ινδία

Στην Ινδία η πορνεία είναι παράνομη αλλά στην πράξη υπάρχουν οίκοι ανοχής περιορισμένοι σε συγκεκριμένες περιοχές. Στην Καλκούτα υπάρχει μία οργάνωση εργαζομένων στο σεξ που πολεμάει για το δικαίωμα της νομιμοποίησης.

Ο πρώτος νόμος που ασχολήθηκε με την πορνεία ήταν «Η Δράση (Καταστολή) Ανήθικου Εμπορίου» (*All India Suppression of Immoral Traffic Act*) που θεσπίστηκε το 1956. Ο νόμος αυτός τροποποιήθηκε το 1986 και μετονομάστηκε σε « Δράση (Πρόβλεψη) Ανήθικου Εμπορίου» (*Immoral Traffic (Prevention) Act*). Οι νόμοι αυτοί είχαν σκοπό τη μείωση και τη σταδιακή εξάλειψη της πορνείας στην Ινδία ποινικοποιώντας διάφορες μορφές σεξουαλικής εργασίας.

Ινδονησία

Στην Ινδονησία η πορνεία είναι νόμιμη και ευρέως διαδεδομένη αφού δεν ορίζεται από το νόμο. Ωστόσο έρχεται σε αντίθεση με τους λαϊκούς κοινωνικούς και θρησκευτικούς κανόνες.

Εκτιμάται πως η βιομηχανία του σεξ επιφέρει στο κράτος κέρδη ύψους 1.2 εκατομμυρίων δολαρίων ετησίως και αποτελεί το 0.8-2.4% του ΑΕΠ.

Η πόλη Surbaya μάλιστα είναι το μεγαλύτερο κέντρο αυτής της βιομηχανίας στη Νοτιοανατολική Ασία, απαριθμώντας μεγάλες εκτάσεις κατειλημμένες από οικοδομήματα με μεγάλα γυάλινα παράθυρα όπου οι εκδιδόμενες περιμένουν (US State Department Bureau of Democracy, Human Rights, and Labor, 11 - -3 2008).

.

Ισραήλ

Στο Ισραήλ η πορνεία είναι νόμιμη αλλά παράνομη είναι η ιδιοκτησία οίκου ανοχής όπως και η προαγωγή και εκμετάλλευση των κερδών των εκδιδομένων γυναικών (www.procon.org).

Ιράν

Στο Ιράν η πορνεία είναι παράνομη και οι εκδιδόμενες τιμωρούνται με φυλάκιση, μαστίγωμα ή εκτέλεση με λιθοβολισμό. Οι πελάτες διώκονται επίσης ποινικά.

Για τη διατήρηση οίκου ανοχής, που είναι επίσης παράνομη, προβλέπεται ποινή φυλάκισης ενός έως δέκα (1-10) ετών.

Το 2002 προτάθηκε από δύο κυβερνητικές οργανώσεις η νομιμοποίηση των οίκων, οι οποίοι θα ονομαζόταν «οίκοι αγνότητας», με στόχο τον έλεγχο της πορνείας. Η πρόταση όμως αυτή απορρίφθηκε από την Ιρανική κυβέρνηση.

(www.procon.org).

Κίνα

Στην Κίνα η πορνεία είναι παράνομη αφού θεωρείται ως κοινωνική πρακτική που καταργεί τα έμφυτα δικαιώματα των γυναικών στην προσωπικότητα.

Η πορνεία άνθισε στην Κίνα του 14ου αιώνα, τότε που οι πλούσιοι αξιωματούχοι της Δυναστείας των Μινγκ επισκέπτονταν μαιτρέσες, συντηρούσαν παλλακίδες, κατέγραψαν τους οίκους ανοχής και φορολόγησαν τις πόρνες. Όμως στα τέλη της δεκαετίας του 1940 οι Κομμουνιστές «κυνήγησαν» τις πόρνες μαζί με άλλες «κοινωνικά αναξιόπιστες» ομάδες όπως τους ληστές, τους καπνιστές οπίου και τους μοιχούς.

Αν και η πορνεία κηρύχτηκε επίσημα παράνομη όταν το Κομμουνιστικό Κόμμα κατέλαβε την εξουσία το 1949, ουσιαστικά δεν πατάχτηκε ποτέ πραγματικά.

Ο πρώτος ποινικός κώδικας της Κίνας, ο Ποινικός Νόμος (Criminal Law) και ο Νόμος Ποινικής Διαδικασίας (Criminal Procedure Law), του 1979 δεν έκανε συγκεκριμένη αναφορά στις δραστηριότητες των εκδιδομένων και των πελατών τους (Beijing: Foreign Languages Press, 1984). Ο νομικός έλεγχος της πορνείας πραγματοποιούνταν βάσει τοπικών κανονισμών και πολιτικών μέχρι την εισαγωγή των «Security administration punishment regulations» το 1987. Οι Κανονισμοί καθιερώνουν ως προσβολή την πώληση σεξουαλικών υπηρεσιών και τις απαγορευμένες σχέσεις με εκδιδόμενες.

Μόνο τη δεκαετία του '90 θεσπίστηκε νομοθεσία που αφορούσε το εύρος και το σκοπό του ελέγχου της πορνείας με την Απόφαση Αυστηρής Απαγόρευσης της Πώλησης και Αγοράς Σεξ (Decision on Strictly Forbidding the Selling and Buying of Sex) το 1991 και την Απόφαση Αυστηρής Τιμωρίας των Εγκληματιών που Απάγουν και Εμπορεύονται Γυναίκες και Παιδιά (Decision on the Severe Punishment of Criminals Who Abduct and Traffic in or Kidnap Women and Children), την ίδια χρονιά. Ενδυνάμωση αυτής της νομοθεσίας αποτέλεσε ο Νόμος του 1992 για την Προστασία των Δικαιωμάτων και των Ενδιαφερόντων των Γυναικών (Law on Protecting the Rights and Interests of Women).

Η αναθεώρηση του Ποινικού Νόμου το 1997 εστιάζει στην εξάλειψη της πορνείας θέτοντας ως πρώτο στόχο την ποινική δίωξη τρίτων ατόμων που εμπλέκονται σε αυτή. Ίσως για πρώτη φορά να γίνει χρήση της θανατικής ποινής, αλλά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις (*Criminal Code of the People's Republic of China*, 1997).

Από το 2003 και η ανδρική ομοφυλοφιλική πορνεία διώκεται ποινικά.

Κιργιστάν

Στο Κιργιστάν η πορνεία δεν αποτελεί έγκλημα αλλά το ακριβές νομικό καθεστώς παραμένει αδιευκρίνιστο. Ωστόσο η διατήρηση οίκου ανοχής όπως και η προαγωγή είναι παράνομα (procon.org).

Το Κιργιστάν μπορεί να αποτελέσει την πρώτη Μουσουλμανική χώρα που θα επιτρέψει στις εκδιδόμενες να εργάζονται μόνιμα, να παίρνουν σύνταξη, ιατρική φροντίδα και προστασία από το κράτος. Η πρόταση αυτή, εάν τελικά υιοθετηθεί, θα αποφέρει κέρδη στο κράτος από μια βιομηχανία που ήδη βρίσκεται σε άνθιση (EurasiaNet, 10 – 01 - 2005).

Νότια Κορέα

Στη Νότια Κορέα η πορνεία είναι παράνομη από το 1948, μετά το τέλος της Ιαπωνικής κατοχής. Παρ' όλα αυτά άνθισε στις επόμενες δεκαετίες αφού ο νόμος δεν εφαρμόστηκε σοβαρά. Τώρα αποτελεί μια μεγάλη παράνομη βιομηχανία. Το Υπουργείο Γενιάς και Οικογενειακής Ισότητας εκτιμά ότι η βιομηχανία του σεξ αποτελεί το 4% του ΑΕΠ της χώρας (Korea Women's development Institute).

Το 2004 η κυβέρνηση πέρασε τη Δράση Πρόληψης του Εμπορίου του Σεξ και Προστασίας των Θυμάτων του, ένα νόμο που διώκει το ανθρώπινο εμπόριο (human trafficking) και ορίζει αυστηρές ποινές για τους ιδιοκτήτες οίκων, ιδρύοντας πολυάριθμα καταφύγια για τα θύματα και δίνοντας τέλος στην αυτόματη απέλασή τους (*BBC News*, 26 – 12 – 2006).

Σαουδική Αραβία

Στη Σαουδική Αραβία η πορνεία είναι αυστηρά παράνομη. Επιπλέον οι σεξουαλικές δραστηριότητες εκτός γάμου είναι απαγορευμένες δια νόμου. Σύμφωνα με αναφορά της «Διαφύλαξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων» (Human Rights Watch), οι νόμοι ενάντια στο trafficking στη Σαουδική Αραβία, έχουν θεσπιστεί για

να καταπολεμήσουν την εμπορευματοποιημένη ανηθικότητα. Οι οίκοι ανοχής είναι παράνομοι αλλά στην πράξη είναι περιορισμένοι σε συγκεκριμένες περιοχές των πόλεων.

Παρ' όλο που αυτό το επάγγελμα δεν είναι επίσημα καθιερωμένο, δε γίνονται μεγάλες προσπάθειες για την εξάλειψή του.

Σιγκαπούρη

Στη Σιγκαπούρη η πορνεία είναι νόμιμη αλλά η προαγωγή και η αναζήτηση πελατών σε δημόσιους χώρους είναι παράνομη. Οι εκδιδόμενες πρέπει να έχουν συμπληρώσει τα δεκαέξι (16) έτη και να υποβάλλονται σε ιατρικούς ελέγχους.

Υπάρχει ωστόσο προοπτική να αυξηθεί το όριο ηλικίας στα δεκαοχτώ (18) έτη έτσι ώστε η νομοθεσία να συμβαδίζει με τα διεθνή στάνταρ.

Οι οίκοι ανοχής είναι νόμιμοι και λειτουργούν σε συγκεκριμένες περιοχές που προορίζονται γι' αυτή τη χρήση (red-light districts) (*Agence France Presse*, 04 – 10 – 2005).

Ταϊλάνδη

Στην Ταϊλάνδη η πορνεία είναι παράνομη από το 1928 και οι νόμοι εναντίον της ενδυναμώθηκαν το 1960. Ωστόσο αποτελεί ένα σημαντικό τμήμα της Ταϊλανδικής κοινωνίας, η οποία την έχει αποδεχτεί σιωπηλά. Η πορνεία λαμβάνει χώρα σε παράνομους οίκους ανοχής στην ύπαιθρο, σε μπαρ και σε αίθουσες μασάζ.

Η βιομηχανία του σεξ υπολογίζεται ότι αποτελεί το 3% της οικονομίας της Ταϊλάνδης και ανέρχεται σε περίπου 4,3 δισεκατομμύρια δολάρια το χρόνο. (*Taipei Times*, 28 – 11 – 2003).

Τουρκία

Στην Τουρκία η πορνεία είναι νόμιμη, σε οίκους που έχουν αδειοδοτηθεί από το κράτος, αλλά απαιτούνται τακτικοί ιατρικοί έλεγχοι, περίπου δύο φορές την εβδομάδα. Οι εκδιδόμενες οφείλουν να είναι κάτοχοι ταυτότητας που να πιστοποιεί τους ελέγχους υγείας.

Επίσης δεν επιτρέπεται να είναι παντρεμένες και τα παιδιά τους δεν μπορούν να κατέχουν υψηλόβαθμες θέσεις στο στρατό ή την αστυνομία. (www.procon.org).

Φιλιππίνες

Στις Φιλιππίνες η πορνεία είναι παράνομη και είναι η πρώτη Ασιατική χώρα που εισήγαγε νόμο ενάντια στην παιδική κακοποίηση αφού κατέχει την τέταρτη θέση παγκοσμίως στο φαινόμενο παιδικής πορνείας. Το 1995 ο Γερουσιαστής Ernesto Herrera πρότεινε ένα νόμο σύμφωνα με τον οποίο οποιοσδήποτε θα εξανάγκαζε στην πορνεία παιδιά ηλικίας κάτω των δώδεκα ετών θα τιμωρούνταν είτε με φυλάκιση τριάντα (30) ετών, είτε με τη θανατική ποινή. Ο νόμος πέρασε το 1996.

Σ' ένα προηγούμενο τμήμα της νομοθεσίας το 1992, έγινε ποινικό αδίκημα για έναν τουρίστα να παίρνει ένα ντόπιο παιδί στο δωμάτιο του ξενοδοχείου του. Ο νόμος περιγράφει τις εκδιδόμενες κάτω των δεκαοχτώ (18) ετών για πρώτη φορά ως θύματα κακοποίησης (www.child-hood.com/index.php?id=691).

Αμερική

Αργεντινή

Στην Αργεντινή η πορνεία θεωρείται νόμιμη. Σύμφωνα με το άρθρο 19 του Συντάγματος « οι ατομικές πράξεις των ανθρώπων που δεν προσβάλλουν με κανένα τρόπο τη δημόσια τάξη και ηθική, ούτε βλάπτουν τρίτα πρόσωπα, είναι στην κρίση του Θεού και απαλλάσσονται από τη δικαιοδοσία των αρχών». Ωστόσο σε πολλές περιοχές της χώρας υπάρχουν νόμοι που επιτρέπουν τη σύλληψη των εκδιδομένων που «προκαλούν σκάνδαλα σε δημόσια οδό». (www.procon.org)

Η προαγωγή και διατήρηση οίκου ανοχής είναι παράνομες πράξεις αλλά οι υπαίτιοι σπάνια φυλακίζονται.

Βραζιλία

Στη Βραζιλία η πορνεία είναι νόμιμη. Δεν υπάρχουν νόμοι που να αναφέρονται στην πορνεία ενηλίκων παρά μόνο στην παιδική. Όμως είναι παράνομη η λειτουργία οίκων ανοχής όπως και η απασχόληση εκδιδομένων με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. (www.procon.org)

Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

Στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής η πορνεία, όπως και η διατήρηση οίκων ανοχής, είναι παράνομη. Εξαιρέση αποτελούν το Rhode Island και έντεκα (11) πολιτείες της Νεβάδα.

Στο Rhode Island η πορνεία είναι νόμιμη. Ωστόσο οι οίκοι ανοχής είναι νόμιμοι μόνο εάν ο ιδιοκτήτης δεν έχει οικονομικό κέρδος από την πορνεία.

Στις πολιτείες της Νεβάδα όπου η πορνεία είναι νόμιμη οι εκδιδόμενες οφείλουν, σύμφωνα με το νόμο, να χρησιμοποιούν προφυλακτικό και να υποβάλλονται εβδομαδιαία σε ιατρικό έλεγχο για σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα και μηνιαία για HIV. Επίσης τόσο οι εκδιδόμενες όσο και οι ιδιοκτήτες των οίκων ανοχής είναι υποχρεωμένοι να έχουν άδεια, να είναι δηλωμένοι και να υποβάλλονται σε έλεγχο του ιστορικού τους (www.procon.org).

Καναδάς

Στον Καναδά η πορνεία είναι νόμιμη, αλλά θα πρέπει να διεξάγεται σε ιδιωτικούς χώρους και όχι σε οίκους ανοχής. Η αναζήτηση πελατών σε δημόσιους χώρους, όμως, θεωρείται παράνομη. Παράνομη είναι και η ιδιοκτησία ενός «αισχρού οίκου» (bawdy-house), όπως ορίζεται, η οποία και τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών (www.procon.org).

Επίσης σύμφωνα με τον Ποινικό Κώδικα του Καναδά, «οποιοσδήποτε ζει εξ ολοκλήρου ή εν μέρει επωφελούμενος την εκπόρνευση άλλων ατόμων» καταδικάζεται σε περισσότερο από δέκα χρόνια φυλάκιση.

Κόστα Ρίκα

Στην Κόστα Ρίκα η πορνεία είναι νόμιμη, αν και η προαγωγή και η πορνεία ανηλίκων δεν είναι, παρ' όλο που πρόκειται για μια αυστηρά καθολική χώρα. Οι εκδιδόμενες οφείλουν να κατέχουν μια κάρτα υγείας που να υποδεικνύει πόσο συχνά υποβάλλονται σε ιατρικούς ελέγχους (www.procon.org).

Κούβα

Στην Κούβα η πορνεία, και συνεπώς η διατήρηση οίκου ανοχής και η προαγωγή, είναι παράνομη (www.procon.org). Ωστόσο εξαιτίας της φτώχης οικονομίας που διακρίνει τη χώρα παρατηρήθηκε, μετά τη δεκαετία του 1960, αύξηση σε αυτόν τον τομέα.

Η νομοθεσία προβλέπει ποινές φυλάκισης τόσο για τις εκδιδόμενες όσο και για τους προαγωγούς και όσους χρησιμοποιούν χώρους για τη διεξαγωγή της πορνείας.

Μεξικό

Στο Μεξικό η πορνεία είναι αποποινικοποιημένη και ρυθμισμένη σε κρατικό επίπεδο. Όπου έχει ρυθμιστεί οι εκδιδόμενες πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους, να είναι δηλωμένες, να υπάγονται σε ιατρικούς ελέγχους και να είναι κάτοχοι κάρτας υγείας. Δεν μπορούν να δραστηριοποιούνται σε δημόσιους χώρους αν και πολλές πόλεις έχουν ειδικά ρυθμισμένες ζώνες (red-light districts), ή «κόκκινες ζώνες» (zona roja). Η λειτουργία οίκων ανοχής και η προαγωγή στην πορνεία είναι παράνομες (www.procon.org).

Περου

Στο Περού η πορνεία είναι νόμιμη. Οι οίκοι ανοχής αδειοδοτούνται από το Υπουργείο Εσωτερικών και αποφέρουν εισόδημα στο κράτος. Οι εκδιδόμενες πρέπει να είναι κάτοχοι ταυτότητας και να υποβάλλονται σε ιατρικούς ελέγχους κάθε δεκαπέντε (15) μέρες (*Bureau of Democracy, Human Rights, and Labor*, 29 – 03 – 2003).

Ωκεανία

Αυστραλία

Στην Αυστραλία το νομικό καθεστώς για την πορνεία διαφέρει από πολιτεία σε πολιτεία.

- Στη New South Wales η πορνεία είναι νόμιμη και ο τρόπος εγκατάστασης των οίκων ανοχής καθορίζεται και ελέγχεται από τις τοπικές αρχές. Παράνομη είναι η προαγωγή, το οικονομικό όφελος από την εκπόρνευση τρίτων και η αναζήτηση πελατών κοντά σε ευαγή ιδρύματα.
- Στο Northern Territory, σύμφωνα με τη *Δράση Ρύθμισης Πορνείας* (Prostitution Regulation Act), νόμιμες είναι μόνο οι επιχειρήσεις συνοδών, στις οποίες πρέπει να χορηγηθεί άδεια από την Επιτροπή Αδειοδότησης Επιχειρήσεων Συνοδών (Escort Agency Licensing Board). Οι οίκοι ανοχής και η πορνεία στο δρόμο είναι παράνομα.

- Στο Queensland υπάρχουν δύο μορφές νόμιμης εργασίας στο σεξ. Η ατομική εργασία όπου μια εργαζόμενη δουλεύει μόνη και δεν αναζητά πελάτες σε δημόσιους χώρους, και η εργασία σε αδειοδοτημένο από την πολιτεία οίκο ανοχής.
- Στη South Australia κάθε μορφή πορνείας είναι παράνομη.
- Στην Tanzania η προσβολή του να ζει κανείς με τα κέρδη της πορνείας, την καθιστά παράνομη.
- Στη Victoria η πορνεία είναι νόμιμη μόνο εφόσον διεξάγεται σε οίκους ανοχής οι οποίοι πληρούν προδιαγραφές ορισμένες από την πολιτεία. Η πορνεία στο δρόμο είναι παράνομη.
- Στη Western Australia οι οίκοι ανοχής λειτουργούν με την ανεπίσημη έγκριση της αστυνομίας.

(<http://www.pla.qld.gov.au>)

Νέα Ζηλανδία

Στη Νέα Ζηλανδία σύμφωνα με τη Μεταρρυθμιστική Δράση για την Πορνεία (The Prostitution Reform Act) το 2003, η πορνεία είναι εντελώς νόμιμη. Οι εκδιδόμενες δεν οφείλουν να είναι δηλωμένες ούτε να κατέχουν πιστοποιητικά.

Οι οίκοι ανοχής επίσης λειτουργούν νόμιμα. Οι ιδιοκτήτες πρέπει να είναι τουλάχιστον δεκαοχτώ (18) ετών, κάτοικοι της Νέας Ζηλανδίας ή της Αυστραλίας και να κατέχουν ένα Πιστοποιητικό Επιχειρηματία (Operator's Certificate) (www.procon.org).

Αφρική

Σενεγάλη

Στη Σενεγάλη, σύμφωνα με τον Ποινικό Κώδικα το 1969, η πορνεία είναι νόμιμη αλλά μέσα σ' ένα αυστηρά ελεγχόμενο πλαίσιο. Οι εκδιδόμενες οφείλουν να έχουν συμπληρώσει τα εικοσιένα (21) έτη, να είναι δηλωμένες στην αστυνομία, να είναι κάτοχοι κάρτας υγείας και να είναι αρνητικές στις εξετάσεις για σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα. Ωστόσο παράνομη είναι η ιδιοκτησία οίκου ανοχής και η εκμετάλλευση των κερδών των εκπορνευόμενων ατόμων (*Boston Globe*, 05 – 01 – 2003).

Ουγκάντα

Στην Ουγκάντα σύμφωνα με τον Ποινικό Κώδικα κάθε άτομο που ασκεί το επάγγελμα της πορνείας διώκεται ποινικά ακόμα και αν έχει εξαναγκαστεί σ' αυτό. Προβλέπονται κυρώσεις ακόμη και για τα θύματα του ανθρώπινου εμπορίου (human trafficking) (*Daily Monitor*, 30 -05-2007).

Βόρεια Αφρική

Στη Βόρεια Αφρική η πορνεία καταδικάζεται σύμφωνα με το Νόμο για Σεξουαλική Προσβολή (Sexual Offences Act). Ο ίδιος νόμος απαγορεύει την ιδιοκτησία οίκου ανοχής όπως και την προαγωγή (*Panafrican News Agency*, 09 – 10 2002).

Αίγυπτος

Στην Αίγυπτο η πορνεία είναι παράνομη από το 1949. Η ποινή για τις εκδιδόμενες ορίζει από τρεις (3) έως τριάντα έξι (36) μήνες φυλάκισης και/ή ένα χρηματικό πρόστιμο. Ο πελάτης θεωρείται μάρτυρας και δεν καταδικάζεται αφού καταθέτει κατά της εκδιδομένης (www.procon.org).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Εικόνα 1 Πορνεία του δρόμου (Street Prostitution)

Εικόνα 2 Πορνεία του δρόμου (Street Prostitution)

Εικόνα 3 Οίκος ανοχής

Εικόνα 4 Οίκος ανοχής

Εικόνα 5 Πορνεία βιτρίνας(window prostitution)

Εικόνα 6 Πορνεία βιτρίνας(window prostitution)

Characteristics of street sex workers in Liverpool and their views on using a managed zone			
Sample size: n = 50	%		n
<i>Age at interview (years)</i>			
18–25	20.0		50
26–35	58.0		50
36+	22.0		50
<i>Age when began sex work (years)</i>			
<16	8.0		50
16–17	10.0		50
18–25	44.0		50
26–35	32.0		50
36+	6.0		50
<i>Current (past four weeks) drug use</i>			
Heroin	85.7		49
Crack Cocaine	75.5		49
Speed	2.0		49
Cocaine	8.2		49
Methadone	40.8		49
Methadone script	14.3		49
<i>Hazards associated with sex work (% Yes)</i>			
Ever been arrested for prostitution or related offence	48.9		49
Ever been physically or sexually assaulted working	67.3		49
If yes, has this assault been reported to the police?	50.0		34
<i>Contact with support services in the past 12 months % contacting service and identifying themselves as a sex worker (% contacting service and not identifying themselves as a sex worker)</i>			
Drug Treatment Centre	56.2	(10.4)	48
Genito Urinary Medicine Clinic	35.4	(8.3)	48
General Practitioner	35.4	(25.0)	48
Outreach Service	50.0	(2.1)	48
Contacted Social Services	2.1	(4.2)	48
Contacted Alcohol Services	0.0	(0)	48
Contacted the Link project/Armistead*	72.9	(0)	48
Syringe Exchange	27.1	(4.2)	48
<i>In a Managed Zone I would use (% Yes)</i>			
General health care services	93.8		48
Sexual health care services	97.9		49
Drug health care services	89.7		49
Services which assist sex workers to exit prostitution	87.7		49
Services which offer employment opportunities	77.5		49
Would register with health clinic in a managed zone	100.0		48
<i>What would discourage sex workers from using a zone (% Yes)</i>			
Limited working hours	28.0		50
Police presence	48.0		50
Competition from other sex workers	14.2		49
Confidentiality	36.7		49
Registration scheme	16.6		48
<i>Overall opinion on working in a Zone (% Yes)</i>			
Would agree to work in Zone	96.0		50
Would continue to work in residential area	18.0		50
Attracted to zone by no risk of arrest for soliciting	88.0		50

*Link project/Armistead run homeless outreach services for sex workers

Εικόνα 7 Χαρακτηριστικά των εργαζομένων του σεξ στο Λίβερπουλ και οι απόψεις τους όσον αφορά στη χρήση μιας διαχειριζόμενης ζώνης

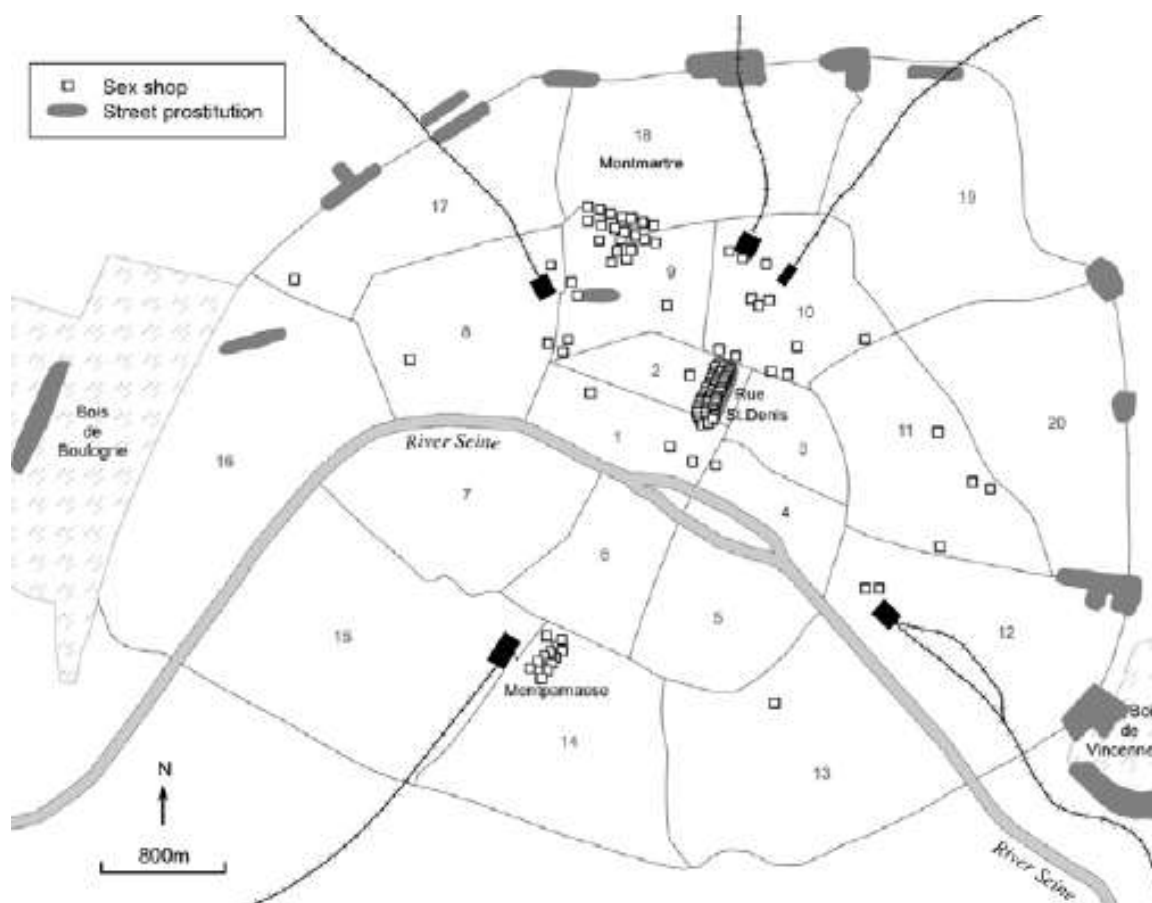

Table 3
Online views on location and characteristics of a managed zone stratified by workplace and residence of respondents

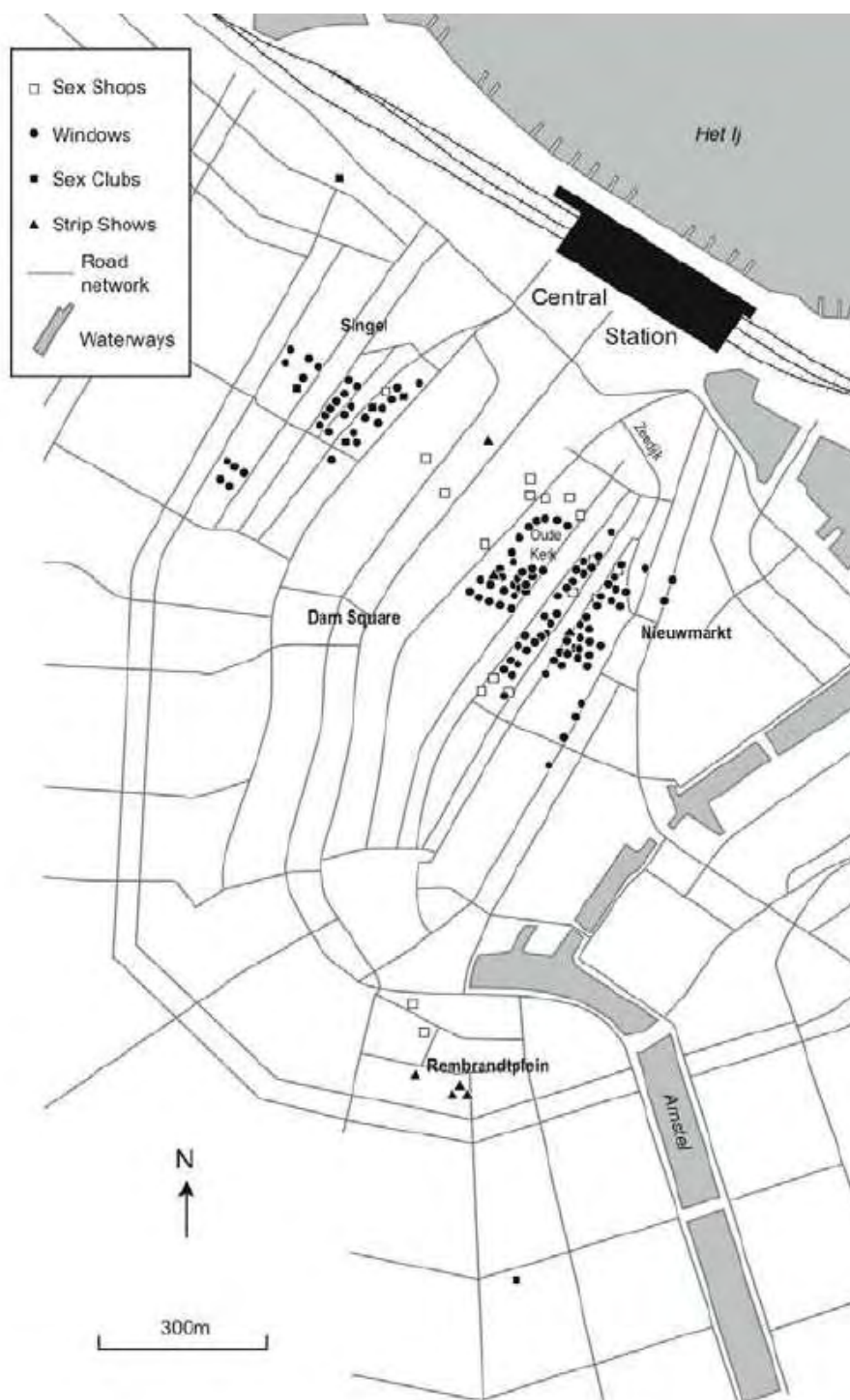
	a		b		c		d		Overall	
	Resident in affected area (n = 82)		Work in affected area (n = 33)		Residence and work affected (n = 69)		Not affected in residence or place of work (n = 377)			
	%	p	%	p	%	p	%	p	χ^2	p Value
<i>Concerns regarding prostitution (% Yes)</i>										
Safety of sex worker	65.9	d	73.7		72.5		81.1	a	10.29	0.016
Safety of others living in or passing through prostitution area	86.6		87.0	d	88.4		77.2	b	13.40	0.004
Associated drug use	90.2		89.4		88.4		84.1	a	4.48	0.214
Property prices	39.0	d	26.0		34.8		23.8	a	12.53	0.006
Increased traffic	24.4		19.3		31.9		25.4		6.57	0.087
Break-ins	57.3	d	52.6	d	58	d	38.8	a, b, c	18.85	<0.001
<i>Views on effects of a zone (% Yes)</i>										
Improve safety for sex workers	68.3	d	78.9		75.4		84	a	11.00	0.012
Reduce prostitution outside of the zone	75.6		75.5		70.7		78.2		1.02	0.797
Better policing of prostitution	75.6		81.0		79.7		78.2		1.48	0.688
<i>Location preferences (% Yes)</i>										
Located away from residential area	90.2		90.6		83.5		87.9		2.25	0.522
Located away from day time businesses	48.2	b	57.7	a, d	50.7		41.4	b	19.79	<0.001
Located away from night time businesses	50.0		50.5		55.1		55.1		1.13	0.770
Located away from pedestrians	52.4		59.2		62.3		52.4		4.90	0.212
Located away from traffic routes	25.6		19.0		29.0		21.5		4.30	0.231
Located in an area accessible by car	36.6		34.7	e, d	50.7	b	42.0	b	7.87	0.049
Easily accessible for public transport	79.5		15.7		31.9		30.6		23.36	<0.001
<i>Recommended characteristics within managed zone (% Yes)</i>										
Improved lighting	76.8		79.8		84.1		81.8		1.68	0.640
Security wardens	57.3		57.1		56.5		60.3		0.80	0.849
Constant police presence	48.8		42.6		39.1		39.1		2.85	0.416
Close circuit television	72.0		70.4		79.7		66.4		5.09	0.165
<i>The best way to tackle street prostitution (% Yes)</i>										
Stricter policing and more arresting	14.6		8.5		14.5		7.5		6.47	0.091
A managed zone with prostitution tolerated within that area but with no prostitution anywhere else in the city	78.0		84.3		72.5		83.4		6.74	0.081
Leave sex workers to work where they want	2.4		2.1		2.9		0.7		3.31	0.346
<i>Overall view on having a managed zone (% Yes)</i>										
Strongly in favour	63.4		54.1	d	55.1		64.5	b	8.25	0.041
Yes but only under certain circumstances	22.0		29.0	d	27.5		17.6	b	12.17	0.007
Not in favour	11.0		9.1		13.0		7.8		7.25	0.522
It would improve the image of the city	58.5		52.0		58.0		53.7		1.67	0.643
It would make the image of the city worse	20.7		17.5		15.9		14.0		2.71	0.416
It would have no effect on the image of the city	20.7		28.1		21.7		25.7		2.60	0.457

*a,b,c,d denotes groups that are significantly different to that group in post-hoc pairwise tests ($P < 0.05$, Bonferroni corrected), e.g. on the first row group a (resident affected) is significantly different from group d (unaffected).

Εικόνα 8 Απόψεις όσον αφορά στην τοποθεσία και τα χαρακτηριστικά μιας διαχειριζόμενης ζώνης χωρισμένη στο χώρο εργασίας και την κατοικία των ενδιαφερομένων

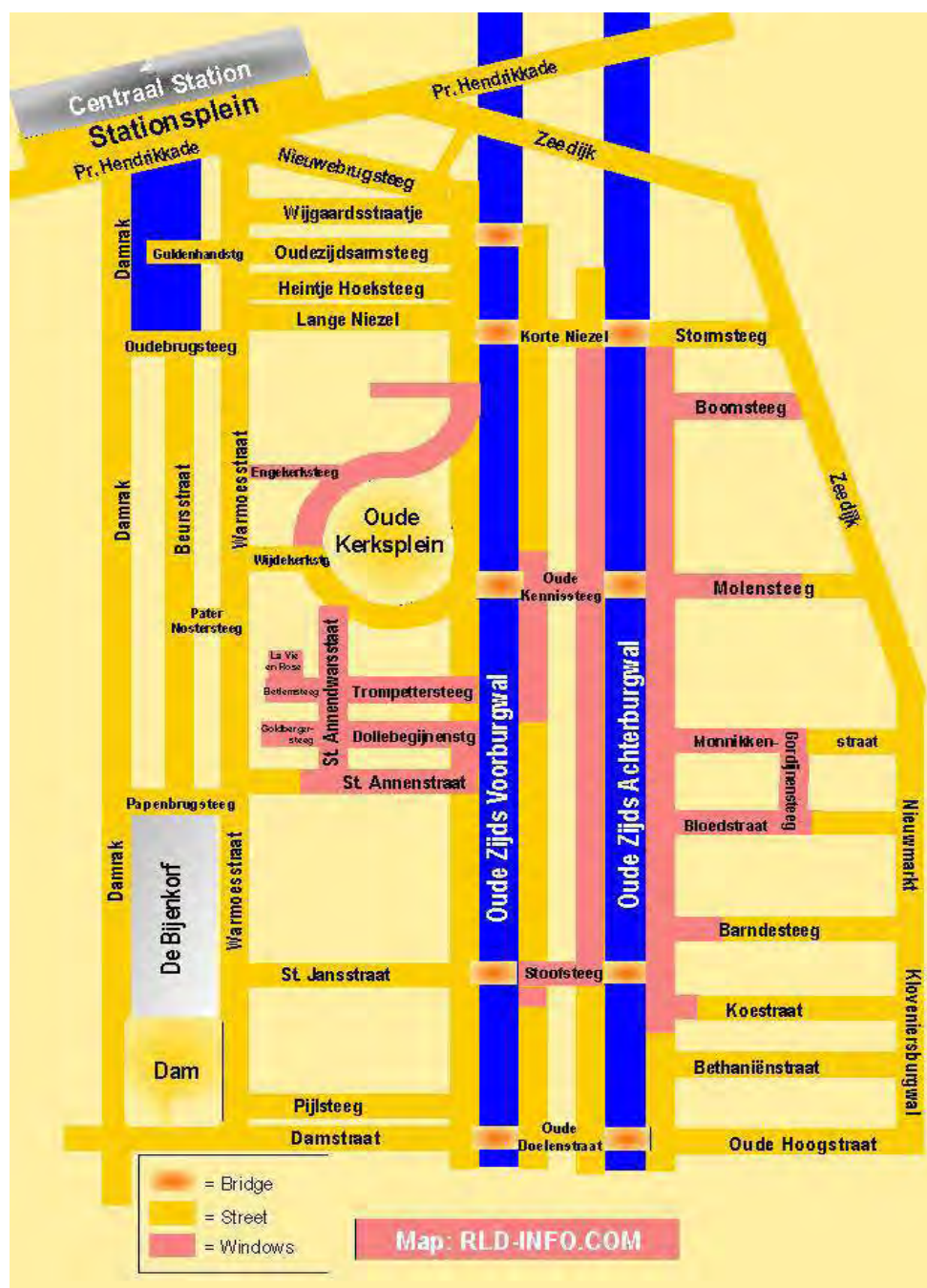

Εικόνα 9 Χώροι σεξουαλικού εμπορίου στον περιφερειακό δακτύλιο του Παρισιού

Εικόνα 10 Χώροι εμπορικού σεξ στο κεντρικό Άμστερνταμ

Εικόνα 11 Το red-light district του Άμστερνταμ

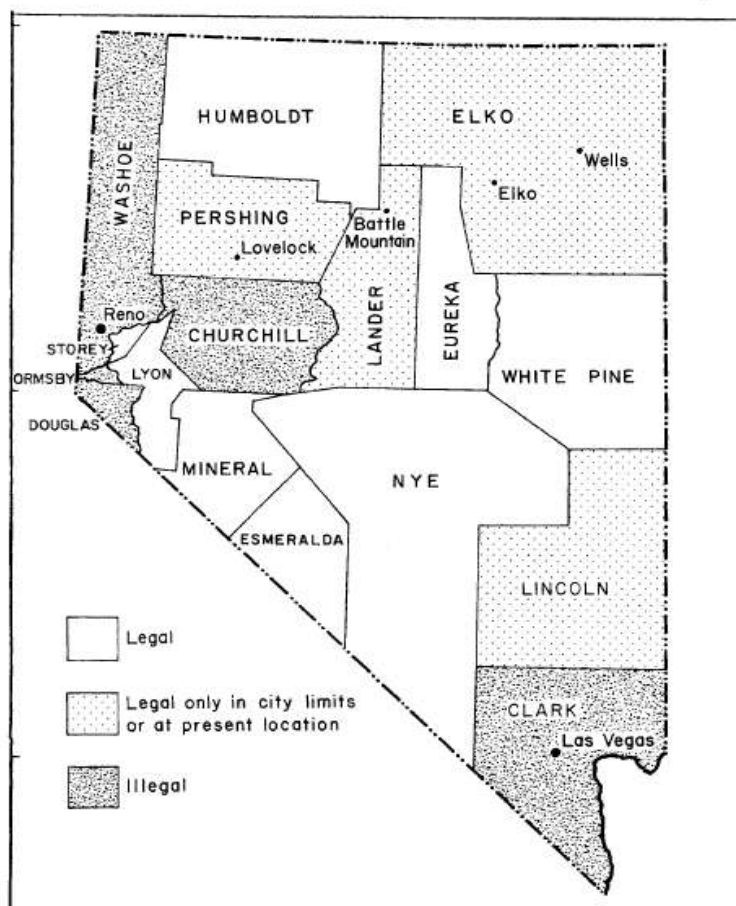
Εικόνα 12 Σκηνές από το red-light district του Άμστερνταμ

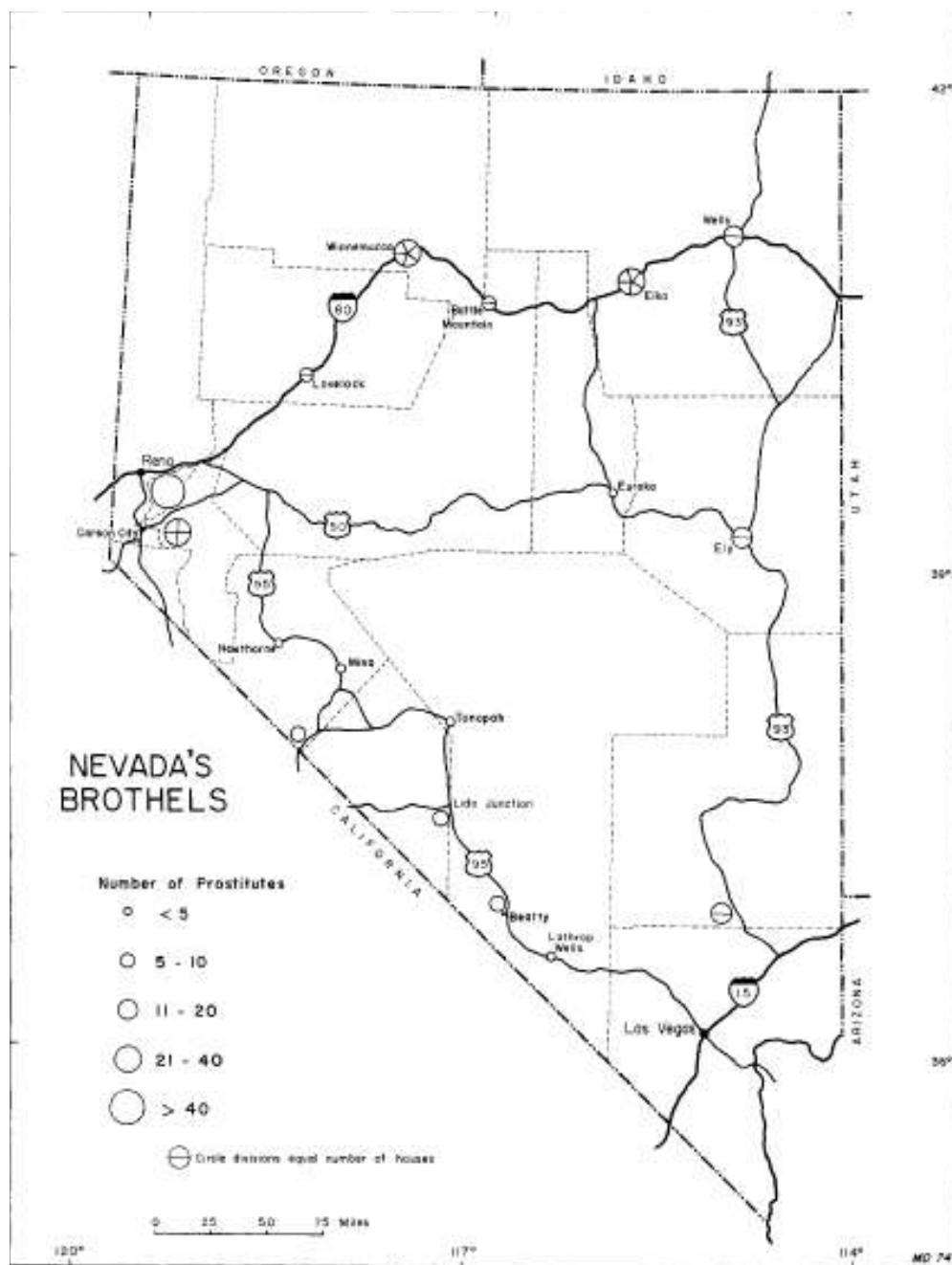
Εικόνα 13 Σκηνές από το red-light district του Άμστερνταμ

Εικόνα 14 Περιοχή Patpong στην Ταϊλάνδη

Εικόνα 15 Νόμιμη και παράνομη πορνεία στη Νεβάδα

Εικόνα 16 Οι οίκοι ανοχής της Νεβάδα

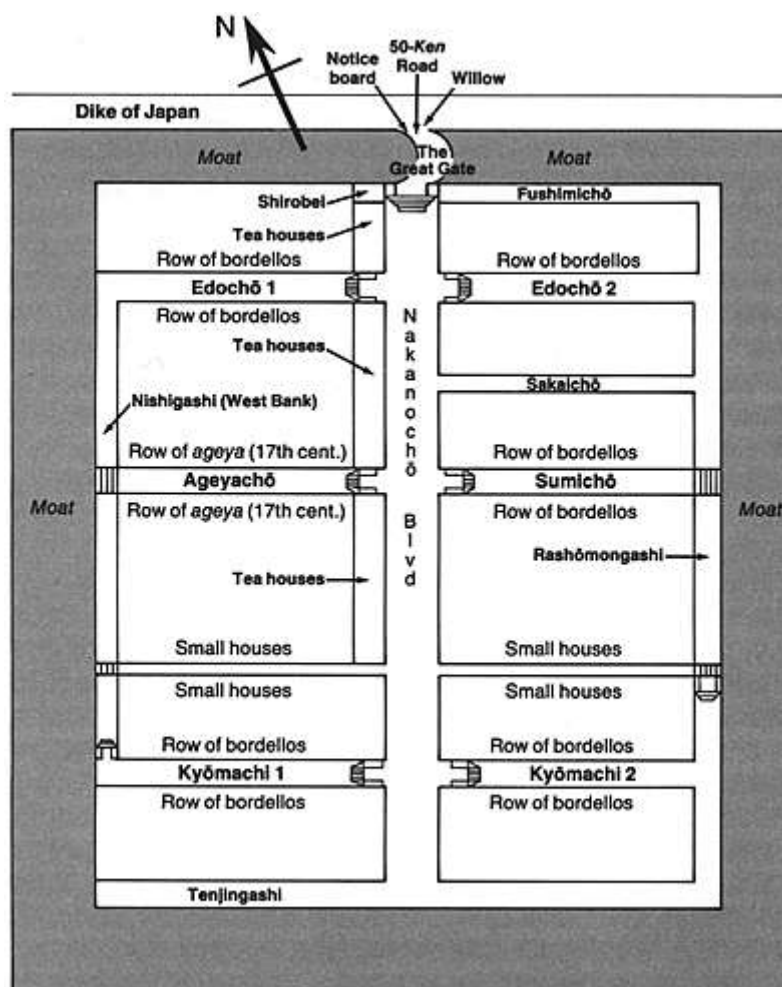

Εικόνα 17 Γκέισες

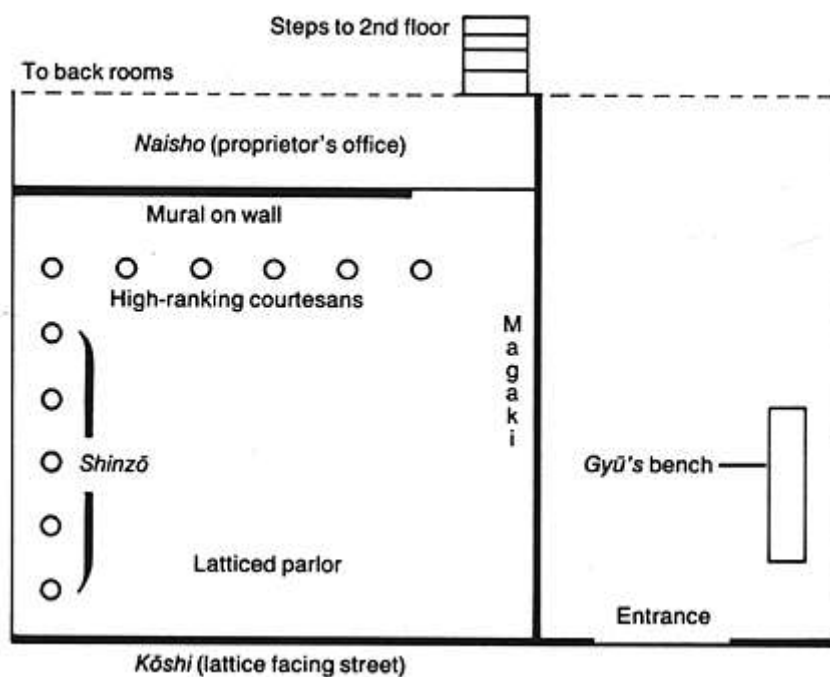

Εικόνα 18 Απεικόνιση γκέισας

Εικόνα 19 Σχηματικός χάρτης της Νέας Yoshiwara, περίπου στα 1668

Εικόνα 20 Κάτοψη ενός χαρακτηριστικού οίκου της Yoshiwara

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γουσέτη Ι., 'Η θεωρητική προσέγγιση της πορνείας', *Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Τομέας Εγκληματολογίας*,
2. Λάζος Γ., (2002), 'Διεθνική σωματεμπορία και εξαναγκαστική πορνεία στην Ελλάδα του 2002', *Stop Trafficking of People Now (STOPNOW)*
3. Πιτροπάκης Γιώργος, (2008), 'Ταϊλάνδη: Η χώρα των «ευαίσθητων» πορνών', *Περιοδικό Έψιλον*, 14 Σεπτεμβρίου, 62-66
4. Πετρόπουλος Ηλίας, (1980), *Το μπουρδέλο*, Γράμματα
5. Ashworth, G., White, P. and Winchester, H.P.M., (1988), 'The red-light district in the West European city: a neglected aspect of the urban landscape' *Geoforum* 19, 201-212
6. *Associated Press*, (2006), 'Romanian Authorities Consider Plan to Legalize Prostitution', 6 Σεπτεμβρίου
7. Bannach Linda and Metzenrath Sue, (2000), *Principles for Model Sex Industry Legislation*, Sydney: Scarlet Alliance
8. *BBC News*, (2001), Red light district for Venice, 14 Ιανουαρίου 2001
9. *BBC*, (2007), 'How Sweden Tackles Prostitution', 8 Φεβρουαρίου
10. *Beijing: Foreign Languages Press* , (1984), 'Criminal Law and the Criminal Procedure Law of the People's Republic of China', Άρθρα 140, 169
11. Bellis M.A., Watson F.L., Hughes S., Cook P.A., Downing J., Clark P. και Thomson R., (2007), 'Comparative views of the public, businesses and residents on establishing managed zones for prostitution', *Health and Place* **13**, 603-616.
12. Boutellier Johannes C.J. , (1991), 'Prostitution, Criminal Law and Morality in the Netherlands', *Crime, Law and Social Change*, **15** (3), 201-211
13. Becucci Stefano, Garosi Eleonora, (2008), *Corpi globali. La prostituzione in Italia*, Firenze University Press,
14. Brewis Johanna και Linstead Stephen, (2000), *Sex, Work and Sex work: Eroticizing Organization*, Routledge, Λονδίνο
15. Bullough Vern και Bonnie , (1978), *Prostitution: An Illustrated Social History*, New York: Crown Publishers

16. Campbell R. και Van Doorninck M. (2006), 'Zoning Street Sex Work: One Way Forward?' στο: Campbell R. και O'Neill M., (επ.) *Sex Work Now*, Willan Publishing, 62-91
17. Committee of Fifteen, (1912), *The Social Evil*
18. Connelly Mark Thomas, (1980), *The Response to Prostitution in the Progressive Era*, University of North Carolina Pr.
19. Cresswell Tim, (1996), *In place/out of place: geography, ideology transgression*, University of Minnesota Press, Minneapolis
20. Dale George P. Dale, (1911), 'Moral Prophylaxis: Prostitutes and Prostitution', *The American Journal of Nursing*, **11** (12), 1026-1027
21. Danish Penal Code
22. Ditmore Melissa Hope, (2006), *Encyclopedia of Prostitution and Sex Work. Volumes 1&2*, Greenwood Press
23. Evans Hilary, (1979), *Harlots, Whores & Hookers: A History of Prostitution*, New York: Taplinger
24. Figal Gerald, (2007), 'A Night at the Yoshiwara', Figal-sensei.org, 25 Μαΐου
25. Fisher Trevor, (1997), *Prostitution and the Victorians*, Stroud: Sutton Publishing
26. Foucault, M., (1986), *Of Other Spaces*, Diacritics
27. Galbraith Anna Mary, (1920), *The Family and the New Democracy: A Study in Social Hygiene*, Philadelphia, London, W.B. Saunders Co.
28. Gardner Dan, (2002), 'How Cities 'License' Off-street Hookers', *Ottawa Citizen*, 16 June 2002
29. Gardner Lyn, (2006), 'Unprotected', *The Guardian*, 17 Μαρτίου
30. Garon Sheldon , (1993), 'The World's Oldest Debate? Prostitution and the State in Imperial Japan, 1900-1945', *The American Historical Review*, **97** (3), 710-32
31. Gemeente Utrecht, Politie Utrecht and Huiskamer Aanloop Prostituee' s, (1999), 'De Baan: Street prostitution in Utrecht', *OFS/Grafisch Centrum Utrecht*, Utrecht
32. Harcourt C., (1999), 'Whose Morality? Brothel Planning Policy in South Sydney', *Social Alternatives*, **18**(3), 32-37
33. Harcourt C. και Donovan B., (2005), 'The many faces of sex work', *Sexually Transmitted Infections*, **81**:201-206

34. Hardaway Robert M., (2003), *No Price Too High: Victimless Crimes and the Ninth Amendment*, Praeger
35. *Helsingin Sanomat*, (2006), 'Estonia Also Considering Criminalisation of Purchase of Sex', 1 Σεπτεμβρίου
36. Hubbard P, (1997), 'Red-light districts and toleration zones: geographies of female street prostitution in England and Wales'. *Area*, **29**, 129–40
37. Hubbard P., (1999) *Sex and the city: geographies of prostitution in the urban West.*, Ashgate
38. Hubbard Phill και Sanders Teela, (2003), 'Making space for sex work: female street prostitution and the production of urban space', *International Journal of Urban and Regional Research*, **27** (1), 75-89
39. Hubbard P. και Whowell M., (2008), 'Revisiting the red light district: still neglected, immoral and marginal?', *Geoforum*, **39** (5), 1743-1755
40. Ibrahim Sayid Yaqub, (2008), 'Prostitution Thrives in Afghanistan', *Middle East Times*, 18 Ιανουαρίου
41. *Iceland Review Online*, (2007), 'Prostitution Legal in Iceland', 27 Μαρτίου
42. Jones Rebecca, (1997), 'Railroader Tracks Down Terminology', *Rocky Mountain News*, 17 Ιανουαρίου
43. Kaivola T., (2000), 'Country report from Finland to the European Network for HIV/STD Prevention in Prostitution', *European Network for HIV/STD Prevention in Prostitution 1998–2000: Final Report (αδημοσίευτη αναφορά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DGV)*, Λονδίνο.
44. Kelly Henry Ansgar, (2000), 'Bishop, Prioress, and Bawd in the Stews of Southwark', *Speculum*, **75** (2), 342-388
45. Kilvington Judith, Day Sophie and Ward Helen ,(2001), 'Prostitution Policy in Europe: A Time of Change? *Feminist Review*', **67**, 78–93
46. King L.W, (1910), *The code of Hammurabi*, Encyclopaedia Britannica
47. Kongstad A., (2000), 'Country report from Denmark to the European Network for HIV/STD Prevention in Prostitution', *European Network for HIV/STD Prevention in Prostitution 1998–2000: Final Report (αδημοσίευτη αναφορά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DGV)*, Λονδίνο

48. Larsen E. Nick, (1992), 'The politics of prostitution control: interest group politics in four Canadian cities', *International Journal of Urban and Regional Research*, **16**, 169-89
49. Law Lisa, (1997), 'Dancing on the bar: sex, money and the uneasy politics of third space', στο Pile S. and Keith M. (επ.), *Geographies of resistance*, Λονδίνο: Routledge, 107-123
50. Ligi Antonio, (2007), 'E.U. Treaty Spurs Influx of Prostitutes to Zurich', *Bloomberg News*, 6 Μαρτίου
51. Lefebvre Henri, (1972), *Le pensée Marxiste et la ville*, Casterman, Παρίσι
52. Lefebvre Henri, (1974:1991), *The production of space*, Blackwell, Οξφόρδη
53. Long Alecia P. , (2004), *The Great Southern Babylon: Sex, Race, and Respectability in New Orleans, 1865-1920*, Louisiana State University Press
54. Luker Kristin, (1998), 'Sex, Social Hygiene, and the State: The Double-Edged Sword of Social Reform', *Theory and Society*, **27** (5), 601-634
55. Matthews Roger, (2005), 'Policing prostitution. Ten years on', *British Journal of Criminology*, **45**, 877-895.
56. Matsubara Hiroshi, (2002), 'Prostitution Testing Bounds of Culture, Business', *Japan Times*, 16 Μαρτίου
57. McCall Andrew, (1979), *The Medieval Underworld*, Trafalgar Square
58. McCann Eugene J., (1999), 'Race, protest and public space: contextualising Lefebvre in the US city', *Antipode*, **31** (2), 163-184
59. Michel Franck, (2006), 'Μαζικός τουρισμός με πορνεία αλλά καρτ', *Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, Le Monde*, 03 Σεπτεμβρίου
60. Mitchell Don., (1995), 'The End of Public Space? People's Park, Definitions of the Public, and Democracy', *Annals of the American Association of Geographers*. **85**(1), 108-133.
61. Morris-Suzuki Tessa, (2007), 'Japan's 'Comfort Women'', *Japan Focus*, 8 Μαρτίου
62. Odzer Cleo, (1994), *Patpong Sisters: An American Woman's View of the Bangkok Sex World*, Arcade Publishing
63. Pettersson E. και Sjogren T., (2000) 'Country report from Sweden to the European Network for HIV/STD Prevention in Prostitution', *European Network for HIV/STD Prevention in Prostitution 1998-2000: Final Report (αδημοσίευτη αναφορά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DGV)*, Λονδίνο

64. Rhodes Richard, (1991), 'Death in the Candy Store', *Rolling Stone*, 28
Νοεμβρίου, 62-70, 105, 113-4
65. Ringdal Nils Johan , (2004), *Love For Sale: A World History of Prostitution*,
Groove Press
66. Robinson Lillian S., (1993), 'Touring Thailand's Sex Industry', *The Nation*, 1
Νοεμβρίου, 496
67. Redoutey Emmanuel, (2005), 'Trottoirs et territoires', στο Handaman E.H. και
Mossuz-Lavan J., (Επ.) 'La prostitution a Paris' , *Editions de la Martiniere*,
39-90
68. Roos Julia, (2002), 'Backlash against Prostitutes' Rights: Origins and
Dynamics of Nazi Prostitution Policies', *Journal of the History of Sexuality*,
11 (1 και 2), 67-94
69. Rossiaud Jacques, (1988), *Medieval Prostitution*, Basil Blackwell
70. Ruggiero Guido, (1993), *Binding Passions: Tales of Magic, Marriage, and
Power at the End of the Renaissance*, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, Oxford
University Press Inc
71. Ryan Chris και Hall C. Michael, (2002), *Sex tourism: marginal people and
liminalities*, Routledge, Λονδίνο
72. Sanger William, (1858), *The History of Prostitution: Its Extent, Causes and
Effects Throughout the World*, Νέα Υόρκη, Harper & Brothers
73. Schoenmaker J., (2005), 'Personal Communication', *Utrecht Police*
74. Scott John, (2005), *How Modern Governments Made Prostitution a Social
Problem: Creating a Socially Responsible Prostitute Populati*, Edwin Mellen
Press, Νέα Υόρκη
75. Seabrook Jeremy, (2002), *En finir avec le tourisme sexuel impliquant des
enfants. L' application des lois extraterritoriales*, L' Harmattan, Παρίσι
76. Swedish Ministries of Labour, Justice and Health and Social Affairs, 1999
77. Swedish Penal Code
78. SWOP και ACON, (2000), 'Unfinished Business', Sydney
79. Sullivan Barbara, (1997), *The Politics of Sex: Prostitution and Pornography in
Australia Since 1945*, Μελβούρνη, Cambridge University Press
80. Symanski Richard, (1974), 'Prostitution in Nevada', *Annals of the Association
of American Geographers*, **64** (3), 357-377

81. Symanski Richard, (1981), *The Immoral landscape:Female prostitutin in Western Societies*, Butterworths, Τορόντο
82. Tamae Mizuta Marie και Mulvey-Roberts (1994), *Perspectives on the History of British Feminism: The Rights of Married Women*, Routledge
83. Tatafiore Roberta, (1997), *Sesso al lavoro*, , Il Saggiatore, Milano (Italy)
84. *The Economist*, (1989), 'Protecting the tarts of Thailand', 25 Φεβρουαρίου, 30
85. *Time Magazine* ,(1959), 'Off the Streets', 31 Αυγούστου
86. US State Department Bureau of Democracy, Human Rights, and Labor, (2008), '2007 Country Reports on Human Rights Practices', *US Department of States website*, 11 Μαρτίου
87. Vallely Paul, (2006), 'A Brief History of Brothels', *The London Independent*, 21 Ιανουαρίου
88. Van der Helm, T. και Van Mens L., (1999), 'Mobility in Prostitution in The Netherlands: An Inventory Done Under the Auspices of EUROPAP-TAMPEP 1998–1999: A Report for the European Network for HIV/STD Prevention in Prostitution', (*unpublished report to the European Commission, DGV*), Άμστερνταμ
89. Van Doorninck M., Wissenburg K. και Visser J., (1998), 'Between the Lines', *Newsletter Amsterdam*, Σεπτέμβριος
90. Wonders Nancy A. και Michalowski Raymond, (2001), 'Bodies, Borders, and Sex Tourism in a Globalized World: A Tale of Two Cities - Amsterdam and Havana', *Social Problems*, **48**, 545-571

ΠΗΓΕΣ INTERNET

1. www.europarl.europa.eu/hearings/20040119/femm/document1_en.pdf
2. www.sexworkeurope.org
3. <http://www.opsi.gov.uk>
4. <http://www.bmfsfj.de/Publikationen/women-in-germany/c.html>
5. www.procon.org
6. www.minbuza.nl/english
7. www.child-hood.com/index.php?id=691
8. <http://www.pla.qld.gov.au>
9. www.cph.org.uk
10. www.redlightfashionamsterdam.nl
11. <http://www.sexworkersproject.org/>
12. www.obrela.gr/ekstrateia_trafficking.htm
13. www.baliprocess.net/Files/Legislation/QZ/ThailandProstitutionAct.pdf